

Møteinnkalling

Utvalg: Fellesnemnd Orkland
Møtested: Kommunestyresalen, Orkdal Rådhus
Dato: 07.02.2019
Tid: 12:00

Gyldig forfall meldes snarest til egen kommune.

Orkanger, 01.02.2019

Are Hilstad
Leder

Ingeborg Wolden
sekretær

Vi henstiller alle om ikke å bruke produkter med parfyme i forkant av -og i møtene. Takk for at du tar hensyn.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

SAKSLISTE

Saksnr	Innhold	Lukket behandling	Arkivsak
OR 1/19	Prosjektstatus v/prosjektleder Ingvill Kvernmo		
OR 2/19	Tverrfaglige oppveksttjenester i Orkland.		
OR 3/19	Videregående opplæring i Orkland v/rector Øyvind Togstad		
PS 1/19	Kommunevåpen Orkland		2019/685
PS 2/19	Kommuneblomst og kommunestein - Orkland kommune		2018/8436
PS 3/19	Deling av Snillfjord		2019/1236
PS 4/19	Vedtekter for skolefritidsordninger i Orkland kommune		2018/837
PS 5/19	Vedtekter for barnehagene i Orkland kommune		2018/646

OR 1/19 Prosjektstatus v/prosjektleder Ingvill Kvernmo

OR 2/19 Tverrfaglige oppveksttjenester i Orkland.

OR 3/19 Videregående opplæring i Orkland v/rector Øyvind Togstad

Saksframlegg

Saksbehandler
Olav Dombu

Dato
25.01.2019

Arkivreferanse
2019/685-2

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
2/19	Arbeidsutvalg Orkland	31.01.2019
1/19	Fellesnemnd Orkland	07.02.2019

Kommunevåpen Orkland

Vedlegg

1 kommunevåpen_au_190131

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Etter drøfting i Arbeidsutvalget 17.1.2019 og 31.1.2019 legges det frem fem forslag til kommunevåpen for Orkland kommune.

Prosjektleders innstilling

Etter drøfting i Arbeidsutvalget 17.1.2019 legges det frem fem forslag til kommunevåpen for Orkland kommune.

Bakgrunn for saken

Innbyggerne i fremtidige Orkland har vært invitert til å komme med forslag til kommunevåpen for Orkland kommune. «Skolestarterne» i barnehagene og elevene i grunnskolene har tilsammen bidratt med flere hundre forslag. I tillegg har det kommet inn forslag fra andre etter invitasjon via nettsider og i sosiale medier. Det var også vært flere oppslag i lokalavisa hvor innbyggerne har vært invitert til å sende inn forslag. Frist for innsending av forslag var 21.12.2018.

AU drøftet saken 17.1.2019. I diskusjonen kom det frem at AU ønsket et kommunevåpen med en samlende symbolikk som kunne favne hele den nye kommunen. På bakgrunn av de innsendte forslagene ønsket AU en symbolikk som tok opp i seg næring, landbruk, samhold, arbeidsplasser. Noen ønsket også symbolikken med tallet 4. Flere nevnte at de ønsket et kommunevåpen som kunne ivareta flere av disse aspektene, f.eks gjennom et tannhjul på grønn bakgrunn, der tannhjulet symboliserer industri og grønfargen symboliserer landbruk.

I drøftingssaken konkluderte AU på fem forslag de ønsket å legge ut for diskusjon blant innbyggerne. AU ba prosjektleder fremme sak i AU 31.1.2019 der de fem utvalgte forslagene til nytt kommunevåpen var med. Samtidig ønsket AU skisse til videre saksgang fram mot endelig vedtak om kommunevåpen for Orkland kommune.

1. januar 2018 trådte nytt regelverk om kommunevåpen og kommuneflagg i kraft. Det nye regelverket innebærer at den statlige godkjenningsordningen for kommunale og fylkeskommunale flagg og våpen oppheves og at kommunestyret og fylkestinget får eksklusiv kompetanse til å vedta flagg og våpen. Våpen og flagg skal derfor ikke lenger godkjennes av Kongen i statsråd.

Ved fastsettelse av nytt kommunevåpen før ikrafttredelse av ny kommune, må eksisterende kommunestyre treffe likelydende vedtak. Før vedtak treffes er det viktig å orientere seg i Arkivverkets oversikt over eksisterende kommunevåpen og foreta forundersøkelse hos Patentstyret for å unngå forveksling med eksisterende varemerker eller design.

Vurdering

Orkland kommune ønsker en åpen og inkluderende prosess med utvelgelse av kommunevåpen. Kommunevåpen engasjerer mange av våre innbyggere, noe vi ser av mengde forslag som har kommet inn. Forslagene spenner bredt i symbolikk, alt fra elementer fra de eksisterende kommunevåpenene til symbolikk knyttet til samhold, natur, dyr, historie, industri og landbruk.

AU ser på forslagene som har kommet inn som innspill på symbolikk, men at endelig forslag må tegnes ut profesjonelt. AU ønsker en prosess der vi nå reduserer antall forslag og går videre med fem av forslagene. Innbyggerne inviteres til å ha meninger om de fem forslagene før endelig kommunevåpen vedtas.

Prosjektleder ser for seg følgende videre saksgang for endelig vedtak av kommunevåpen for Orkland kommune:

- 31.1.2019: Arbeidsutvalget innstiller fem forslag som sine finalekandidater til kommunevåpen
- 7.2.2019: Fellesnemnda vedtar fem forslag som sine finalekandidater til kommunevåpen
- Etter 7.2.2019: Innbyggerne inviteres til å stemme på de fem forslagene. Dette gjøres nettbasert via egne nettsider, eventuelt i samarbeid med lokalavisa
- 28.2.2019: Arbeidsutvalget innstiller på symbolikk i nytt kommunevåpen
- 7.3.2019: Fellesnemnda vedtar symbolikk i nytt kommunevåpen
- Etter 7.3.2019: Forslag til grafisk utforming av kommunevåpen utarbeides
- 25.4.2019: AU innstiller på endelig kommunevåpen
- 9.5.2019: Fellesnemnda innstiller på endelig kommunevåpen
- Mai/juni 2019: Kommunestyrene i Agdenes, Meldal, Orkdal og Snillfjord vedtar endelig kommunevåpen for Orkland kommune

På Arbeidsutvalgets møte 17.1.2019 ble det diskutert å gå videre med følgende fem forslag til kommunevåpen for Orkland kommune. Fellesnemnda vil velge ut endelige finalekandidater.

Forslagene som AU valgte ut 17.1.2019 er:

Forslag 1 fra Erik Einum

Forklaring fra forslagstiller:

«Grønt symboliserer jordbruk og skogbruk. Det hvite nederst er sjøen. Tannhjulet representerer industri, både gammel og ny, inkludert havbruk»

Forslag 2 fra Kristian Lystad

Forklaring fra forslagstiller:

«I våpenet kan man se flere betydninger. De fire hvite søylene i våpenet er ment å vise at vi er fire kommuner som sammen og etablerer nye Orkland kommune.

Den første for Agdenes, den andre for Meldal, den tredje for Orkdal og den fjerde for Snillfjord. I våpenet ser vi at søylene føyes inn i en sirkel, noe som viser at vi går samlet inn for å bygge Orkland kommune.

Samtidig som vi går sammen inn for å bygge Orkland, så er de fire søylene også et tegn på at vi skal bygge videre på det vi allerede har i hver vår kommune. Det være seg skolene, næringsbedriftene, kirkene, menneskene, turstiene, veiene, vannet, skogene, dyrene osv. osv., ja alt vi eier og har. De blå feltene i rundt søylene er alt vannet vi har i og rundt Orkland kommune. Vi er rike på hav, vann, elver, fjorder, tjern, bekker, fosser og ikke for å snakke om sølepytter.

Kommunevåpenet fremstår som både rent og elegant, samtidig som det er en betydningsfull mening bak det.

Noe av grunnen til at jeg har valgt fargene blå og hvit i kommunevåpenet er fordi at ingen av de fire dagens kommunene har blått i sitt våpen. De fra Agdenes og Meldal vil nok bli grinete om de to andre kommunene får beholde grønnfargen sin, og Orkdal og Snillfjord vil vel ikke like at Agdenes og Meldal får viljen sin om å beholde rødfargen, derfor er det fint å komme med et helt nytt våpen og nye farger. Hvitfargen er nøytral mot det blåe.

Stikkord fargevalg:

BLÅ - Vann

HVIT- Samhold og fellesskap. "Fire blir til én"

Forslag 3 fra Sivert Sommervold

Forklaring fra forslagstiller:

Symboliserer de fire sammenslåtte kommunene.

Forslag 4 fra Per Henrik Stolpnes

Forklaring fra forslagstiller:

O'en illustrerer O'en i Orkland og Orkanger. Drivhjulet viser også Orkanger det naturlige senter i den nye kommunen med industri, handel og service. De fire taggene på hjulet symboliserer sammenslåing av fire kommuner.

Forslag 5 fra Olav Sigurd Kvaale

Forklaring fra forslagstiller:

Beskrivelse av idé samt to grovutkast til kommunevåpen for Orkland kommune er vedlagt. Hvis ideen skulle bifalles er det nødvendig å utarbeide en profesjonell logo. Den må være enkel, og bunnfargen rundt bør være grønn for å understreke den sirkulære økonomien som stavkirkebygningen representerer.

Ide til kommunevåpen

Kommunene Meldal, Orkdal, Agdenes og del av Snillfjord som slås sammen i 2020 har en historisk fellesnevner, denne ble "plantet" i Agdenes i 1860 av tilflyttende Thams-familie.

Det var Wilhelm August Thams med familie som flyttet fra Fredrikstad og startet sagbruksvirksomhet i Ingdalen i Agdenes.

Sju år senere flyttet familien til Orkanger i Orkdal og startet Strandheim Brug som ble Orkdals første store industribedrift. I 1888 hadde Wilhelm August og sønnen Marentius utviklet sagbruket til Norges første ferdighusfabrikk.

Fra 1890 kom Marentius sine to sønner Christian og Wilhelm hjem etter utlendig skolegang. De fikk etter hvert ansvaret for hhv ferdighusproduksjon og lakseleveranser, mest for eksport. Tilsammen var over 300 medarbeidere beskjeftiget på Strandheim Brug.

Ferdighusfabrikken leverte flere utstillingspaviljonger til verdensutstillinger. Disse var en utmerket markeds plass for salg av trehus fra Orkdal. Kanskje den mest spektakulære huset, en rotekte norsk stavkirkebygning ble levert som Norges paviljong i Chicago i 1893.

Christian Thams fant under utstillinga i Chicago at verden hadde utviklet nye produkter som gjorde det mulig å restarte Løkken-gruva som lå brakk i Meldal kommune, den var fylt av vann. Han investerte i utstyr for vanntømming og rasjonell drift med jernbane for frakting av kis ned til Orkdalsfjorden. En nødvendig vannkraftstasjon for elektrisk trefasedrift av jernbanen ble etablert i Skjenalddalen. I 1908 ble Thamshavnbanen åpnet av HM kong Håkon VII.

Allerede i 1860-årene kjøpte Thamsfamilien store jord- og skogeiendommer i Songlia i Orkdal med eiendom som også strakte seg inn i Snillfjord kommune. Christian Thams skapte et jaktparadis i Sognlia med viltstell og hovedvekt på hjort. Eiendommen ble omtalt som Norges første naturpark.

Gründervirksomheten som Thamsfamilien utviklet for et verdensmarked startet en industriell revolusjon i området, og det ble gjennom investeringer og drift skapt en industrikultur med flere tusen lokale arbeidsplasser. Denne kulturen gjenspeiles i dagens allsidige og moderne næringsliv i det som skal bli Orkland kommune.

Etter Chicagoutstillinga har stavkirkebygningen markedsført Norge i USA i 123 år. Den er gjennom et stort dugnadsarbeid, Prosjekt Heimatt, bragt hjem igjen til Orkanger og står der som symbol for utvist gründerskap og kvalitetsarbeid for den oppvoksende slekt. Den skal stå på Bårdshaug i mange hundre år.

I 2017 la alle fire ordførere ned en stein fra hver sin kommune i grunnmuren for Thampaviljongen/The Norway Building.

Denne oppsummeringen skulle borge for at stavkirkebygningen kan være et utmerket felles og stolt symbol i kommunevåpenet for den kulturhistoriske og fremtidsretta næringskommunen Orkland.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser:

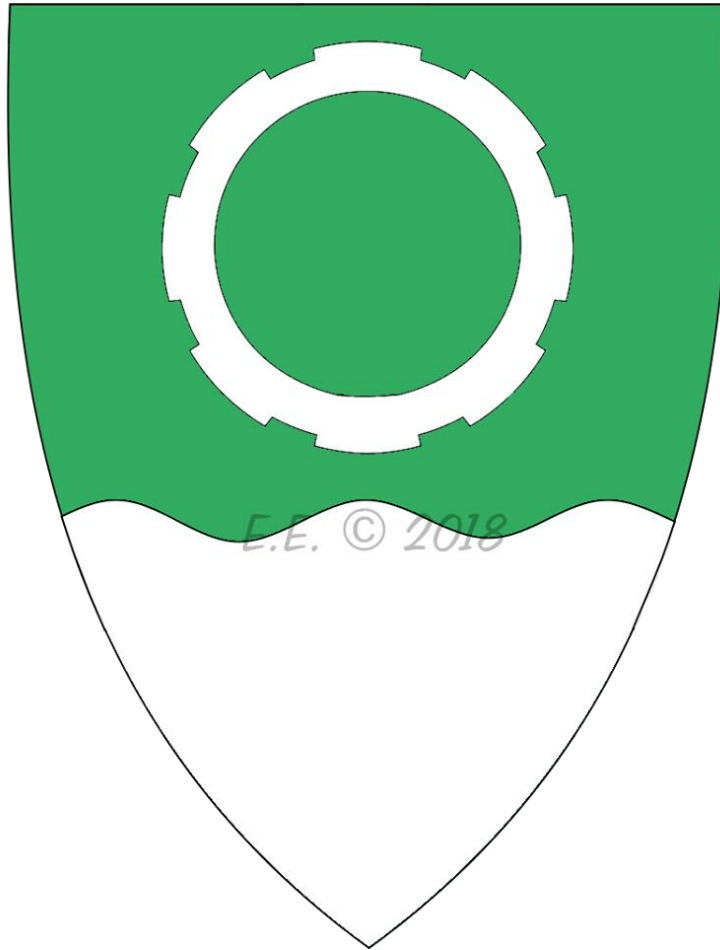
Konsekvenser for vedtatte målsettinger:

Forslag til kommunevåpen for
Orkland kommune

Arbeidsutvalget 31.1.2019

SAMMEN BYGGER VI
#ORKLAND

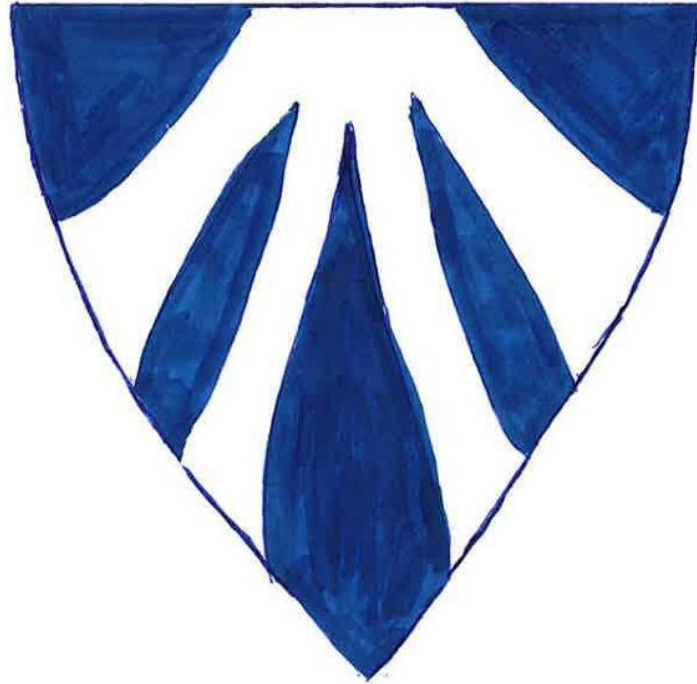

1

Erik Einum

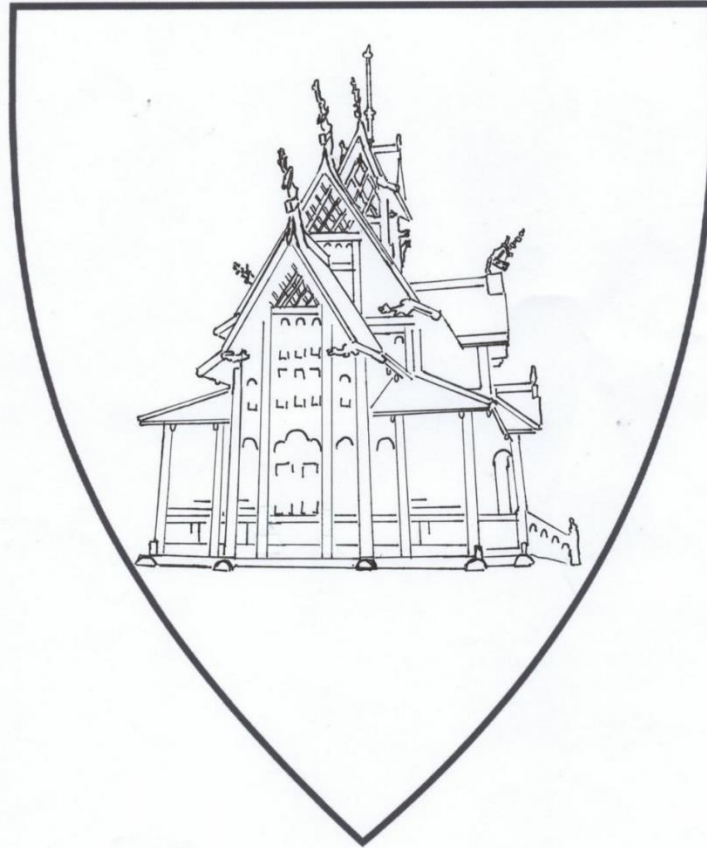
SAMMEN BYGGER VI
#ORKLAND

2

SAMMEN BYGGER VI
#ORKLAND

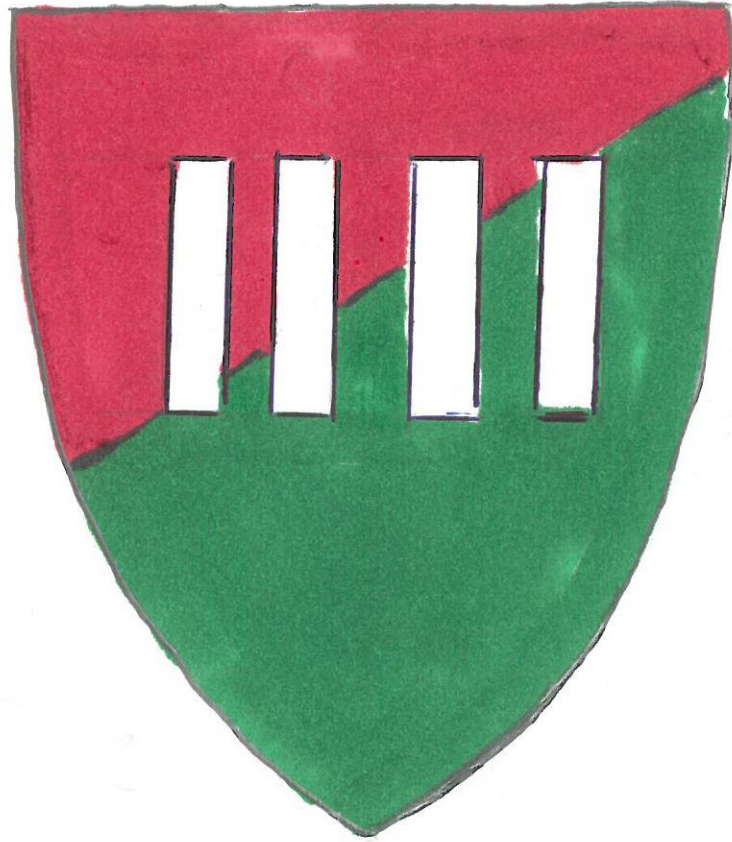

3

Olav Sigurd Kvaale

SAMMEN BYGGER VI
#ORKLAND

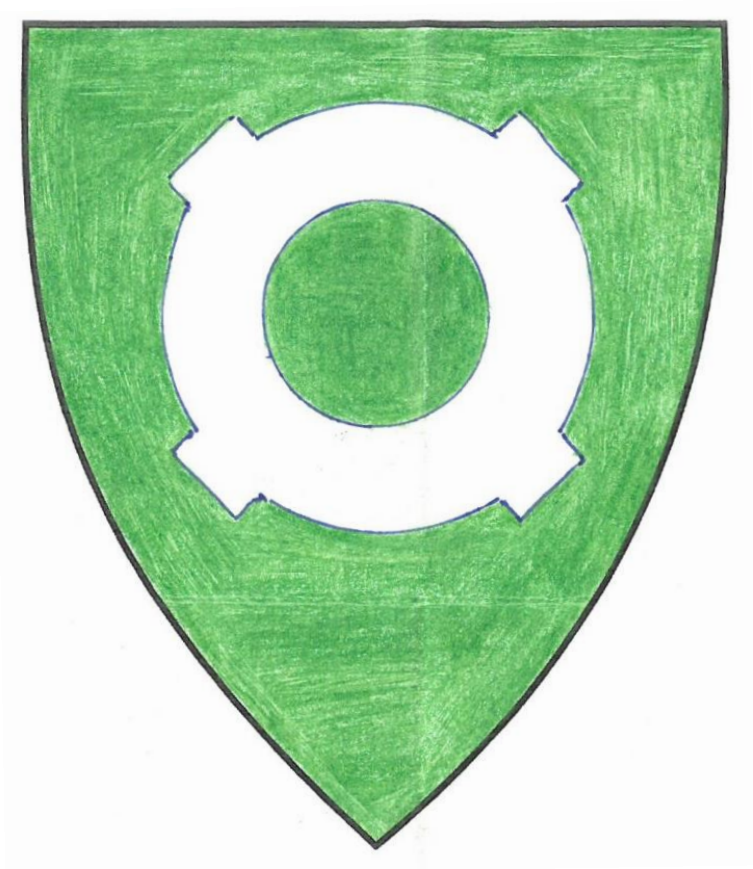

4

Sivert Sommervold

SAMMEN BYGGER VI
#ORKLAND

5

Saksframlegg

Saksbehandler
Olav Dombu

Dato
25.01.2019

Arkivreferanse
2018/8436-2

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
3/19	Arbeidsutvalg Orkland	31.01.2019
2/19	Fellesnemnd Orkland	07.02.2019

Kommuneblomst og kommunestein - Orkland kommune

Vedlegg

1 Notat til drøftingssak i AU 23082018 - heraldikk og symbolikk

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Prosjektleder Ingvill Kvernmo orienterte om saken.

Oddvar Indergård fremmet følgende forslag til vedtak:

- Som kommunestein velges jaspis.
- Som kommuneblomst velges jordbærblomsten.

Avstemming

Oddvar Indergårds forslag – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

- Som kommunestein velges jaspis.
- Som kommuneblomst velges jordbærblomsten.

Prosjektleders innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Bakgrunn for saken

AU drøftet kommuneblomster og kommunestein 23.8.2018. Innbyggerne i fremtidige Orkland har vært invitert til å komme med forslag til kommunevåpen og kommunestein for Orkland kommune via nettsider og i sosiale medier. Videre ble det lagt ut forslagsskjema på stand under Orkdalsmessa 2018.

Vurdering

Det har ikke kommet skriftlige forslag til kommuneblomster. Jordbær ble nevnt av flere som var innom standen under Orkdalsmessa.

Det er kommet inn tre forslag til kommunestein, jaspis, thulitt og svovelkis. Jaspis er fra før kommunestein i Meldal. Det finnes store forekomster på flere plasser i Meldal. Det er også en forekomst på Leksa i Agdenes. I Snillfjord er det under veibygging den senere tiden kommet frem en forekomst av thulitt. Thulitt er Norges nasjonalstein og har tidligere vært fylkesstein i Nord-Trøndelag. Svovelkis kan ha ulik sammensetting av mineraler og er ikke definert som egen bergart.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Drøftingssak: Heraldikk og symbolikk

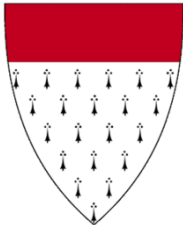

Notat til drøftingssak i AU 23.08.2018

Bakgrunn

I forbindelse med etableringen av Orkland skal det velges et nytt kommunevåpen. Det må også gjøres en vurdering på hvor vidt den nye kommunen skal ha annen symbolikk som for eksempel kommuneblomst og kommunestein.

Agdenes, Meldal, Orkdal og Snillfjord har fire flotte kommunevåpen i dag, alle med hvert sitt historiske og kulturelle utgangspunkt, alle med eget, identitetsbærende innhold.

Kommunevåpen i de fire kommunene i dag:

<p>Agdenes</p> 	<p>Kommunevåpen er vedtatt i 1991, og er hermelin et rødt skjoldhode. Hermelin symboliserer at de kongelige i tidligere tider hadde tilhold i Agdenes, og det symboliserer også pelsdyrproduksjon. Det røde feltet (skjoldhodet) symboliserer jordbær. Noen mener at det betyr hjertevarme – mens andre tolker det som blodet fra øksa til Eirik Blodøks.</p>
<p>Meldal</p> 	<p>Kommunevåpen ble vedtatt 1985, og har et gull kornaks i tannhjul mot en rød bakgrunn. Tannhjulet gjenspeiler industrihistorien til Meldal med tradisjoner knyttet til bergverk og gruvedrift. Kornakset symboliserer at Meldal er en stor landbrukskommune.</p>
<p>Snillfjord</p> 	<p>Snillfjords kommunevåpen ble vedtatt i 1990, og er et sølv greip på grønn bunn og betegner håndverks-, sjø- og jordbrukstradisjoner. Greipet har i tidligere tider blitt brukt i både i tradisjonelt jordbruk og til høsting av tang og tare samt at det er gode håndverkstradisjoner i kommunen. Greip ble i tidligere tider laget av trevirke.</p>
<p>Orkdal</p> 	<p>Kommunevåpen for Orkdal ble vedtatt i 1986, viser en grønn smal, bølgende sølvstolpe som symboliserer Orkla. Grønnfargen i Orkdals kommunevåpen viser til det frodige dalføret.</p>

Regler for valg av nytt kommunevåpen

Det er klare regler for både design og bruk av kommunevåpen. Som en forenkling i forbindelse med kommunereformen trådte nytt regelverk om kommunevåpen og i kraft fra første januar i år. Mens våpen tidligere måtte gjennom en vurdering i Arkivverket, før de så ble godkjent av Kongen i statsråd, har kommunene nå full myndighet selv. Regjeringen anbefaler imidlertid at kommunene setter seg godt inn i oversikten over eksisterende kommunale og fylkeskommunale våpen, slik at nye ikke kan forveksles med andre og/eller gamle kommunevåpen.

Heraldikken, læren om våpenmerker, gir føringer for design av nye våpen. Blant annet har det tidligere hett at kommunevåpen kun skal ha to farger, at det skal inneholde bare ett motiv (som kan gjentas inntil tre ganger), uten perspektiv og skyggelegging. Motivet skal være enkelt og lett kjennelig i liten størrelse eller på lang avstand. Kommunevåpen kan ikke krenke rettighetene til andre våpeneiere.

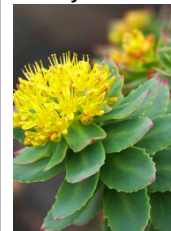

Hovedregler for kommunevåpen

1. Våpenet skal ha to farger: sølv(hvitt) eller gull(gult), pluss rødt, blått, grønt eller svart.
2. Våpenet skal inneholde bare ett motiv, men samme motiv kan gjentas flere ganger.
3. Motivet må kunne beskrives entydig med heraldisk faguttrykk(utforming, farger, symboler).
4. Motivet skal fremstilles i ren flattegning, uten bruk av perspektiver og skyggelegging.
5. Karakteriske trekk ved motivet skal fremheves.
6. Motivet skal være så enkelt at det er lett kjennelig også i liten størrelse eller på lang avstand.
7. Motivet skal fylle skjoldflaten godt.
8. Våpenet må ikke krenke rettighetene til andre våpeneiere.

Valg av kommuneblomst

Alle fire kommunene har i dag kommuneblomst, og fellesnemnda må vurdere hvorvidt Orkland også skal ha en kommuneblomst. Oversikt over kommuneblomst i dagens kommuner:

<p>Agdenes</p> 	<p>Jordbærblomst Agdenes har jordbærblomsten som kommuneblomst. Det symboliserer at Agdenes kommune har lange tradisjoner for produksjon av Jordbær. Jordbær har trekoblede, rosettstilte blad. Plantene har femtallige blomster med hvite kronblad og dobbelt beger.</p>
<p>Meldal</p>	<p>Liljekonvall Liljekonvall er Meldal sin kommuneblomst. Den vokser i skog og hager. Den får hvite blomster i ensidige klaser i mai/juni, og får etter blomstring</p>

		røde bær.
<p>Snillfjord</p> 		<p>Rosenrot Rosenrot er kommuneblomsten til Snillfjord. Rosenrot er en plante i bergknappfamilien som blir 5-30 cm høy. Den har kjøttfulle, tette grønne skruetilte blad på en tjukk stengel. Bladene er 1-4 cm lange, tykke, helt eller svakt tannede, og sukkulente.</p>
<p>Orkdal</p> 		<p>Alm Orkdal har alm som kommuneblomst. Alm er et løvtre i slekten almer. Almen kan bli opptil 40 m høy, og har grå bark som på eldre trær gjerne blir oppsprukket.</p>

Kommunestein for Orkland

Det er I dag kun Meldal som har en egen kommunestein, og det er steinarten jaspis. Den finnes i store mengder ulike steder i Meldal, og det er også forekomster av Jaspis på Leksa i Agdenes. Jaspis er en tett kryptokrystallinsk variant av mineralet kvarts. Ugjennomsiktig og farget av jernoksider. Den typiske jaspis er rød. Materialet er ofte massivt, båndet eller forekommer som runde knoller.

Forslag til prosess framover:

- Det er satt ned en gruppe med personer fra skole og barnehage som utarbeider et undervisningsopplegg, slik at alle barn fra skolestartere til ungdomsskoleelever skal være med å tegne forslag på nytt kommunevåpen for Orkland. Det velges ut bidrag som skal være med i en vandreutstilling i november/ desember.
- I oktober sendes det ut en åpen invitasjon til lag, frivillighet og innbyggere for å komme forslag til nytt våpen.

- Ideskisse for nytt kommunevåpen vedtas i februar/ mars. Symbolikk som forslag på kommunestein og kommuneblomst vedtas samtidig.
- Ideskisse utformes grafisk for endelig vedtak i juni.

Saksframlegg

Saksbehandlere
Ingvill Kvernmo, Torger Aarvaag
Laila Eide Hjertø

Dato
25.01.2019

Arkivreferanse
2019/1236-1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
4/19	Arbeidsutvalg Orkland	31.01.2019
3/19	Fellesnemnd Orkland	07.02.2019

Deling av Snillfjord

Vedlegg

- 1 Rapport 27 nov - Deling av Snillfjord
- 2 Arkivsak_161896-16_Kretser_saksframlegg - Snillfjord
- 3 Arkivsak_161896-16_kretser protokoll - Snillfjord
- 4 Arkivsak 16559_saksframlegg - Snillfjord
- 5 Arkivsak 16559_protokoll - Snillfjord
- 6 samlet saksframlegg 2016 - Snillfjord

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Prosjektlederne for Hitra, Heim og Orkland vil anbefale fellesnemndene å legge følgende premisser til grunn for deling:

- Sikrer innbyggerne en mest mulig sømløs overgang i forhold til tilbudet av kommunale tjenester ved kommunedelingen. Det gjøres gjennom tjenesteavtaler og avtaler som sikrer fordeling av kostnader.
- Ansatte på oppvekstsentrene, omsorgsbolig på Sunde og på Snillfjord omsorgssenter følger enheten de jobber på. Øvrige ansatte vil overføres til den kommunen de har som førsteønske som arbeidsgiver. Valgfriheten forutsetter økonomisk avtale mellom Hitra, Heim og Orkland på dekning av merkostnader ved å ta flere ansatte enn forholdstallet. Det må bli en enighet om beregninger på løpende lønnskostnader, tidshorisont, opparbeidede pensjonsrettigheter m.m.
- Pensjonsforpliktelsen knyttet til ansatte følger arbeidsforholdet. Pensjonsforpliktelsene til de inaktive (ansatte som ikke lenger jobber i Snillfjord), fordeles på navn etter innbyggerbrøk.
- Bygninger, veier og anlegg fordeles ut fra geografisk lokasjon.
- Gjeld for VAR-området anføres på anlegget gjelden tilhører. For øvrig gjeld fordeles den etter en 50/50 vektning mellom innbyggerbrøken (48 %, 31 %, 21%) og en brøk utregnet etter hvor mye vei, anlegg og bygninger sammenslutningene skal ha.

Endelige beregninger gjøres i oppgjøret pr 31.12.19.

Prosjektleders innstilling

Prosjektlederne for Hitra, Heim og Orkland vil anbefale fellesnemndene å legge følgende premisser til grunn for deling:

- Sikrer innbyggerne en mest mulig sømløs overgang i forhold til tilbudet av kommunale tjenester ved kommunedelingen. Det gjøres gjennom tjenesteavtaler og avtaler som sikrer fordeling av kostnader.
- Ansatte på oppvekstsentrene, omsorgsbolig på Sunde og på Snillfjord omsorgssenter følger enheten de jobber på. Øvrige ansatte vil overføres til den kommunen de har som førsteønske som arbeidsgiver. Valgfriheten forutsetter økonomisk avtale mellom Hitra, Heim og Orkland på dekning av merkostnader ved å ta flere ansatte enn forholdstallet. Det må bli en enighet om beregninger på løpende lønnskostnader, tidshorizont, opparbeidede pensjonsrettigheter m.m.
- Pensjonsforpliktelsen knyttet til ansatte følger arbeidsforholdet. Pensjonsforpliktelsene til de inaktive (ansatte som ikke lenger jobber i Snillfjord), fordeles på navn etter innbyggerbrøk.
- Bygninger, veier og anlegg fordeles ut fra geografisk lokasjon.
- Gjeld for VAR-området anføres på anlegget gjelden tilhører. For øvrig gjeld fordeles den etter en 50/50 vektning mellom innbyggerbrøken (48 %, 31 %, 21%) og en brøk utregnet etter hvor mye vei, anlegg og bygninger sammenslutningene skal ha.

Endelige beregninger gjøres i oppgjøret pr 31.12.19.

Bakgrunn:

Snillfjord kommune vedtok 30.06.2016 å dele kommunen i tre. En del skulle slå seg sammen med Orkdal, Agdenes og Meldal, en del sammen med Hitra og en del sammen med Hemne og Halså.

“Endelig vedtak:

Snillfjord kommune ber Fylkesmannen i sitt videre arbeid se på muligheten for en større kommune i sør-vestre del av Trøndelag. Denne kommunen må minimum inneholde Snillfjord sine nabokommuner, Orkdal, Hitra og Hemne.

1. Snillfjord Kommunestyret ser det vanskelig å bestå som egen kommune ut fra det framtidige utfordringsbilde, og vedtar at Snillfjord kommune går inn for å slå seg sammen med andre kommuner.

2. Sammenslåingen av kommunen gjøres gjennom at Snillfjord kommune deles i 3, hvor en del av Snillfjord går mot kommunen(e) Hitra, Orkdal med evt. flere og Hemne med evt. flere.

Som grunnlag for delingen og sammenslåingene vedtas framforhandlede intensjonsavtaler datert:

13.05.15 (Agdenes, Meldal, Rindal, Skaun, Orkdal og Snillfjord), 30.05.16 (Hemne, Halså og Snillfjord) og 21.04.16 (Hitra og Snillfjord).

3. Delingen av Snillfjord kommune følger i hovedsak dagens skolekretser. Det vil bli tatt hensyn til initiativ gjort i prosessen om kommunereform (eks. Vuttudal grunnkrets). Endelig grensesetting forutsettes avklart i en dialog med berørte aktører.

4. Kommunestyret tar redegjørelsen for kommunens interkommunale avtaler og løsninger til orientering, og forutsette ny gjennomgang basert på reformens resultat når det er kjent.

5. Kommunestyret tar vedtakene fra fylkestingene i Sør- og Nord-Trøndelag om ”ett Trøndelag” til orientering.

”

Hovedbegrunnelsen for å dele kommunen, var at tilhørigheten til innbyggerne i Snillfjord er tredelt.

Tilhørigheten er blant annet knyttet til arbeidspendling, handlemønster og hvor unge går på videregående skole.

Delingsvedtaket til Snillfjord har fått betydelig nasjonal oppmerksomhet, særlig fordi delingen var initiert av kommunen selv, samt at prosessen har gått fredelig for seg. Erfaringene fra andre steder viser at kan være krevende å finne gode løsninger på alle områder som blir berørte av dette. For eksempel vil brukere av barnehager, skoler og institusjoner bli berørt og kommunene må bli enige om delingen av teknisk infrastruktur knyttet til vei, vann og kloakk. Det samme gjelder overføringen av antall ansatte, pensjonsforhold, personlige ordninger mm.

I forhold til kommunedelingen av Snillfjord har det vært en god tone internt i kommunen, også mot sammenslåingskommunene, og mellom de ulike sammenslåingene.

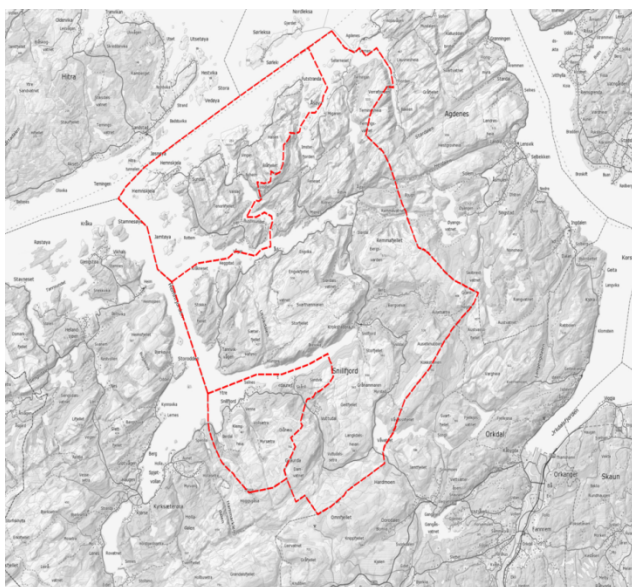
Prosjektlederne i Heim, Hitra og Orkland har kommet fram til en felles anbefaling til sine fellesnemnder.

Faktaboks om delingen av Snillfjord

Snillfjord har en sterkt desentralisert struktur. Kommunen er delt opp av flere fjorder og fjell som skaper store avstander mellom småstedene. Krokstadøra er definert som kommunens sentrum, med avstand på ca. 3,5 mil både til Ytre Snillfjord og til Sunde.

Det er tre oppvekstsenter i Snillfjord. Ven Oppvekstsenter, Hemnskjela oppvekstsenter og Aa oppvekstsenter. Delingen av Snillfjord er i stor grad basert på skolekretsene, med unntak av Vuttudal som har tilhørt Ven oppvekstsenter. Der ønsket flertallet av innbyggerne seg til Orkland. Dette ble etterkommet av Snillfjord kommunestyre da det fastsatte endelige grenser.

Grensene for delingen ble fastsatt i kommunestyret 22.03.2017. Saksprotokoll og saksfremlegg ligger vedlagt saken.

Per 01.07.2017 var befolkningen i de ulike delene fordelt slik: 48% til Orkland, 31% til Hitra og 21% til Heim.

Vedlagt ligger saksfremlegg og protokoll fra sentrale vedtak vedrørende deling og fastsetting av grunnkretser.

Formelt rammeverk rundt kommunedeling

Rammeverket for en kommunedeling er felt ned i Inndelingsloven.

I Inndelingsloven står det i § 3 definisjonar, "at en grenseendring enten er at to eller flere kommuner slår seg sammen, at en kommune blir delt og danner flere kommuner, eller at en grensejustering der et område fra en kommune blir flyttet fra en kommune til en annen."

Delingen av Snillfjord er en omfattende kommunedeling, da den innebærer en tredeling hvor det i to av retningene også er ganske omfattende sammenslåingsprosesser med mange/flere kommuner involvert.

Like viktig og vanskelig som å overføre ansatte og pensjonsavtaler, er det å finne en god løsning på hvordan verdier og gjeld skal fordeles. Inndelingsloven sier at kommunene skal finne en løsning, men verken loven eller departementet gir klare føringer. Det kan være vanskelig å avklare riktig verdi på kommunal eiendom. Om verddivurdering baseres på restgjeld, bokført verdi, teknisk verdi eller takst, må kommunene bli enige om.

Inndelingsloven § 20 sier *“Har nokon kommune eller fylkeskommune ved fordelinga av rettar og plikter teke over meir eller mindre enn det som følgjer av forholdstalet, skal det jamnast ut i pengar.”*

Verdigrunnlag for enighet

Inndelingsloven sier at det er kommunene som må bli enige om grunnlaget for deling. Det har vært enighet både mellom politisk og administrativt nivå om at kommunedelingen av Snillfjord skal gjøres på en slik måte at innbyggerne opplever at de kommunale tjenestene skal oppleves mest mulig sømløst i overgangen. Det har også vært et ønske om å ivareta ansattes rettigheter og ønsker, slik at de som er ansatt i Snillfjord skal oppleve en forutsigbarhet i forhold til overgangen fram mot ny kommune. Det har også vært en enighet i mellom Orkland, Heim og Hitra om å gjøre delingen av Snillfjord gjøres så rettferdig som mulig. Orkland, Heim og Hitra kommune kommer til å være nabokommuner etter 01.01.2020. Det er et ønske om at denne prosessen skal løses slik at vi legger til rette for godt naboskap for framtida.

Sentrale problemstillinger i forhold til deling

- **Eierskap til bygninger, anlegg og veier.**
- **Deling av gjeld**
  - Vei
  - Deling av VAR-området
  - Tjenestebygg
- **Pensjonsforpliktelser**
  - Pensjonsforpliktelser knyttet til aktive ansatte
  - Pensjonsforpliktelser knyttet til inaktive ansatte
- **Fordeling av ansatte**

Vurderinger

Eierskap til bygninger, anlegg og veier

I forhold til framtidig eierskap til bygninger, anlegg og kommunale veier, er geografi det førende prinsippet. Eierskapet vil følge over til den kommunen veien, anlegget eller bygningen fysisk er lokalisert i.

Inndelingsloven åpner for at det er mulig å ha sameie på tjenestebygg eller anlegg mellom de nye kommunene, men prosjektlederne vurderer det som lite hensiktsmessig.

Deling av gjeld

Inndelingsloven sier at bygningenes faktiske verdi skal ligge til grunn for deling. Prosjektledernes vurdering er at faktisk verdi vil være komplisert og tidkrevende å identifisere. Det ville også vært en diskusjon om det er omsetningsverdi eller teknisk verdi som skulle vært grunnlaget for taksering. Prosjektlederne mener derfor at bokført verdi på bygg gir et greit utgangspunkt for deling.

Det har vært to ulike hovedmodeller for deling av gjeld oppe til diskusjon:

- Deling etter innbyggerbrøk
- Deling etter brøk knyttet til hvor mye vei, anlegg og bygninger den enkelte kommune skal ha

- Det har også vært diskutert en mellom modell der en vektet de ovenstående hovedmodellene 50/50 % Ved alle modellene skal gjeld knyttet til VAR-området skilles ut og behandles særskilt for å ivareta lovverket.

Bokført verdi på bygninger fordeler seg slik:

Sammenstilling av fordeling av de ulike alternativene, og hvordan nettogjeld fordeles etter de ulike alternativene:

	Orkland	Hitra	Heim	Sum
Geografisk inndeling	27 987 415	7 748 285	8 376 709	44 112 409
Folketallsinndeling	21 155 951	13 503 799	9 452 659	44 112 409
50/50 geografi/folketall	24 571 683	10 626 042	8 914 684	44 112 409

*tabell 9 fra rapport utarbeidet av revisjon Midt-Norge.

Prosjektledernes vurdering er at mellommodellen, med 50% innslag av fordeling etter bokført verdi og 50% etter innbyggerbrøk, gir den mest rettferdige fordelingen av gjeld.

Det er stor skjevhet i hvor de kommunale byggene er lokalisert. De fleste er lokalisert på kommunesentrumet Krokstadøra. Det er betydelige driftsforpliktelser knyttet til disse bygningene, samt at omsetningsverdiene for flere av bygningene vil ære lavere enn bokført verdi. Mange av bygningene som ligger på Krokstadøra er dimensjonert for å betjene en hel kommune.

Pensjonsforpliktelser

Opparbeidede pensjonsforpliktelser kan deles i forpliktelser knyttet til ansatte og inaktive ansatte (ansatte som ikke lenger jobber i Snillfjord)

Prosjektlederne har hatt dialog med KLP knyttet til fordeling av pensjonsforpliktelsene. Vi ønsker å benytte enkle prinsipper, men som oppleves som rettferdige i forhold til en kommunedeling. Utgangspunktet er innbyggerbrøken i forhold til sammenslåing (48%, 21% og 31 %). Per i dag er det 47 inaktive ansatte med rettigheter i KLP, og 141 inaktive uten rettigheter

Forpliktelser knyttet til inaktive ansatte, grupperes i aldersgrupper, og fordeles på navn. Det er gjort foreløpige beregninger av gruppe med økonomer fra de tre sammenslåingene. De har avsjekket framgangsmåte mot endelige beregninger høst 2019. Beregningene viser at det er mulig å løse dette i tråd med foreslåtte prinsipper.

Pensjonsforpliktelsene til ansatte i Snillfjord følger ansattes arbeidsforhold over til den nye kommunen.

Fordeling av ansatte

Det er per 01.12.2018 106,3 årsverk i Snillfjord kommune. Ansatte skal ved kommunesammenslåingen sikres jobb i enten Hitra, Heim eller Orkland.

Oversikt over antall årsverk innen ulike tjenestene	Årsverk
Årsverk annen oppvekst (Kom.sjef, kulturskole, ppt)	2,5
Årsverk andre helsetjenester (jordmor, fysio/ergo, lege, psykiskhelse)	3,9
Årsverk hjemmetjeneste	7,4
Teknisk, landbruk og miljø	13,8
STAB	9,9
Snillfjord omsorgssenter (inkl kjøkken)	24,7
Omsorgsbolig Sunde	4,9
Hemnskjela oppvekstsenter	9,6
Ven oppvekstsenter	7,9
Oppvekstsenter Krokstadøra (inkl ungdomskole)	21,7
Totalt antall årsverk i Snillfjord	106,3

Hemne har i dag vertskommuneansvar for barnevern og NAV i Snillfjord. Disse har ansettelsesforholdet sitt i Hemne. Dette utgjør ca. 1,35 % stilling for barnevern, og 0,65 % stilling for NAV. Orkdal har vertskommuneansvaret for feietjenester. Disse har ansettelsesforholdet sitt i Orkdal, men tas heller ikke med i oversikten.

Ansatte knyttet til geografisk tydelige enheter:

Oppvekstsenter

Ansatte på oppvekstsentrene følger enheten de er ansatt på. Delegrensene følger skolekretsene med unntak av Vuttudal. Oppvekstsentrene følger over til hver sin del.

- Heim – Ven oppvekstsenter med 7,9 årsverk
- Hitra – Hemnskjela oppvekstsenter med 9,6 årsverk
- Orkland - Aa oppvekstsenter med 21, 7 årsverk. (Her er ikke renhold inkludert)

Ungdomskolen for hele Snillfjord ligger som en del av Aa oppvekstsenter. Det utarbeides tjenesteavtale mellom Hitra, Heim og Orkland som i varetar de ungdommene som ønsker å fullføre skoleløpet sitt på Aa.

Omsorgsboligen på Sunde

Ansatte på omsorgsboligen på Sunde følger over til Hitra Kommune. Det er 4,9 ansatte på oppvekstboligen.

Ansatte på SOS (Snillfjord omsorgssenter)

SOS er i dag dimensjonert for å betjene hele Snillfjord kommune, både i størrelse på senter og i bemanning. SOS ligger på Krokstadøra, og det er naturlig at Orkland får ansvar for å følge opp sentret.

Per i dag er det 24,7 årsverk på SOS, eks. renholdstjenester. De ligger i dag under tekniske tjenester.

SOS	Årsverk
Pleie	21,1
Kjøkken	3,2
Vaskeri	0,4
Totalt	24,7

Prosjektlederne ønsker en tjenesteavtale mellom Hitra, Heim og Orkland som skal bidra til forutsigbarhet for brukerne, samt kostnadsdekning i en overgangsfase knyttet til deling.

Ansatte i stab, tekniske tjenester, hjemmetjeneste, annen helsesektor og annen oppvekstsektor

Det er totalt 37,4 ansatte i rådhusfunksjoner, hjemmetjeneste, tekniske tjenester og fellesfunksjoner innen oppvekst og helse.

Oversikt over antall årsverk innen ulike tjenestene	Årsverk
Årsverk annen oppvekst (Kom.sjef, kulturskole, ppt)	2,5
Årsverk andre helsetjenester (jordmor, fysio/ergo, lege, psykiskhelse)	3,9
Årsverk hjemmetjeneste	7,4
Teknisk, landbruk og miljø	13,8
STAB	9,9
Årsverk i tjenester som dekker hele Snillfjord (eks sykehjem)	37,4

I tekniske tjenester ligger 4,8 årsverk renhold. Disse er knyttet til renhold av SOS, Oppvekstsenter og rådhus. Under annen oppvekst ligger 0,14 årsverk knyttet til ungdomsklubb. Dette er det naturlig at tilfaller Orkland, da den ligger på Krokstadøra

På møte med politisk ledelse (ordførerne i sammenslåingskommunene 07.12.18) var det enighet om at ansatte i stedsuavhengige tjenester skulle få velge hvilke kommune de ønsket å bli med over i, gitt at det var en økonomisk avtale som kompenserte for overtallighet i en periode.

Fordelingen av ønskene til ansatte fordeler seg slik: 87 % til Orkland, 5 % til Heim og 9 % til Hitra.

Årsverk	Orkland	Heim	Hitra	sum
Annen oppvekst (uten ungdomsklubb)	2,4			2,4
Andre Helsetjenester	3,9			3,9
Hjemmetjeneste	7,4			7,4
Teknisk, Landbruk (minus renhold)	7,0	1,0	1,0	9,0
Stab	7,6	0,5	1,8	9,9
Sum	28,3	1,5	2,8	32,6
Prosentvis	87 %	5 %	9 %	100 %

* I tabellen er ikke ansatte knyttet til vertskommunesamarbeid på NAV, Barnevern og feietjenester

Inntektene i inntektssystemet er i stor grad basert på innbyggertall og demografi. Dersom ansatte får velge vil det gi en overtallighet som ikke kompenseres i inntektsmodellen. Valgfrihet forutsetter økonomisk avtale mellom Hitra, Heim og Orkland på dekning av merkostnader ved å ta flere ansatte enn forholdstallet. Det må bli enighet om beregninger på løpende lønnskostnader, tidshorisont, opparbeidede pensjonsrettigheter m.m.

Vedlegg:

Rapport fra Revisjon Midt-Norge

Inndelingsloven: <https://lovdata.no/lov/2001-06-15-70>

Arkivsak: 16/213: Samlet saksfremlegg kommunereform Snillfjord.

Arkivsak: 16/559: SAKSPROTOKOLL OG SAKSRAMLEGG - INNBYGGERINVOLVERING OG PÅVIRKNING -
KOMMUNEREFORMEN

Arkivsak: 16/1896: SAKSPROTOKOLL/ SKAFRAMLEGG - HØRINGSUTTAELSE – FORSLAG KRETSINDELING

Utredning

Deling av Snillfjord kommune

RAPPORT

Prosjektlederne for Heim, Hitra og Orkland kommune

November 2018

Prosjekt-ID; FR 1062

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA er Norges største interkommunale revisjonsselskap, og leverer revisjonstjenester innen regnskap, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll til 44 kommuner og en fylkeskommune.

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne utredningen på oppdrag fra prosjektlederne i Heim, Hitra og Orkland kommune.

Utredningen er gjennomført av prosjektleder/oppdragsansvarlig Kjell Næssvold. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor de involverte kommunene, jf. kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 6.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Orkanger, 27.11.2018

Kjell Næssvold
Oppdragsansvarlig revisor

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Innholdsfortegnelse	4
Tabelloversikt	5
1 Innledning	6
1.1 Bestilling	6
1.2 Bakgrunn	7
1.3 Metode og kvalitetssikring	7
1.4 Avgrensinger	8
2 Regler om deling	9
2.1 Prinsipp for deling	10
2.2 Økonomisk oppgjør	11
3 Verdsetting	12
3.1 Prinsipp for verdsetting	12
3.2 Prinsipp for håndtering av gjeld	13
3.3 Revisors vurdering – verdsetting av eiendom og håndtering av gjeld	13
4 Deling av eiendom og anlegg	14
4.1 Selvkost	14
4.2 Kommunale veier	15
4.3 Eiendommer	16
5 Tre alternative beregninger for verdsettelse av eiendom/gjeld	18
5.1 Eiendommenes beliggenhet	18
5.2 Folketall	18
5.3 50/50 mellom beliggenhet og folketall	19
5.4 Sammenstilling av de tre alternativene	19
6 Konklusjon	20
6.1 Deling av eiendom og anlegg	20
6.2 Verdsetting	20
6.3 Alternative beregninger for verdsetting av eiendom/gjeld	20
Kilder	21
Vedlegg	22

TABELLOVERSIKT

Tabell 1. Balanseregnskap per 31.12.2017	8
Tabell 2. Geografisk fordeling av selvkostanlegg, balansen per 31.12.2017	14
Tabell 2b. Antall abonnenter fordelt på de nye kommunene.....	15
Tabell 3. Oversikt over veier og lyspunkt i de nye kommunene per 31.12.2017.	15
Tabell 4. Fellesfunksjoner	16
Tabell 5. Fordeling av eiendommer i Snillfjord kommune	17
Tabell 6. Geografisk fordeling av eiendommer og gjeld.....	18
Tabell 7. Fordeling av eiendom og gjeld ut fra folketall.....	18
Tabell 8. Fordeling av eiendom og gjeld ut fra både beliggenhet og folketall.....	19
Tabell 9. Sammenstilling av fordeling av netto eiendom.....	19
Tabell 10. Eiendommer som revisor vurderer å tilfalle Orkland kommune ut fra geografi.....	22
Tabell 11. Eiendommer som revisor vurderer å tilfalle Hitra kommune ut fra geografi	23
Tabell 12. Eiendommer revisor vurderer å tilfalle Heim kommune ut fra geografi.....	23
Tabell 13. Inventar og utstyr – mobil/flyttbar eiendom	24
Tabell 14. Langsiktig gjeld per 31.12.2017	24

1 INNLEDNING

Revisjon Midt-Norge mottok den 28.06.2018 en henvendelse fra prosjektleder for nye Orkland kommune, vedrørende deling av Snillfjord kommune. Endelig bestilling ble bekreftet den 13.09.2018. Henvendelsen ble gjort på vegne av prosjektlederne for Heim, Hitra og Orkland kommune.

1.1 Bestilling

Følgende bestilling er mottatt:

«Eiendommer og anlegg:

- *Selvkostområdet /VAR skiller ut fra andre eiendommer og anlegg*
- *Eiendommer, vei og anlegg følger i utgangspunktet med til kommunen de havner i.*
- *Det må avklares hvordan vi løser anlegg knyttet til fellesfunksjoner for hele Snillfjord kommune. (ref. §20 inndelingsloven)*

Det må lages en oversikt som viser hvilke eiendommer og anlegg som vil ligge i den enkelte kommune, og hvilke investeringer er knyttet til felles funksjoner for Snillfjord.

Det bes revisjon om tre vurderinger knytt opp mot eiendom/gjeld:

- *Etter bokført verdi¹*
- *Etter innbyggertall*
- *Fordeling 50/50 mellom bokført verdi og innbyggertall²*

VAR-område:

Det bes revisjon om vurdering av dette området, og det må sees opp mot eiendommer/gjeld.

Kommunale veier:

Kartlegging med oversikt over antall kilometer vei og andel lyspunkter, som settes opp i forhold til nye kommunegrenser.

Vi har hatt dialog med KLP knyttet til pensjonsforpliktelsene, og holder foreløpig disse utenom oppdraget.»

---

¹ Revisor tolker dette punktet til å gjelde vurdering etter geografisk beliggenhet.

² Revisor tolker dette punktet til å gjelde vurdering av 50/50 fordeling mellom geografisk beliggenhet og innbyggertall.

1.2 Bakgrunn

Snillfjord kommune skal f.o.m 01.01.2020 deles i tre nye kommuner; Heim, Hitra og Orkland. Dette bekreftes i forskrifter av 07.03.2018.³. Det er gjort positive vedtak om kommunesammenslåing i alle de involverte kommunestyrene. De nye kommunene er:

- Heim: Halsa, Hemne og Snillfjord kommuner
- Hitra: Hitra og Snillfjord kommuner
- Orkland: Agdenes, Meldal, Orkdal og Snillfjord kommuner.

Grenseinndelingen er avtalt.

Ved deling av kommuner skal det gjennomføres en deling av eiendom og anlegg, og et økonomisk oppgjør mellom kommunene. Kommunene har stor frihet til å avtale innholdet i oppgjøret.

1.3 Metode og kvalitetssikring

Den endelige fordelingen av verdiene og forpliktelsene til Snillfjord kommune kan ikke skje før etter at regnskap for 2019 er avlagt. Denne rapporten inneholder derfor ikke de endelige tallene, men er mer å oppfatte som et grunnlag for en prinsipiell diskusjon om fordelingen.

I arbeidet med oppdraget har Revisjon Midt-Norge tatt utgangspunkt i kommunens sist avlagte regnskap (balansen for 2017) og øvrig regnskapsinformasjon fra kommunen. Avklaringer og innhenting av ytterligere informasjon er gjort underveis og i møter med kommunen.

Utredningen er gjennomført av Kjell Næssvold (oppdragsansvarlig revisor Snillfjord kommune) og kvalitetssikret av Inge Storås, Anna K. Dalslåen og Tor Arne Stubbe.

Gjennomgang av foreløpig rapport med prosjektleder og økonomisjef i Orkland kommune i møte den 02.11.2018. Det var ønskelig at selvkostområdet hadde en presisering på følgende;

- Synliggjøring av antallet vann- og avløpsabonnenter for hver kommune
- Spesifikasjon av gjeld knyttet til selvkostområder

Rapport ble gjennomgått i møte mellom prosjektlederne 20. november 2018, og det er etter dette gjort noen mindre endringer.

---

³ FOR-2018-03-07-310; FOR-2018-03-07-311; FOR-2018-03-07-312

1.4 Avgrensinger

Endelig fordeling skjer etter regnskapsavleggelse for år 2019. I samsvar med bestilling har vi vurdert kommunale eiendommer og tilhørende langsiktig gjeld. Dette innebærer at vi ikke har vurdert andre aktiva som utlån, aksjer/andeler, pensjonsmidler, eller kortsiktige fordringer og innskudd på bank. Dette gjelder også egenkapital, pensjonsforpliktelser og kortsiktig gjeld.

Tabellen nedenfor viser balansen inndelt i kapitler, og gir en oversikt på anleggsmidler, omløpsmidler, egenkapital og gjeld. Tallene merket GRÅ er vurdert i rapporten.

Tabell 1. Balanseregnskap per 31.12.2017

EIENDELER		EGENKAPITAL OG GJELD	
Eiendom	52 907 124	Fond	19 001 403
Brannstasjoner	510 546	Regnskaps. mindreforbruk	73 885
Vann, og avløp	12 824 206	Kapitalkonto	37 331 216
Vei	15 691 294	Endring regnskapsprinsipp	154 023
Utstyr inventar	5 175 978		
Fellesfunksjoner	25 773 423		
Sum	112 881 670	Egenkapital (EK)	56 560 526
		Pensjonsforpliktelser	145 898 626
Utlån	11 493 615	Startlån og formidlingslån	3 668 011
Aksjer/andeler	5 630 063	Lån selvkost	12 757 842
Pensjonsmidler	121 683 065	Kommunale investeringslån	55 945 055
Sum anleggsmidler	251 688 411	Langsiktig gjeld	218 269 534
Kortsiktige fordringer	9 973 951	Kortsiktig gjeld	15 931 158
Premieavvik	4 400 713	Premieavvik	571 441
Bank	25 269 584	Kortsiktig gjeld	16 502 599
Sum omløpsmidler	39 644 248	Sum gjeld	234 772 133
Sum EIENDELER	291 332 659	Sum EK og GJELD	291 332 659

Kilde: Årsregnskap Snillfjord kommune 2017

2 REGLER OM DELING

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) omhandler økonomisk oppgjør ved grensejustering og deling av kommuner og fylker (Kap 6). I §18 stadfestes at det skal gjennomføres et økonomisk oppgjør, og §19 og §20 hjemler hvordan grensejusteringer og delinger skal foretas.

§ 19. Grensejusteringar

Blir eit område skilt ut frå ein kommune eller eit fylke og lagt til ein annan kommune eller eit anna fylke, skal den retten som den første kommunen eller fylkeskommunen har til vegar, gater, bruer, offentlege plassar og annan forvaltningseigedom som fullt ut eller i svært stor grad tener vedkomande område, overførast til den andre kommunen eller fylkeskommunen.

Annan eigedom kan fordelast mellom kommunane eller fylkeskommunane, eller påbydast nytta i fellesskap, dersom dette er rimeleg og formålstenleg ut frå kommunale eller fylkeskommunale omsyn. Skjønnsnemnda, jf § 23, avgjer i kva forhold delinga eller samarbeidet skal gå føre seg, og kan fastsetje nærmare vilkår.

Skjønnsnemnda kan avgjere at gjeld som ein kommune eller fylkeskommune har stifta i samband med kjøp av eller påkostnad på eigedom som nemnt i første og andre ledd, heilt eller delvis skal takast over av den kommunen eller fylkeskommunen eigedommen blir overført til. Eventuelt kan det fastsetjast at vedkomande kommune eller fylkeskommune skal betale vederlag for eigedommen i pengar.

Dersom det ikkje blir teke særskilt avgjerd, skal rettar og plikter som ikkje er fordelte etter første til tredje ledd i denne paragrafen, bli att hos den opphavlege kommunen eller fylkeskommunen.

§ 20. Delingar

Blir ein kommune eller eit fylke delt, jf. § 3 andre ledd, skal § 19 første ledd tilsvarende gjelde forvaltningseigedom som fullt ut eller i svært stor grad tener eitt bestemt område.

Annan eigedom og andre plikter blir å fordele mellom dei kommunar eller fylkeskommunar områda blir lagde til. Fordelinga blir gjort på grunnlag av eit forholdstal som blir rekna ut etter skatteinntektene i dei siste fem åra i kvart av områda, med mindre skjønnsnemnda av særlege grunnar fastset noko anna. Så fram det er mogleg, skal oppgjeret gjennomførast slik:

- 1. Fast eigedom blir lagt til den kommunen eller fylkeskommunen som må reknast som mest rettkomen til den ut frå folketalet og innbyggjarane sine behov og plasseringa av eigedommen – også i høve til andre anlegg.*
- 2. Gjeld blir fordelt i forhold til dei omsetjelege verdiane som blir overtekne.*
- 3. Andre tilgodehavande og plikter blir overtekne av den kommunen eller fylkeskommunen som etter forholda blir rekna som nærmast til å overta dei.*

4. *Anlegg med rettar og plikter som det etter delinga ikkje er rimeleg at nokon enkelt kommune eller fylkeskommune tek over, kan påbydast nytta i fellesskap av to eller fleire av kommunane eller fylkeskommunane.*

Har nokon kommune eller fylkeskommune ved fordelinga av rettar og plikter teke over meir eller mindre enn det som følger av forholdstalet, skal det jamnast ut i pengar.

2.1 Prinsipp for deling

Ut i fra ovenstående vil hovedregelen være at forvaltningseiendom deles etter geografisk tilhørighet. Det vil si at all eiendom og anlegg (faste installasjoner) tilfaller den kommunen som de geografisk er plassert i. Dette med utgangspunkt i at eiendommen eller anlegget i stor grad tjener det bestemte området.

Enkelte eiendommer og anlegg (faste installasjoner) er ment å dekke felles funksjoner i tidligere kommune, og er ikke knyttet til funksjoner/tjenester/behov som er geografisk avgrenset til en del av tidligere kommune. Typisk eksempel vil være eiendom knyttet til sentrale politiske og administrative oppgaver/funksjoner (rådhus m.m.). Hva som er fellesfunksjoner og hvordan disse skal fordeles framgår ikke av inndelingsloven eller forarbeidene til inndelingsloven. Revisor har ikke funnet noen rettspraksis for slik fordeling. Inndelingsloven §20, 2. avsnitt pkt. 1 viser til at fast eiendom legges til den kommune som regnes mest rettmessig ut i fra folketall, innbyggernes behov og plassering av eiendommen.

Loven åpner for at eiendom og anlegg (faste installasjoner) kan avtales utnyttet i fellesskap også etter at deling er gjennomført. Dette i tråd med at kommunene i stor grad står fritt til å avtale oppgjøret og at kommunene må bli enig om deling.

Revisor har oppsummert dette til 4 kategorier;

- Enkelte eiendommer og anlegg, slik som vann og avløp, kan knyttes direkte til område og abonnenter, som utnyttes eksklusivt av disse.
- Likeledes er det eiendom og anlegg som er direkte knyttet til geografisk beliggenhet, men hvor bruken ikke er eksklusiv for de som bor der, eksempelvis veier og gatelys.
- Det finnes også eiendommer og anlegg som er sentraliserte i kommunen og som tjener alle innbyggernes behov. Disse eiendommene og anlegg er geografisk plassert, men lar seg ikke flytte eller dele.
- Det er også i noen tilfeller eiendommer og anlegg som tjener funksjoner som overtakende kommuner allerede har tilfredsstillende dekning av. Det vil si at behovet for å overta slike eiendommer og anlegg i varierende grad dekker et behov i overtakende kommune.

2.2 Økonomisk oppgjør

Inndelingslova skiller mellom fysisk deling av kommunen og økonomisk deling. Loven er eksplisitt på at der en kommune ved fordeling av eiendom og plikter (fysisk deling) har overtatt mer eller mindre enn det som følger av forholdstallet⁴, så skal dette utjevnes i penger (økonomisk deling). Dette betyr at man etter å ha gjennomført den fysiske delingen av kommunen, må vurdere om det er oppstått økonomisk skjevhet mht fordeling av verdier, og eventuelt utjevne skjevfordeling gjennom et økonomisk oppgjør.

Kommunens gjeld skal ifølge inndelingsloven fordeles ut i fra de omsettelige verdiene som overtas, altså at det skal være et andelsmessig likt forhold i fordeling av verdier (eiendom, anlegg) og den andel man overtar av kommunens gjeld.

---

⁴ Forholdstallet mellom Orkland, Hitra og Heim er hhv 48 %, 30,6 % og 21,4 % jfr tabell 6

3 VERDSETTING

Verdsetting av eiendom og anlegg er vesentlig i et delingsoppgjør. Inndelingsloven regulerer ikke verdsettelse av eiendom og anlegg. Det er flere måter å verdsette eiendom og anlegg på, eksempelvis markedsverdi, teknisk verdi eller bokført (regnskapsmessig) verdi.

Verdsetting ved bruk av markedsverdi forutsetter at eiendommen eller anlegget selges i et fungerende marked. Dette kan være et alternativ hvor kommuner ikke ønsker å overta eiendom eller anlegg. Metoden forutsetter at det er et marked som gir et uttrykk for den reelle verdi.

Teknisk (gjenanskaffelses-) verdi er verdsetting ved bruk av taksering. Dette skjer gjennom en beregning av hva det vil koste å bygge tilsvarende eiendom eller anlegg, og hvor man gjør fradrag for slit, elde og utidsmessighet. Metoden forutsetter tilgang på god fagkompetanse, tar utgangspunkt i dagens priser for gjenanskaffelse, og tar høyde for eiendommen eller anleggets tilstand.

Bokført verdi er den regnskapsmessige verdien av en eiendom eller et anlegg. Det første året etter en anskaffelse av en eiendom eller et anlegg, er denne verdien lik anskaffelsesverdien. For senere år er verdien lik anskaffelsesverdi minus avskrivning. Avskrivninger er en regnskapsmessig kostnad og skal gi et uttrykk for regnskapsperiodens forbruk av anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid⁵.

3.1 Prinsipp for verdsetting

God kommunal regnskapsskikk (GKRS) nummer 2 (KRS 2) fastsetter at anskaffelseskost (bokført verdi) er utgangspunktet for verddivurdering av eiendeler i kommuneregnskapet. KRS 10, som omhandler kommunale foretak, fastsetter at det ved etablering av kommunalt foretak skal overdratte eiendeler og gjeld verdsettes i regnskapet i samsvar med kontinuitetsprinsippet, det vil si bokført verdi. Selv om KRS 10 ikke direkte omhandler kommunedelinger kan innholdet etter revisors skjønn overføres til kommunedelinger fordi regnskapsprinsippene er like. Overføringen av verdier fra en kommune til en annen ved kommunedeling innebærer at verdier flyttes fra et rettssubjekt til et annet, slik som det skisseres i KRS 10. Revisor mener det er rimelig å anta at de aktuelle eiendommene normalt vil ha samme regnskapsmessige verdi i ny kommune.

Revisor legger til grunn at bokført verdi anvendes ved verdsetting av eiendom og anlegg.

---

⁵ Det er regler for hvor lang tid ulike eiendeler, eiendommer og anlegg skal avskrives på.

3.2 Prinsipp for håndtering av gjeld

Låneporteføljen i en kommune er i stor grad felles for alle investeringer, dvs en kommune betaler renter og avdrag på store lån som restruktureres ihht nye investeringer og mer gunstige betingelser⁶. Investeringer i kommunene er ofte finansiert gjennom statlige tilskuddsordninger, ved egenkapital eller tilskudd fra andre. Verdien av aktuelle eiendommer eller anlegg vil derfor avvike fra låneopptak. Gjelden knyttet til den aktuelle eiendom har derfor ikke relevans ved verdsetting av eiendom. Dette er også hensyntatt i inndelingslova, som stadfester at gjeld skal fordeles i forhold til de verdier som overtas (§20, 2. avsnitt, pkt 2).

3.3 Revisors vurdering – verdsetting av eiendom og håndtering av gjeld

Ettersom bokført verdi er en effektiv og lite kostnadskrevenne beregningsmåte, sammenlignet med teknisk verdi eller markedsverdi, bør det etter revisors vurdering være bokført verdi som legges til grunn for verdsetting.

I tråd med inndelingsloven er det revisors vurdering er at gjeld bør fordeles forholdsmessig i forhold til eiendomsverdi.

---

⁶ Bankene gir mer gunstige betingelser på få og større lån enn på mange og mindre lån.

4 DELING AV EIENDOM OG ANLEGG

I dette kapitlet gir vi en spesifikasjon på selvkost og kommunale veier, samt fellesfunksjoner. Vi har i tillegg en tabell som viser deling av eiendom og anlegg.

4.1 Selvkost

Kommunene må forholde seg til selvkostbestemmelser⁷, innenfor noen områder. Selvkostområder er bl.a. vann, avløp, renovasjon og feiing. For disse tjenestene er regelen at gebyrene fra innbyggerne i sum ikke kan overstige hva det koster å levere tjenesten, det vil si selvkost setter en øvre ramme for hva kommunen kan kreve inn i kommunale avgifter. Denne kostnadsøkningen kan helt eller delvis faktureres tjenestemottakerne. Revisor har i tabellen under angitt hvilke selvkostanlegg som legges til de nye kommunene med bokført verdi, og total gjeld knyttet til disse vann- og avløpsanleggene pr 31.12.2017. Etter henvendelse til Snillfjord kommune har vi ikke mottatt data som gir grunnlag til å spesifisere gjelden knyttet til de enkelte selvkostanlegg.

Tabell 2. Geografisk fordeling av selvkostanlegg, balansen per 31.12.2017

Orkland kommune		
2.2908.0407	INDUSTRI/SERVICEOMRÅDE KR:ØRA	96 153
2.2908.0410	RØNNINGEN INDUSTRIOMRÅDE	737 356
2.2908.0601	VANNLEDNING KROKSTADØRA	19 400
2.2908.0602	KLOAKK KROKSTADØRA	36 337
2.2908.0609	VANN- OG AVLØPSANLEGG KROKSTAD	871 595
2.2908.0612	AUNE AVLØPSANLEGG	892 519
2.2908.0615	VANN OG AVLØP BRUBAKKEN	699 915
		3 474 830
Hitra kommune		
2.2908.0409	KOMMUNAL VEI SLÅTTAVIKA	337 683
2.2908.0604	VANNFORSYNING SUNDE/HEMNSKJEL	3 417 221
2.2908.0607	VANNFORSYNING VÅGAN	187 264
2.2908.0608	KOMMUNAL VANNFORSYNING 2002	3 352 308
2.2908.0611	VANN/AVLØP VÅGAN	96 635
2.2908.0613	SUNDE AVLØPSANLEGG	5 103
		7 396 214
Heim kommune		
2.2908.0610	AVLØPSANLEGG VEN	1 953 162
		1 953 162
Sum eiendommer selvkost, jf. tabell 1		
		12 824 206
Total gjeld knyttet til selvkostanlegg, jf. tabell 1		
		12 757 842
Netto verdi vann- og avløpsanlegg		
		66 364
Utstyr/Inventar		
2.2408.0501	PROGRAMVARE KARTSYSTEMER	142 727
2.2408.0503	GPS	33 055
Sum brutto eiendommer selvkost inkl. utstyr		
		12 999 988

⁷ GKRS - https://www.gkrs.no/innhold/uploads/Notat_selvkost_styrevedtatt_180503.pdf

I tabell 2b vises antall abonnenter ved fakturering siste termin 2018.

Tabell 2b. Antall abonnenter fordelt på de nye kommunene

	Orkland	Hitra	Heim
Vann-abonnenter	130	321	0
Avløp-abonnenter	92	49	28

Kilde: Snillfjord kommune

Selvkostanlegg og gjeld fordeles etter en fordelingsnøkkel som bygger på antall abonnenter i hvert område.

Det er kun to bundne fond i Snillfjord kommune knyttet til selvkostområdene. Begge disse er budsjettert brukt/avsluttet innen 31.12.2019 gjennom redusert vannavgift:

- Selvkostfond vann konto 2.5109.0420, saldo kr 654.587 per 31.12.2017.
- Fond statens vegvesen, vannforsyning Krokstadøra konto 2.5109.0421 saldo kr 765.000 per 31.12.2017. Dette fondet skriver seg fra tilskudd til Snillfjord kommune for å dekke ekstra kostnader, som følge av at kommunen måtte legge om ledningsnett og bl.a. bruke mer strøm for å pumpe vann mv i forbindelse med utbyggingen av FV714.

Det som gjenstår av midler på disse fondene per 31.12.2019 fordeles med bakgrunn i antall vannabonnenter, slik at brukerne blir godskrevet midlene i hht selvkostreglene.

4.2 Kommunale veier

Veier og gatelyspunkt henføres geografisk til den kommunen de vil være lokalisert.

Tabell 3. Oversikt over veier og lyspunkt i de nye kommunene per 31.12.2017.

	Orkland	Hitra	Heim
Lengde (meter)	27 644	10 173	2 487
Herav asfaltert	5 008	4 124	2 321
Lyspunkt	70	32	34
Bokført verdi	12.507.494	1.193.187	1.990.613

Kilde: Snillfjord kommune

Sum aktiverte veier er per 31.12.2017 kr 15.691.294, jf. tabell 1.

Dette er eiendom og anlegg som er geografisk avgrenset, men tjener formål ut over innbyggernes behov i det aktuelle området. Revisor vurderer derfor at disse eiendommene fordeles etter geografisk beliggenhet.

Alternativt kan veier fordeles etter en fordelingsnøkkel som bygger på antall meter og antall lyspunkter.

4.3 Eiendommer

Utstyr og inventar er mobilt og ikke nødvendigvis knyttet til geografisk beliggenhet.

Fellesfunksjoner kan tolkes til å være det som skal tjene hele kommunen. Som nevnt i avsnitt 2.1 er det ikke rettspraksis på hva som er «fellesfunksjoner» eller hvordan disse skal fordeles. For eksempel rådhuset tjener hele kommunen. Andre felles funksjoner kan være ungdomskolen, tekniske tjenester, fellesadministrasjon, psykisk helse, helsestasjon, sykehjem og hjemmetjenesten. Eiendommer og anlegg knyttet til fellesfunksjoner skal fordeles, da til den kommune som etter folketall, innbyggerbehov og geografisk plassering er mest rettmessig⁸.

Eiendommene som eventuelt kan regnes å være knyttet til fellesfunksjoner er:

Tabell 4. Fellesfunksjoner

Balanskonto	Eiendom	31.12.2017
2.2908.0101	ADMINISTRASJONSBYGG	4 159 416
2.2908.0102	ARKIVSYSTEM ADM.BYGG	100 440
2.2908.0201	AA SKOLE – ANDEL UNGDOMSKOLE	3 000 000
2.2908.0301	SNILLFJORD OMSORGSSENTER	18 513 567
Sum eiendom	Jfr. tabell 1	25 773 423

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap 2017.

Ovenstående eiendommer og anlegg er lokalisert på Krokstadøra, og vil henføres til Orkland kommune ut fra folketall, innbyggerbehov og geografisk plassering. Disse eiendommene tjener helt eller delvis fellesfunksjoner i Snillfjord kommune pr dato. Alle eiendommene vil måtte inngå som verdier i overtakende kommune.

Administrasjonsbygg og arkivsystem kan ikke knyttes til et geografisk avgrenset behov hos innbyggere/brukere.

Aa skole er lokalisert på Krokstadøra og vil henføres til Orkland kommune ut fra geografisk plassering. Skolen er en 1.-10.skole og tjener fellesfunksjon som ungdomsskole (8.-10.trinn) for hele Snillfjord kommune.

Snillfjord omsorgssenter er lokalisert på Krokstadøra og vil henføres til Orkland kommune ut i fra geografisk plassering. Eiendommen og anlegget tjener innbyggerbehov i hele Snillfjord kommune.

Revisor har gjennomgått kommunens totale eiendommer og anlegg, og mener at disse kan fordeles på følgende måte.

⁸ Jfr Inndelingslova §20, 2.avsnitt, pkt 1.

Tabell 5. Fordeling av eiendommer i Snillfjord kommune

	Orkland	Hitra	Heim	SUM
Kommunal vei og gatelys	12 507 494	1 193 187	1 990 613	15 691 294
Brann	48 583	461 963	0	510 546
Øvrig eiendom og anlegg	19 977 554	15 919 809	17 009 761	52 907 124
SUM	32 533 631	17 574 959	19 000 374	69 108 964
Fellesfunksjoner	25 773 423	0	0	25 773 423
Utstyr og inventar	5 175 078	0	0	5 175 078
SUM	63 482 132	17 574 959	19 000 374	100 057 465

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap 2017.

Sum aktiverte eiendommer og anlegg per 31.12.2017, jf. tabell 1	kr 112 881 670
Sum eiendom per 31.12.2017 eksklusive selvkost (vann/avløp) er	kr 100 057 465
Kommunens langsiktige gjeld knyttet til eiendom, eksklusiv selvkost og startlån er	kr 55 945 055
Netto bokført verdi av eiendom eksklusive selvkost blir da	kr 44 112 409

5 TRE ALTERNATIVE BEREGNINGER FOR VERDSETTELSE AV EIENDOM/GJELD

5.1 Eiendommenes beliggenhet

Fordeling av eiendom ut fra beliggenhet. Utstyr/inventar og fellesfunksjoner er her lagt til Orkland kommune, da disse bygningene vil bli lokalisert i denne kommunen. Gjeld knyttet til kommunale eiendommer kr 55 945 055⁹, er fordelt tilsvarende.

Tabell 6. Geografisk fordeling av eiendommer og gjeld

	Orkland	Hitra	Heim	Sum
Eiendom, % vis fordelt	63,6 %	17,7 %	18,7 %	100 %
Eiendom	63 482 131	17 574 959	19 000 374	100 057 464
Gjeld	35 494 716	9 826 674	10 623 665	55 945 055
Netto	27 987 415	7 748 285	8 376 709	44 112 409

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap 2017

Inndeling ut fra beliggenhet kan oppfattes å være i samsvar med følgende formulering i inndelingsloven § 20. Deling:

Fast eigedom blir lagt til den kommunen eller fylkeskommunen som må reknast som mest rettkomen til den ut frå folketalet og innbyggjarane sine behov og plasseringa av eigdommen – også i høve til andre anlegg.

Gjeld blir fordelt i forhold til dei omsetjelege verdiane som blir overtekne.

5.2 Folketall

Fordeling av eiendom og gjeld ut fra folketall per juli 2017. I Snillfjord kommunes saksframlegg til felles møte med rådmenn og ordførere 13. september 2017, framgår det at tidspunkt for innbyggertall settes til 1. juli 2017. Revisor har mottatt slik oversikt per oktober 2018. Også her er utstyr/inventar og fellesfunksjoner/diskuterbare eiendommer lagt til Orkland kommune.

Tabell 7. Fordeling av eiendom og gjeld ut fra folketall

	Orkland	Hitra	Heim	Sum
Folketall	470	300	210	980
Folketall	48,0 %	30,6 %	21,4 %	100 %
Eiendom	47 986 743	30 629 836	21 440 885	100 057 464
Gjeld	26 830 792	17 126 037	11 988 226	55 945 055
Netto	21 155 951	13 503 799	9 452 659	44 112 409

Kilde: Snillfjord kommune regnskap 2017.

⁹ Gjeld knyttet til kommunale eiendommer, eksklusive selvkost og startlån.

5.3 50/50 mellom beliggenhet og folketall

Fordeling av eiendom og gjeld hvor geografi og folketall er hensyntatt.

Tabell 8. Fordeling av eiendom og gjeld ut fra både beliggenhet og folketall

	Orkland	Hitra	Heim	Sum
Eiendom	55 734 437	24 102 398	20 220 630	100 057 464
Gjeld	31 162 754	13 476 355	11 305 945	55 945 055
Netto	24 571 683	10 626 042	8 914 684	44 112 409

Kilde: Snillfjord kommune regnskap 2017.

Denne fordelingen kan være et kompromiss mellom fordeling kun etter beliggenhet eller fordeling kun etter folketall.

5.4 Sammenstilling av de tre alternativene

Oppsummering av hvordan netto eiendom fordeles etter de ulike alternativene.

Tabell 9. Sammenstilling av fordeling av netto eiendom

	Orkland	Hitra	Heim	Sum
Geografisk inndeling	27 987 415	7 748 285	8 376 709	44 112 409
Folketall-inndeling	21 155 951	13 503 799	9 452 659	44 112 409
50/50 geografi/folketall	24 571 683	10 626 042	8 914 684	44 112 409

6 KONKLUSJON

6.1 Deling av eiendom og anlegg

Hovedregelen i inndelingsloven er at forvaltningseiendom fordeles ut i fra geografisk beliggenhet. Fast eiendom henføres til den kommunen som etter folketall, innbyggerbehov og plassering av eiendommen er mest rettmessig.

Orkland overtar flest innbyggere og må derfor antas å ha det største innbyggerbehovet knyttet til fellesfunksjoner. Fellesfunksjonene ligger også geografisk plassert i Orkland kommune. Eiendom knyttet til fellesfunksjoner henføres derfor til Orkland.

Revisor vurderer at selvkostområder kan fordeles ut fra antall abonnenter/brukere.

Revisor vurderer at veier og lyspunkt kan fordeles ut fra geografisk beliggenhet og ses sammen med øvrig eiendom.

Kommunene står allikevel fritt til å avtale annen fordeling av eiendom og anlegg.

6.2 Verdsetting

Det er flere måter å verdsette eiendom og anlegg på. Revisor vurderer at anvendelse av bokført verdi ivaretar de viktigste hensyn, anskaffelsens opprinnelige verdi og verdiforringelse. Det er i tillegg en akseptert verdifastsettelse i kommunene og en lite kostnadskrevenne verdsettingsmetode. Revisor har i utredningen anvendt bokført verdi.

Kommunene står allikevel fritt til å avtale andre verdsettingsmetoder.

6.3 Alternative beregninger for verdsetting av eiendom/gjeld

De tre alternativene for fordeling av eiendom/gjeld er av rent økonomisk karakter. Den første modellen ivaretar den geografiske fordelingen av de bokførte verdier og tilsvarende andel gjeld. Den andre modellen fordeler både bokførte verdier og gjeld ut i fra de respektive områdenes innbyggertall. Den tredje modellen er en kombinasjon av de to første, med lik vekting (50/50).

KILDER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. *Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova)*, 2001.

Snillfjord kommunes regnskap for 2017

VEDLEGG

Tabell 10. Eiendommer som revisor vurderer å tilfalle Orkland kommune ut fra geografi

Balanskonto	Eiendom	31.12.2017
2.2708.0408	ØYBAKKEN I OG II 1972	46 334
2.2708.0411	PERSONALBOLIGER AUNE 1982	256 577
2.2708.0412	AUNLIVEIEN 16. 1985	421 230
2.2708.0415	OPPGRAD. AUNLIVEIEN 11A OG 11B	475 127
2.2708.0416	NYDRENERING AUNLIV. 10	127 500
2.2708.0418	UTLEIEBOLIG 4-MANNSBOLIG KROKSTADØRA	1 743 019
2.2808.0403	NÆRINGSBYGG KROKSTADØRA	5 063 453
2.2908.0201	AA SKOLE – ANTATT ANDEL BARNESKOLE	5 599 142
2.2908.0207	KROKSTADØRA BARNEHAGE	872 880
2.2908.0303	KJØP AV ENEBOLIG - AUNLIA	432 135
2.2908.0304	BOFELLESSKAP KROKSTADØRA	62 455
2.2908.0401	ALDERSBOLIG PÅ AUNE 1985	259 904
2.2908.0405	AUNE TOMTEOMRÅDE	894 335
2.2908.0408	TOMTEOMRÅDE OFF. FORMÅL AA	226 509
2.2908.0411	SNILDALSSÆTRA INDUSTRIOMRÅDE	1 137 203
2.2908.0504	SVØMMEHALL SNILLFJORD SYKEHJEM	858 607
2.2908.0505	AA IDRETTSPLASS	818 472
2.2908.0506	STORSLETTET PARKERINGSPLASS	104 241
2.2908.0509	MOBILMAST VUTTUDAL	578 431
2.2908.0606	BRANNSTASJON KROKSTADØRA	48 583
2.2908.0704	VUTTUDAL BRU	94 059
2.2908.0705	ELVAFOREBYGGING SNILDALSELVA	11 073
2.2908.0708	BORETTSLAG KROKSTADØRA	84 370
2.2908.0711	GANG-/SYKKELVEI KR.ØRA	851 745
2.2908.0712	SENTRUMSUTVIKLING	4 637 264
2.2908.0713	PARKERINGSPLASS ULVSTUBAKKEN	15 675
2.2908.0717	BERGSVEIEN	1 833 712
2.2908.0718	KULVERT KOMM. VEIER – VEDTAK 43/12	573 183
2.2908.0719	REKKVERK MOLDTUVEIEN	139 354
2.2908.0721	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	4 267 059
Sum eiendom	jf. tabell 5	32 533 631

2.2908.0407	INDUSTRI/SERVICEOMRÅDE KR.ØRA	96 153
2.2908.0410	RØNNINGEN INDUSTRIOMRÅDE	737 356
2.2908.0601	VANNLEDNING KROKSTADØRA	19 400
2.2908.0602	KLOAKK KROKSTADØRA	36 337
2.2908.0609	VANN- OG AVLØPSANLEGG KROKSTAD	871 595
2.2908.0612	AUNE AVLØPSANLEGG	892 519
2.2908.0615	VANN OG AVLØP BRUBAKKEN	699 915
2.2908.0720	MOBILT RESERVEAGGR. VANNF. KROKST.	121 555
Sum selvkost	jf. tabell 2	3 474 830

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap per 31.12.2017.

Tabell 11. Eiendommer som revisor vurderer å tilfalle Hitra kommune ut fra geografi

Balanskonto	Eiendom	31.12.2017
2.2708.0413	UTLEIEBOLIGER SUNDE	578 279
2.2708.0419	UTLEIEBOLOG 4-MANNSBOLIG SUNDE	257 610
2.2908.0205	HEMNSKJEL SKOLE	11 659 553
2.2908.0402	TRYGDEBOLIGER PÅ SUNDE	1 120 927
2.2908.0403	SUNDE TOMTEOMRÅDE	1 580 057
2.2908.0406	SLÅTTAVIKA INDUSTRIOMRÅDE	371 055
2.2908.0507	JAMTØYA FRILUFTSOMRÅDE	352 328
2.2908.0614	BRANNSTASJON SLÅTTAVIKA	461 963
2.2908.0703	BUSSLOMME VÅGAN	12 071
2.2908.0721	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	1 181 116
Sum eiendom	jf. tabell 5	17 574 959

2.2908.0409	KOMMUNAL VEI SLÅTTAVIKA	337 683
2.2908.0604	VANNFORSYNING SUNDE/HEMNSKJEL	3 417 221
2.2908.0607	VANNFORSYNING VÅGAN	187 264
2.2908.0608	KOMMUNAL VANNFORSYNING 2002	3 352 308
2.2908.0611	VANN/AVLØP VÅGAN	96 635
2.2908.0613	SUNDE AVLØPSANLEGG	5 103
Sum selvkost	jf. tabell 2	7 396 214

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap per 31.12.2017.

Tabell 12. Eiendommer revisor vurderer å tilfalle Heim kommune ut fra geografi

Balanskonto	Eiendom	31.12.2017
2.2708.0417	UTLEIEBOLIG 4-MANNSBOLIG HYLLBERGET	8 781 435
2.2908.0202	VEN SKOLE OG FLERBRUKSHUS	4 876 979
2.2908.0404	HYLLBERGET BOLIGFELT	3 186 597
2.2908.0412	TOMTEOMRÅDE GAMLE HYLLBERGET	164 750
2.2908.0702	GANGVEI VEN	28 682
2.2908.0715	ASFALTERING SKÅRILDVEIEN	900 950
2.2908.0721	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	1 060 981
Sum eiendom	jf. tabell 5	19 000 374

2.2908.0610	AVLØPSANLEGG VEN	1 953 162
Sum selvkost	jf. tabell 2	1 953 162

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap per 31.12.2017.

Tabell 13. Inventar og utstyr – mobil/flyttbar eiendom

Balanskonto	Eiendom	31.12.2017
2.2408.0505	UTSTYR FYSIOTERAPI	100 306
2.2408.0506	UTSKIFTING/NYINNKJØP UTSTYR HELSE OG OMS	707 437
2.2408.0001	Økonomisystem	32 342
2.2408.0002	OPPGRADERING E-SAK / NY E-POST	623 791
2.2408.0201	EDB-UTSTYR SKOLE	388 275
2.2408.0302	Programvare/utstyr Helse-omsorg	543 141
2.2408.0501	PROGRAMVARE KARTSYSTEMER	142 727
2.2408.0503	GPS	33 055
2.2408.0504	DIGITALISERING BYGGESAKSARKIV	341 773
2.2608.0601	BRANNBIL	614 468
2.2608.0602	BRANNBEREDSKAPSUTSTYR	656 549
2.2908.0508	TURSTIPROSJEKTET	259 500
2.2908.0510	ADRESSERINGSPROSJEKTET	490 683
2.2908.0616	UTKJØP VOLKSWAGON TRANSPORTER	234 409
2.2908.0710	LESKUR SUNDE/KR.ØRA	6 620
Sum eiendom	jf. tabell 1 og 5	5 175 078

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap per 31.12.2017.

Tabell 14. Langsiktig gjeld per 31.12.2017

Gjeld	31.12.2017
Startlån og formidlingslån	3 668 011
Selvkost, jf. tabell 1 og 2	12 757 842
Kommunale investeringslån, jf. tabell 1 (lån knyttet til komm. eiendom)	55 945 055
Sum Gjeld	72 370 908

Kilde: Snillfjord kommunes regnskap per 31.12.2017.

Revisjon

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Roar Santi Grindvold
Arkivsaksnr.: 16/1896-16

Arkiv: 002

HØRINGSUTTAELSE - FORSLAG TIL NYE KOMMUNEGRENSER VED DELING AV SNILLFJORD

Saksdokumenter:

<u>Saksdokumenter vedlagt</u>	<u>Vedl. nr.</u>
Kart 1 Kommunegrense oversiktskart MS 1:50 000, dat. 06.03.17	1
Kart 2 Kommunegrense sør, MS 1:40 000, dat. 06.03.17	2
Kart 3 Kommunegrense nord, MS1:70 000, dat. 06.03.17	3
Tall og faktagrunnlag – kommunereformen	4
Saksframlegg og saksprotokoll, FSK-sak 2/17	5
IB dat. 30.01.17 fra Mariann og Odd Fugløy	6
IB dat. 07.02.17 fra Sør-Trøndelag fylkeskommune	7
IB dat. 17.02.17 fra Hitra kommune	8
IB dat. 20.02.17 fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	9
IB dat. 27.02.17 fra Statens kartverk	10
UB dat. 23.02.17 til Ronny Strand, Lars Mjønes og Mariann Fugløy -vedlegg til brev av 23.02.17, kart dat. 22.02.17	11 12
Øvrige:	
Kart 1 Oversiktskart dat. 03.01.17, MS 1:150 000 (A3) - høringskart	
Kart 2 Oversiktskart sør, dat. 03.01.17, MS 1:40000 (A3) - høringskart	
Kart 3 Oversiktskart nord, dat. 03.01.17, MS 1:70 000 (A3) – høringskart	

Saksopplysninger:

Med bakgrunn i vedtak i K-sak 53/16, hvor Snillfjord kommune vedtok å dele kommunen i 3 og slå disse sammen mot henholdsvis Hitra, Hemne/Halsa og Orkdal/Agdenes/Meldal kommuner, fremmet administrasjonen i formannskapetets møte den 18.01.17, sak 2/17, forslag til ny kommunegrenser i hht. kartskisser datert 03.01.17.

I formannskapetets sak 2/17 ble følgende vedtak fattet:

«Snillfjord kommune legger forslag til nye kommunegrenser slik de framgår av kart datert 18.01.17 ut til offentlig ettersyn og høring i perioden 23.01 – 27.02.17».

(NB: Formannskapet satte inn vedtaksdato 18.01.17 i sin behandling – skulle vært 03.01.17).

Med dette som bakgrunn ble forslaget til nye kommunegrenser kunngjort i Distriktsavisa Sør-Trøndelag og Hitra-Frøya, på kommunens hjemmeside, og berørte regionale myndigheter og kommuner tilskrevet pr. brev.

Ved høringsfristens utløp var det mottatt 5 skriftlige tilbakemeldinger i saken. Høringsuttalelsene følger vedlagt, og refereres derfor her kort med administrasjonens vurdering av den enkelte uttalelse:

Mariann og Odd Fugløy, eier av gnr. 14 bnr. 1 i Fossdal:

Eiendomsgrensen mellom gnr. 1 bnr. 1 og 14 bnr. 1 i Fossdal er feil, og medfører at eiendommen blir delt mellom Orkland og Hitra dersom kommunegrensen legges etter viste grense:

Administrativ vurdering:

Eiendomsgrensene mellom gnr. 14 bnr. 1 og 2 på den ene siden og gnr. 1 bnr. 1 på den andre er i matrikkelen registrert som fiktiv, da den ikke har vært kartfestet i forbindelse med etableringen av økonomisk kartverk eller gjennom senere kartforretninger eller jordskiftesaker. Kommunen har fra 1960/70 tallet oppteigninger som viser grenser som sannsynligvis er mer riktige. Partene ble derfor innkalt til et møte den 22.02.17, hvor det var enighet om at oppteigningene på økonomisk kartverk burde legges til grunn når kommunen gir sin innstilling, jfr. vedl. 11 og 12.

Sør-Trøndelag fylkeskommune, brev av 07.02.17:

Sør-Trøndelag fylkeskommune har ingen merknader til foreslåtte deling, og slutter seg til kommunens forslag.

Administrativ vurdering:

Ingen

Hitra kommune, brev av 17.02.17

Hitra formannskap tar forslag til nye kommunegrenser for Snillfjord til orientering, og har ikke merknader.

Administrativ vurdering:

Ingen

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, brev av 20.02.17

Ingen merknader mht. miljøvern, samfunnsikkerhet, beredskap, barn og unge, reindrift og oppvekst og utdanning.

I forhold til Landbruk og bygdeutvikling redegjøres det for at det er samme soner for kjøtt, mens for melk har Orkdal en deling, hvor områdene rundt Gagnåsvatnet og Søvatnet har samme sone som Snillfjord i dag (sone D).

Administrativ vurdering:

Gjennom utredningene om kommunereformen, som lå til grunn ved kommunestyrets vedtak i sak 53/17, var soneinndeling mht. melk og kjøtt ett av vurderingskriteriene og var kjent. Dette er derfor ikke tema når lokalisering av de nye kommunegrensene skal fastsettes.

Statens kartverk, brev av 27.02.17

- Eiendommen gnr. 12 bnr. 1 må deles, slik at f.eks. den vestlige delen gis nytt gårds- og bruksnummer.
- Nye kommunegrenser skal ikke følge fiktive eiendomsgrenser. Her må grensene fastsettes, enten gjennom oppmålingsforretning eller jordskifte. Dersom jordskifte velges kan dette ta tid. En mulig løsning er da at forslag til kommunegrense blir midlertidig inntil jordskiftesak

blir ferdig. Det bør gå fram av vedtak at endelig kommunegrense fastlås når jordskifte er ferdig.

- Kommunegrense langs hjelpelinje vegkant må klarlegges.
- Veggrunn må deles enkelte steder, 1714/56 ved Fossdalsbakken sør-vest for tunnel og Fv1301/14 mellom Skårild og Vuttudal. Oppmålingsforretning må avholdes.
- Små vann som blir delt må klarlegges mht. hvor eiendomsgrense i vann går (må kvalitetsheves i matrikkelen).
- Privat eiendomsgrense i sjø må hensyn tas. Der kommunegrensa kommer ned til sjø må kommunegrensen gå vinkelrett ut fra vannkanten.
- Eierforhold til Furuholmen og Furutangen må avklares (Umatrikulert grunn)
- Grense må ikke ha for mange knekkpunkt i sjø. Midtlinjeprinsippet skal følges, og Kartverket fremmer forslag til endring.

Administrativ vurdering:

Når det gjelder kommunegrensen i sjø har kartverket fremmet forslag til grense som administrasjonen tilslutter seg til.

Merknader mht. deling av eiendommen gnr. 12 bnr. 1 er en innforstått med, her må kommunen bidra til at grunneier sørger for å dele eiendommen innen kommunereformen tiltrer, slik at en får omnummerert en av parsellene når sammenslåing av kommunene skjer.

I forhold til bemerkningene til deling av veggrunn, er parsellen i Fossdalsbakken 1714/56 på den gamle fylkesvegen om Bustlisundet. Denne vegen er vedtatt nedklassifisert og overført til grunneierne, slik at denne vil utgå som egen matrikkelenhet når vegvesenet får ferdigstilt eiendomsoverdragelsene rundt ny og gammel veg. På Fv301, matrikelnummer 1301/14, må Snillfjord kommune oppfordre Statens vegvesen om å foreta deling av parsellen, slik at grensen følger eiendomsgrensene på siden av vegen.

Når det gjelder punkt om at kommunegrensene ikke skal følge fiktive eiendomsgrenser, er dette avhengig av at en får fastsatt eiendomsgrensene i området. Som det framgår overfor har en hatt et møte med eiere av eiendommene gbnr. 1/1, 14/1 og 14/2, hvor det ble konkludert med at grensene i matrikkelen er feil, og at opptegninger fra 1960/70 tallet som kommunen har i sitt arkiv sannsynligvis er mer riktig (se kartskisse, vedl. 12). Det er imidlertid et område øst for Storrattet, som den gang ble registrert som tvisteområde som ingen av dagens eiere er kjent med eierforholdene til. Rådmannen har her valgt å legge området til Hitra. Eierforhold til dette området må eventuelt avklares gjennom et jordskifte.

Videre har kommunen i 2010 mottatt kopi av jordskifterapport fra 1971, som beskriver deler av eiendomsgrensen for gnr. 53 bnr. 1 mot eiendommen gnr. 54 i vest og gnr. 52 i østlig retning. Ut i fra denne, og målinger eier på gnr. 53 har gjort, er det sannsynlig at denne eiendommen strekker seg over til Vingfjellet og Raudlifjellet. På denne strekningen er det derfor svært sannsynlig at eiendommene gbnr. 14/2 og 45/1 strekker seg opp til den grensen som Einar Djupå har registrert.

En har videre hatt en samtale med Idar Magne Halsen, eier av gbnr. 52/1 på telefon, og hans far, Magne Halsen ved besøk, vedrørende grensen for deres eiendom mot gbnr. 45/1. Det framkommer da at de ikke er sikker på hvordan grensen går, men de antar at denne følger de høyeste toppene fra Raudlifjellet, først i nordlig og deretter i nordøstlig retning til Raudhammerfjellet, og videre til mot den registrerte grensen mot bnr. 52 i nordøst og nordlig retning fram til felles grensepunkt mellom gbnr. 45/1, 51/1 og 52/1 og videre til høyde vest for Nordalstjønnå som er felles grensepunkt for 45/1, 46/1 og 51/1.

En har videre diskutert denne grensen med Ragnar Elveseter, som i årtier har drevet jakt blant annet på eiendommen gnr. 45 bnr. 1. Han bekrefter at det er sannsynlig at grensen følger toppene fra Raudlifjellet og fram til Raudhammerfjellet og derfra videre langs høydedraget vest for Nordalstjørna.

Konklusjon:

Med dette som bakgrunn har rådmannen utarbeidet et revidert grensekart datert 06.03.17 hvor innspill fra Kartverket med hensyn til eiendomsgrenser i sjø, samt samtaler og dokumentasjon fra grunneiere i området fra Bustlisundet til Imsterfjorden er lagt til grunn. En anser at dette er den mest sannsynlige eiendomsgrensen mellom hovedbrukene på strekningen, og at denne opptegningen således bør brukes framfor de fiktive eiendomsgrensene som i dag er registrert i matrikkelen.

Kommunegrensen vil etter dette ikke gå lang Fv714 øverst i Fossdal, slik det framgikk av kommunens høringskart av 03.01.17, og grense mot veg er derfor ikke nødvendig å klarlegge.

Når det gjelder å få klarlagt eiendomsgrensene, kan kommunen som oppmålingsmyndighet foreta oppmålingsforretning med innmåling og matrikkelføring av disse. Dette under forutsetning av at partene er enige om grensegangen. Alternativt, dersom partene ikke er enige, må klarlegging av grensene skje gjennom jordskifte.

Snillfjord kommune er av Fylkesmannen i Sør Trøndelag i e-post av 25.11.17 bedt om å utarbeide et kunnskapsgrunnlag mht. hvor de nye kommunegrensene skal gå, og utrede hva som er konsekvensene av dette. I tråd med Fylkesmannens anmodning har kommunen gjennomført dette arbeidet, og saken fremmes nå for politisk nivå. Vedtak vil derfor være å betrakte som et innspill til den videre prosess i forhold til Fylkesmannen oversending til Kommunal- og moderniseringsdepartementet som forberedelse av kongelig resolusjon i saken.

Rådmannen fremmer således med følgende innstilling:

Rådmannens innstilling:

Med bakgrunn i K-sak 53/16, samt e-post av 25.11.16 fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har Snillfjord kommune utarbeidet forslag til nye kommunegrenser i forbindelse med deling av Snillfjord kommune og sammenslåing med nye Hemne, Hitra og Orkland kommuner.

Etter høring og offentlig ettersyn vil Snillfjord kommune anbefaler at nye kommunegrenser, slik de framgår av vedlagte kartskisser datert 06.03.17, legges til grunn for det videre arbeidet.

Kommunen gjør oppmerksom på at eiendomsgrensene mellom Bustlisundet og Imsterfjorden er registrert som fiktiv i matrikkelen. Kommunegrensen må derfor på denne strekningen gjøres midlertidig inntil eiendomsgrensene er klarlagt, enten ved oppmålingsforretning eller gjennom jordskiftesak.

Nye kommunegrenser gis følgende beskrivelse:

Ny grense mellom Orkland og Hemne kommuner:

Ny kommunegrense mellom nye Orkland og Hemne kommuner tar utgangspunkt i eksisterende kommunegrense mellom Snillfjord og Orkdal kommune sør for Damvatnet, og følger gårdsgrensen mellom gnr. 91 og gnr. 95 på vestsiden av vatnet. Videre i nordøstlig retning fram til grensa vinkler på nordsiden av fjellet Gråurda. Grensa går derfra fram til grensa mellom gnr. 91 og bnr. 89 i nordøstlig retning til fram til gårdsgrensa mellom gnr. 88 og gnr. 91. Fram til Jevikdalen, hvor grensen følger grense mellom gnr. 87 og 88 vinkelrett ut i sjø. Ny kommunegrensa følger så midt i Snillfjorden ut mot Hemnfjorden, hvor grensa støter mot eksisterende kommunegrense mellom Snillfjord og Hemne

Mellom Orkland og nye Hitra kommune

Ny kommunegrense mellom Orkland og Hitra kommune tar utgangspunkt i eksisterende kommunegrense i Hemnefjorden, sør for holmene Fuglan. Følger så midt i Åstfjorden i østlig retning, hvor grensa vinkler i nordlig retning inn Bustlisundet og følger denne midt i fjorden fram til der gårdsgrensa mellom gnr. 1 og 14 kommer ned til sjøen, nord for Halsnesset. Grensen følger her videre eiendomsgrensen mellom gnr. 14 og 45 på sør og østlig side (Orkland) og gnr. 1, 53, 52, 51 og 46 på nord og vestlig side. Grensen går videre ut i Imsterfjorden, ved eiendomsgrensen mellom gnr. 45 og 46, og følger midt mellom Tyskøya og Monshomen, og videre mellom Skjevika og Åsøya, for deretter å vinkle ut mot eksisterende kommunegrense mot Agdenes kommune.

Det gjøres videre oppmerksom på at forslaget medfører deling av bruksenheten gnr. 12 bnr. 1 Stolpnessæter og veggrunn med registreringsnummer 1301/14 mellom Skårill og Vuttudal.

Det vises for øvrig til rådmannens saksutredning og vedlegg til dette vedtaket.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 22.03.2017
Sak: 40/17

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 16/1896

Tittel: **SAKS PROTOKOLL - HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL NYE
KOMMUNEGRENSER VED DELING AV SNILLFJORD**

Behandling:

Vedtak:

Enstemmig:

Med bakgrunn i K-sak 53/16, samt e-post av 25.11.16 fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har Snillfjord kommune utarbeidet forslag til nye kommunegrenser i forbindelse med deling av Snillfjord kommune og sammenslåing med nye Hemne, Hitra og Orkland kommuner.

Etter høring og offentlig ettersyn vil Snillfjord kommune anbefaler at nye kommunegrenser, slik de framgår av vedlagte kartskisser datert 06.03.17, legges til grunn for det videre arbeidet.

Kommunen gjør oppmerksom på at eiendoms grensene mellom Bustlisundet og Imsterfjorden er registrert som fiktiv i matrikkelen. Kommunegrensen må derfor på denne strekningen gjøres midlertidig inntil eiendoms grensene er klarlagt, enten ved oppmålingsforretning eller gjennom jordskiftesak.

Nye kommunegrenser gis følgende beskrivelse:

Ny grense mellom Orkland og Hemne kommuner:

Ny kommunegrense mellom nye Orkland og Hemne kommuner tar utgangspunkt i eksisterende kommunegrense mellom Snillfjord og Orkdal kommune sør for Damvatnet, og følger gårdsgrensen mellom gnr. 91 og gnr. 95 på vestsiden av vatnet. Videre i nordøstlig retning fram til grensa vinkler på nordsiden av fjellet Gråurda. Grensa går derfra fram til grensa mellom gnr. 91 og gnr. 89 i nordøstlig retning til fram til gårdsgrensa mellom gnr. 88 og gnr. 91. Fram til Jevikdalen, hvor grensen følger grense mellom gnr. 87 og 88 vinkelrett ut i sjø. Ny kommunegrensa følger så midt i Snillfjorden ut mot Hemnfjorden, hvor grensa støter mot eksisterende kommunegrense mellom Snillfjord og Hemne

Mellom Orkland og nye Hitra kommune

Ny kommunegrense mellom Orkland og Hitra kommune tar utgangspunkt i eksisterende kommunegrense i Hemnefjorden, sør for holmene Fuglan. Følger så midt i Åstfjorden i østlig retning, hvor grensa vinkler i nordlig retning inn Bustlisundet og følger denne midt i fjorden fram til der gårdsgrensa mellom gnr. 1 og 14 kommer ned til sjøen, nord for Halsneset. Grensen følger her

Postadresse: E-post/internett

Telefon: 72 45 55 55

Bankgiro: 4202.14.37667

Rådhuset postmottak@snillfjord.kommune.no

Telefaks: 72 45 55 97

Org.nr. 964 982 309

7257 Snillfjord www.snillfjord.kommune.no

videre eiendomsgrensen mellom gnr. 14 og 45 på sør og østlig side (Orkland) og gnr. 1, 53, 52, 51 og 46 på nord og vestlig side. Grensen går videre ut i Imsterfjorden, ved eiendomsgrensen mellom gnr. 45 og 46, og følger midt mellom Tyskøya og Monshomen, og videre mellom Skjevika og Åsøya, for deretter å vinkle ut mot eksisterende kommunegrense mot Agdenes kommune.

Det gjøres videre oppmerksom på at forslaget medfører deling av bruksenheten gnr. 12 bnr. 1 Stolpnessæter og veggrunn med registreringsnummer 1301/14 mellom Skårill og Vuttudal.

Det vises for øvrig til rådmannens saksutredning og vedlegg til dette vedtaket.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Arild Risvik
Arkivsaksnr.: 16/559-1

Arkiv: 019

INNBYGGERINVOLVERING OG PÅVIRKNING - KOMMUNEREFORMEN

Saksdokumenter:

I mappe:

Øvrige:

Vedlagt:

Saksopplysninger:

Kommunestyret skal ta stilling til en eventuell sammenslåing med andre kommuner innen 30. juni – og det fremmes nå en sak om prosess rundt innbyggerhøring / involvering for å ha mulighet for å komme i havn innen den relativt knappe tidsfristen.

For å opplyse denne saken bygger framlegget på et notat/ eksempel om medvirkning og innbyggerdialog hentet fra nettstedet: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Verktoy/Veileder-for-utredning-og-prosess/Tilrading-informasjon-og-horing/id2001820/>

Det formelle grunnlaget for innbyggerhøring framgår av Inndelingslovens § 10 som sier at innbyggerne bør høres på forslag til grenseendring. «Grenseendring» er i denne loven en fellesbetegnelse på sammenslåing, deling og grensejustering. Slike høringer kan skje ved folkeavstemning, opinionsundersøkelser, møte eller lignende. Juridisk sett pålegges altså ikke kommunene å holde innbyggerhøring, og kommunene står i tilfelle fritt til å velge høringsmetode. I lovkommentaren til paragraf 39b i kommuneloven påpekes det at det ikke er adgang til å avholde bindende folkeavstemninger. Kommunestyret kan følgelig ikke fraskrive seg sitt rettslige og politiske ansvar for de beslutninger som tas. Det er innbyggernes *synspunkt* man innhenter.

En fremforhandlet intensjonsavtale kan være et godt og konkret utgangspunkt for høring blant innbyggerne i kommunene. Det er imidlertid ikke noe konkret krav at man må ha en ferdig intensjonsavtale for å høre innbyggerne. Forhandlingene om en intensjonsavtale med nabokommunene «ulike alternativer» er i slutfasen og iflg tidsplanen skal det foreligge underskrevne avtaler innen 15. april 2016.

Vedtak om å høre innbyggerne på et fremforhandlet grunnlag er et prinsippvedtak. Kommunestyret tar ikke politisk stilling til innholdet i avtalen ved å vedta å høre innbyggerne på den. Den politiske behandling av avtalen kommer i forbindelse med endelig kommunestyrevedtak 9. juni 2016, når

innbyggerne har gitt sine råd. Det bør også fremgå av informasjon fra kommunen, at det er kommunestyret som gjør endelig vedtak og at en folkeavstemning (eller annen innbyggerhøring) er rådgivende.

Ved valg av type innbyggerhøring bør følgende kriterier vurderes, om hvorvidt disse gir:

- Representative svar fra befolkningen
- Innbyggerne kunnskap og innsikt om konsekvenser av en sammenslutning
- Muligheter til å skape god dialog mellom kommunen og innbyggerne
- Muligheter for innbyggerne til å fremme sine synspunkter
- Politikerne et godt beslutningsgrunnlag

Tabell 1 Ulike høringsmåter vurdert ut fra aktuelle kriterier. 5 betyr at kriteriet er godt ivaretatt. 1 betyr at kriteriet er dårlig ivaretatt.

Høringsmåter	Kriterier				
	Repre- sentativitet	Kunnskap og innsikt om konse- kvenser	Be- tydning for dialog	Innbyggernes muligheter til å fremme sine synspunkter	Politikernes muligheter til å ta en selvstendig avgjørelse
Rådgivende folke- avstemning	4	1	1	1	1
Opinionsunder-søkelse ved telefonintervju	5	1	2	2	3
Opinionsundersøkelse ved postale eller nettbaserte skjema	4	1	2	3	3
Utvida folkehøringer	3	3	4	4	4
Fokusgrupper	2	4	5	5	4
Høring	2	2	2	3	4

Tabellen viser ulike typer høring, og en faglig skjønsmessig vurdering hvordan nevnte kriterier er ivaretatt. Med fokusgrupper menes en form for gruppeintervju, der formålet er få fram ulike grupper sine synspunkter. Dynamikken i slike grupper kan gi et godt bilde på holdningene til temaet man ønsker å fokusere på. Det som framheves som den ideelle størrelsen på fokusgrupper er 8-10 medlemmer. Alle har da muligheter for å komme til orde samtidig som det blir lettere å få til god gruppedynamikk enn hvis gruppa er større. I sammensetningen av gruppene bør det legges vekt på at disse har relevante fellestrekk, f.eks. i forhold til alder, bosted og yrke. I sammensetningen av gruppene bør det legges vekt på at disse har relevante fellestrekk, f.eks. i forhold til alder, bosted, yrkesgruppe. Utvidede folkehøringer er et opplegg der man samler en tilfeldig utvalgt gruppe og presenterer gruppen for synspunkter og argumenter for og mot et forslag om f.eks. kommunesammenslåing. Gruppen bør være så stor at det kan gi mening å snakke om representativitet. En slik samling kan starte med en paneldebatt der representanter med ulike synspunkter deltar. Hoveddelen av samlingen bør imidlertid brukes til gruppearbeid. En fordel med

utvidede folkehøringer, er at de lettere kan fange opp synspunkter til personer og grupper som for øvrig er lite representert i den offentlige debatten.

Vurdering:

Uavhengig av valg av høringsmåte, må det legges til rette for god informasjon til innbyggerne av intensjonsavtaler i alle retningsvalg, utredningen Hitra, Frøys og Snillfjord, utredningen Hemne, Halså, Aure og Snillfjord, samt fellesutredning «Orkdalsalternativet». I tillegg en vurdering av «Snillfjord som egen kommune». Som et eksempel produserte kommunene Stokke, Andebu og Sandefjord en egen infobrosjyre til alle husstander, kombinert med digitale virkemidler som aktiv bruk av egne facebooksider.

I det følgende gis en vurdering av hovedtyper for innbyggerhøring: rådgivende folkeavstemming, innbyggerundersøkelse (opinionsmåling), folkemøte, møter/ samtaler med utvalgte målgrupper, samt høringsrunde.

Rådgivende folkeavstemming

En folkeavstemming gir alle mulighet til å uttrykke sin mening og er slik sett en svært demokratisk høringsform, men det er også opp til den enkelte å engasjere seg. Tradisjonelt har mange kommuner ønsket å bruke folkeavstemming og har forpliktet seg til å følge resultatet, selv om en folkeavstemming kun er rådgivende. Ved lav valgdeltakelse i en folkeavstemming kan det reises spørsmål ved hvorvidt stemmeresultatet er representativt for innbyggernes syn. I slike tilfeller kan det være grunn til å stille seg spørsmål om hvilke synspunkter den store andelen som *ikke* stemte hadde. Var de positive, negative, usikre eller likegyldige? Et annet kritisk punkt i folkeavstemming er *hva skal det spørres om?*

Innbyggerne i Rissa og Leksvik og Lunner og Gran i Oppland tok stilling til en konkret intensjonsavtale og en konkret sammenslåingsdato. I de to førstnevnte ble innbyggerne spurt «*Skal Rissa kommune og Leksvik kommune sammen etablere en ny kommune?*». I Opplands-kommunene var spørsmålet «*Skal Lunner kommune og Gran kommune sammen etablere en ny kommune?*».

I de seks kommunene Vang, Hjelmeland, Bø, Dønna, Herøy og Re ble innbyggerne spurt om kommunen burde stå alene eller ikke. Spørsmålet ble stilt på forskjellige måter i de seks kommunene. To av disse kommunene knyttet spørsmålet til konkrete retningsvalg i regionen. Det mest konkrete eksempelet var Re kommune med: «*Re, Hof, Holmestrand og Sande har utredet en eventuell kommunesammenslåing. Skal Re kommune gjennomføre en kommunesammenslåing og bli en del av en større kommune i nordre Vestfold?*». I Hjelmeland fikk innbyggerne spørsmålet «*Skal Hjelmeland kommune arbeida vidare med å vurdere ny kommunestruktur i Ryfylke?*»

I de fire øvrige kommunene var spørsmålet ganske enkelt om kommunene bør slå seg sammen med andre kommuner. For eksempel ble det i Vang stilt spørsmålet «*Skal Vang slå seg saman med andre kommunar?*». I Bø og Dønna ble det brukt en stemmeseddel med alternativene *Ja* til kommunesammenslåing eller *Nei* til kommunesammenslåing.

For Snillfjord kommune står valget mellom å stå alene som kommune med dagens grenser, eller bli med i ulike alternativer som: «Orkdalsalternativet», «Frøya/Hitra» eller «Hemne, Halså og Aure».

Hvilke kommuner som til slutt blir med her, er i høyeste grad uklart. Uansett «alternativ» kan det se ut som at Snillfjord kan ligge an til en deling hvis det ikke blir enighet om å samles i mot en retning eller at man velger å stå som egen kommune.

Det er også noe uklart om alle kommunene i de ulike alternativene blir med. Halså, Rindal og Skaun for eksempel har også forhandlinger i andre retninger. Dette vil tidligst være klart innen 1. juli, etter ev. folkeavstemminger. Så hva skal innbyggerne i Snillfjord eventuelt spørres om i en folkeavstemming? Det enkleste er spørsmål av typen: «Skal Snillfjord kommune slå seg sammen med andre kommuner? Men på tidspunktet for folkeavstemminger vet vi altså ikke med sikkerhet hvem og hva.

Dersom folkeavstemming blir vedtatt som høringsmåte, må det fremmes en egen sak om hvordan dette skal håndteres, og tidspunktet for avvikling av denne kan være i månedsskiftet mai/ juni, ev. tidlig i juni. Det tar noe tid å forberede og gjennomføre en slik høringsmåte, tre måneder er antydning som realistisk tidsramme.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ikke en valgordning for lokale folkeavstemminger. Hvordan dette skal gjennomføres må fastsettes lokalt. Det valgadministrative systemet EVA kan ikke benyttes ved slike folkeavstemminger som avholdes utenom ordinære valg. I egen sak må det tas stilling til:

Manntall:

- stemmerettsalder (stemningen i mange kommuner er for å la 16 åringer delta)
- skjæringdato for manntallet (når må man være folkeregistrert, og hvordan kan man evt. rette at man ikke står i manntallet)
- spørsmål som skal stå på stemmesedler

Kommunestyret må også beskrive/beslutte fremgangsmåte for

- bruk av brevstemmer/andre former for fjernstemmer - kan være vanskelig å få til i praksis
- stemmested og åpningstider – om man skal ha forhåndsstemming og over hvor lang periode (regionrådet anbefaler tre uker som felles praksis)
- hvordan det kan forhåndsstemmes – flere kommuner har valgt at dette kan kun skje i egen kommune/ambulant forhåndsstemming
- valgkort (kan sannsynligvis ikke benyttes)
- bruk av ordinære valgkretser
- at man for øvrig forholder seg til reglene i valgloven så langt de har relevans

Innbyggerundersøkelse

Opinionsundersøkelser er en vanlig metode for å hente inn folk synspunkter og oppfatninger i forhold ulike spørsmål og problemstillinger. Opinionsundersøkelser kan legges opp slik at de gir et representativt inntrykk av befolkningens synspunkter med relativt små feilmarginer. Slike undersøkelser forutsetter at man trekker et representativt utvalg av den befolkningsgruppen man ønsker å undersøke. I tillegg gir slike undersøkelser også muligheter for å fange opp mer nyansert synspunkter blant innbyggerne, f.eks. grad av sikkerhet, hvorfor de stemmer det ene eller andre, styrken i standpunktene, forutsetninger for å endre standpunkt o.l. Sånn sett kan en opinionsundersøkelse gi et mer representativt uttrykk for folkemeningen enn en folkeavstemming.

En ulempe kan være at spørsmålene i stor grad vil være forhåndsdefinerte, noe som kan medføre at undersøkelsen fokuserer på spørsmål som ikke innbyggerne er opptatt av. Dersom spørsmålene som stilles har vært lite debattert og fokusert på forhånd, kan man også her risikere å få lite gjennomtenkte svar, noe som innebærer at folk kan endre synspunkt etter hvert som de får satt seg grundigere inn i spørsmålene. Her kan postale spørreskjema eller nettbaserte spørreskjema ha en fordel i forhold til telefonintervju, ved at innbyggerne får bedre tid til å vurdere spørsmålene samtidig som det i større grad er muligheter for mer åpne spørsmål og svar. Det siste gir større muligheter for å fange opp synspunkter som ikke dekkes av de forhåndsdefinerte spørsmålene. Dersom man benytter spørreundersøkelse som alternativ til folkeavstemming, krever dette at dataene blir grundig analysert og kommunisert til innbyggerne. Dette krever også at man har et bevisst forhold til hvordan en spørreundersøkelse skal benyttes før den settes i gang. Dersom innbyggerne får en følelse av at resultatene ikke blir tatt hensyn til, eller at undersøkelsen blir benyttet for å forsøke å legitimere visse synspunkter, kan dette bidra til å skape mistillit og irritasjon blant innbyggerne.

Ved at opinionsundersøkelser gjør det mulig å få kjennskap til styrken i innbyggernes synspunkter samt årsaker og forutsetninger for å stemme det ene eller andre, kan dette bidra til å gi politikere bedre muligheter for å ta egne beslutninger. Samtidig kan beslutningene begrunnes utfra, og ivareta, innbyggernes synspunkter.

Argumenter for å velge en innbyggerundersøkelse som metode, er at denne vil i større grad få fram nyanserte synspunkt som igjen kan legge til rette for dialog og medvirkning, og at det gir et bedre grunnlag for kommunestyret når det skal fatte vedtak. Dette forutsetter selvsagt at en lykkes med å få et bredt nok utvalg av respondenter. Snillfjord kommune har vært del av fylkesmannens innbyggerundersøkelse for Sør-Trøndelag, og denne er også en del av kunnskapsgrunnlaget som bør analyseres nærmere.

Ved en eventuell innbyggerundersøkelse vil en tilrå at leier inn profesjonelle aktører til å gjennomføre denne. Dette fordi en da får eksternt vurdert statistisk/metodiske forutsetninger og konsekvenser av dette. En reduserer derved utrygghet for om undersøkelsen er statistisk holdbar, at den ikke har «skjevhet» i det representative utvalget med tanke på kjønn, alder, sosioøkonomiske forhold osv.

Folkemøte

Vinteren 2015 ble det gjennomført folkemøter på Krokstadøra. I mars 2016 har det blir gjennomført folkemøte på Hemnskjela/Sunde, Ven og Krokstadøra. Tema var framtidens Snillfjord – kommunereform. Møtene var jevnt over godt besøkte, sjøl om sammensetningen av de frammøtte nok ikke kan sies å være representativt for Snillfjordsamfunnet, med overvekt av aldersgruppen 40+.

Formen var kombinert med klassisk informasjon gjennom presentasjoner, og dialog ved bordene. Folkemøte vurderes som godt egnet til å gi informasjon om for eksempel innholdet i intensjonsavtalen, og gir frammøtte mulighet til å stille spørsmål.

Møter/ samtaler med utvalgte målgrupper

For å få mer dybdekunnskap om innbyggernes meninger kan gruppesamtaler/ gjestebud og lignende være et kvalitativt godt supplement til folkemøte. Dette kan legges opp etter malen for medvirkning fra arbeidet med samfunnsdelen. Aktuelle målgrupper er næringsliv, landbruket, lag og foreninger, eldreråd, ungdomsråd, rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, osv. Dette er en ganske arbeidskrevende metode, men kan gi stor merverdi i form av engasjement og kunnskap om hva gruppene mener. Dette kan også være en god metode for å få hørt grupper som en erfaringsmessig antar ikke engasjerer seg på større folkemøter/formelle skriftlige høringer, og en kan i ettertid klargjøre hvilken gruppe som har uttalt hvilket syn.

Høringsrunde

Høring er også en måte å samle inn innbyggernes synspunkter på, men det vil på samme måte som ved folkeavstemming være opp til den enkelte å engasjere seg. En høring gir imidlertid også muligheter til å komme med mer begrunnede syn og kommentarer. Høringen kan gjennomføres med bruk av ulike metoder. Innbyggerne kan f.eks. gis anledning til å tilkjenne sine synspunkter gjennom internett, brev til kommunen, telefon eller personlig kontakt.

Høringer er en metode hvor alle innbyggerne i prinsippet har anledning til å uttale seg, og innbyggerne står fritt til å fremme det de måtte ha på hjertet. Høringer kan således være en metode for å få inn ulike synspunkter fra innbyggerne, men problemet vil igjen være at det som oftest er de mest engasjerte og ressurssterke som uttaler seg. Man har således ingen garanti for at synspunktene som kommer inn er representative for ulike befolkningsgrupper eller befolkningen som helhet. Dersom høringer skal være et redskap for å skape dialog, er man avhengig av at synspunkter og spørsmål som kommer inn gjennom høring, følges opp og diskuteres i etterhånd. Skriftlige høringer muliggjør også at ressurssterke grupper kan fremme sitt syn gjennom flere hørings-avgivere.

E- dialog, er man avhengig av at synspunkter og spørsmål som kommer inn gjennom høring, følges opp og diskuteres i etterhånd. Skriftlige høringer muliggjør også at ressurssterke grupper kan fremme sitt syn gjennom flere hørings-avgivere.

Oppsummert:

Så langt har temaet kommunereform verken avstedkommet ubetinget entusiasme eller unison motstand i Snillfjord. Men gjennom innbyggerundersøkelsene har det kommet fram liten motstand mot deling av kommunen. Rådmannen mener at hovedhensikten med innbyggerhøring må være å gi kommunestyret best mulig kunnskap som folkemeningen i Snillfjord forut for behandlingen av en eventuell kommunesammenslåing i sitt møte 9. juni. En slik nyansert kunnskapsinnhenting skjer best gjennom god informasjon om kunnskapsgrunnlagene som foreligger, i kombinasjon med en (ny) innbyggerundersøkelse, alene eller i samarbeid med alle eller noen av kommunene. I tillegg er det flere aktuelle kanaler for å gi informasjon om alternativene og motta synspunkter: Media, Facebook, hjemmeside, ev. brosjyre, folkemøte, utvalgte gruppesamtaler, samt høringsrunde.

Økonomi:

Mulige kostnader:

Innbyggerhøring – telefonintervjuer; ca kr 50 000,-. Det er avhengig av antall spørsmål og respondenter som skal intervjues.

Gjennomføring av folkeavstemming/valg:

Hele valgapparatet må da gjennomføres med unntak av kursing i forbindelse med ordinære valg.

Gjennomføring av fjorårets valg til kommunestyre og fylkesting kostet kroner 134 900,- iflg regnskapet.

Finansiering: Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil dekke kroner 100.000,- til hver kommune i forbindelse med høring. I tillegg kommer skjønnsmidler fra fylkesmannen til arbeidet med kommunereformen. Ved årsskiftet 2016 gjenstår ca kr 200 000,- i ubrukte midler.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret ber rådmannen om å forberede og gjennomføre følgende innbyggerhøring/ involvering om eventuell kommunesammenslåing, og samle erfaringer fra disse i endelig saksfremlegg 9. juni 2016:

- Innbyggerundersøkelse i egen regi eller i samarbeid med andre kommuner.
- Folkemøte og møter / samtaler med enkelte målgrupper etter mal fra medvirkningen som er blitt gjennomført.
- Høringsrunde som i ordinære planprosesser, hvor innbyggere og andre kan komme med skriftlige høringsuttalelser i saken.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 15.03.2016
Sak: 18/16

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 16/559
Tittel: **SAKSPROTOKOLL - INNBYGGERINVOLVERING OG PÅVIRKNING - KOMMUNEREFORMEN**

Behandling:

Forslag fra Sp v/Hallgeir Mjønes:

Tillegg til innstillingen:

Rådgivende folkeavstemming. Formannskapet utgjør valgstyret og fastsetter spørsmålsstillingen, dato og gjennomføring av folkeavstemming.

VOTERING:

Forslag fra SP v/ Hallgeir Mjønes - 5 stemmer og falt.

Innstillingen enstemmig og vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyret ber rådmannen om å forberede og gjennomføre følgende innbyggerhøring/ involvering om eventuell kommunesammenslåing, og samle erfaringer fra disse i endelig saksfremlegg 9. juni 2016:

- Innbyggerundersøkelse i egen regi med tilbud og deltakelse for alle innbyggere over 16 år. Det tilrettelegges for svar både som brev og/eller nettbasert.
- Folkemøte og møter / samtaler med enkelte målgrupper etter mal fra medvirkningen som er blitt gjennomført.

Postadresse:
Rådhuset
7257 Snillfjord

E-post/internett
postmottak@snillfjord.kommune.no
www.snillfjord.kommune.no

Telefon: 72 45 55 55
Telefaks: 72 45 55 97

Bankgiro: 4202.14.37667
Org.nr. 964 982 309

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 16/213

KOMMUNEREFORMEN - SAKSBEHANDLING

Saksbehandler:	Arild Risvik	Arkiv: 002
Saknr.:	Utvalg	Møtedato
5/16	Formannskapet	26.01.2016
6/16	Kommunestyret	11.02.2016
1/16	Styringsgruppe for kommunereformen	26.01.2016
2/16	Styringsgruppe for kommunereformen	08.03.2016
53/16	Kommunestyret	30.06.2016

Endelig vedtak:

Snillfjord kommune ber Fylkesmannen i sitt videre arbeid se på muligheten for en større kommune i sør-vestre del av Trøndelag. Denne kommunen må minimum inneholde Snillfjord sine nabokommuner, Orkdal, Hitra og Hemne.

1. Snillfjord Kommunestyret ser det vanskelig å bestå som egen kommune ut fra det framtidige utfordringsbilde, og vedtar at Snillfjord kommune går inn for å slå seg sammen med andre kommuner.
2. Sammenslåingen av kommunen gjøres gjennom at Snillfjord kommune deles i 3, hvor en del av Snillfjord går mot kommunen(e) Hitra, Orkdal med evt. flere og Hemne med evt. flere.
Som grunnlag for delingen og sammenslåingene vedtas framforhandlede intensjonsavtaler datert: 13.05.15 (Agdenes, Meldal, Rindal, Skaun, Orkdal og Snillfjord), 30.05.16 (Hemne, Halså og Snillfjord) og 21.04.16 (Hitra og Snillfjord).
3. Delingen av Snillfjord kommune følger i hovedsak dagens skolekretser. Det vil bli tatt hensyn til initiativ gjort i prosessen om kommunereform (eks. Vuttudal grunnkrets). Endelig grensesetting forutsettes avklart i en dialog med berørte aktører.
4. Kommunestyret tar redegjørelsen for kommunens interkommunale avtaler og løsninger til orientering, og forutsette ny gjennomgang basert på reformens resultat når det er kjent.
5. Kommunestyret tar vedtakene fra fylkestingene i Sør- og Nord-Trøndelag om "ett Trøndelag" til orientering.

Rådmannens innstilling:

1. Snillfjord Kommunestyret ser det vanskelig å bestå som egen kommune ut fra det framtidige utfordringsbilde, og vedtar at Snillfjord kommune går inn for å slå seg sammen med andre kommuner.
2. Sammenslåingen av kommunen gjøres gjennom at Snillfjord kommune deles i 3, hvor en del av Snillfjord går mot kommunen(e) Hitra, Orkdal med evt. flere og Hemne med evt. flere.
Som grunnlag for delingen og sammenslåingene vedtas framforhandlede intensjonsavtaler datert: 13.05.15 (Agdenes, Meldal, Rindal, Skaun, Orkdal og Snillfjord), 30.05.16 (Hemne, Halså og Snillfjord) og 21.04.16 (Hitra og Snillfjord).

3. Delingen av Snillfjord kommune følger i hovedsak dagens skolekretser. Det vil bli tatt hensyn til initiativ gjort i prosessen om kommunereform (eks. Vuttudal grunnkrets). Endelig grensesetting forutsettes avklart i en dialog med berørte aktører.
4. Kommunestyret tar redegjørelsen for kommunens interkommunale avtaler og løsninger til orientering, og forutsette ny gjennomgang basert på reformens resultat når det er kjent.
5. Kommunestyret tar vedtakene fra fylkestingene i Sør- og Nord-Trøndelag om ”ett Trøndelag” til orientering.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 26.01.2016 sak 5/16

Behandling:

Forslag fra Bernt Olaf Aune:

Innstillingens pkt 1. som innstillingen.

Innstillingens pkt. 2 utgår.

Nytt pkt. 2:

Snillfjord kommune viderefører forhandlinger om intensjonsavtaler med Hitra og Hemne/Aure/Halsa alternativet.

Resten som innstillingen.

Forslag fra Bernt Olaf Aune - enstemmig og vedtatt.

Vedtak:

Enstemmig:

- 1 **Snillfjord kommune vedtar å gå videre med forhandlinger om en intensjonsavtale som et grunnlag for en evt. sammenslåing i tråd med Orkdalsalternativet**
- 2 **Snillfjord kommune viderefører forhandlinger om intensjonsavtale med Hitra og Hemne/Aure/Halsa.**

Rådmannen er sekretær for forhandlingsutvalget.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 11.02.2016 sak 6/16

Behandling:

Forslag fra Bernt Olaf Aune:

I pkt 2 tilføyes Frøya sammen med Hitra.

VOTERING: Forslag fra Bernt Olaf Aune – enstemmig og vedtatt

Resten av innstillingen - enstemmig og vedtatt.

Vedtak:

Enstemmig:

- 1.**Snillfjord kommune vedtar å gå videre med forhandlinger om en intensjonsavtale som et grunnlag for en evt. sammenslåing i tråd med Orkdalsalternativet**
- 2.**Snillfjord kommune viderefører forhandlinger om intensjonsavtale med Hitra/Frøya og Hemne/Aure/Halsa.**

Rådmannen er sekretær for forhandlingsutvalget.

Behandling/vedtak i Styringsgruppe for kommunereformen den 26.01.2016 sak 1/16

Behandling:

Vedtak:

Ordføreren orienterte om det som har skjedd i saken etter KST-møte 17.12.15

18.12. Møte med Hemne, Halså, Aure. Hitra og Smøla var observatører. Målet var å få i gang arbeidet med en intensjonsavtale. Det kom ikke i gang. Det ble nytt møte.

29.12. Møte mellom ordførerne. I møtet ble det redegjort hvor kommunene stod.

01.02. Nytt møte planlagt i Snillfjord.

04.01. Møte med Hitra. Fra Snillfjord møtte forhandlingsutvalget og rådmannen. Fra Hitra møtte

ordfører, rådmann og opposisjonsleder.

08.01. Møte med Hemne på Kyrksæterøra. Fra Snillfjord møtte øk. sjefen, og forhandlingsutvalget.

Fra Hemne møtte ordfører, varaordfører, rådmann og koordinatoren for kommunereformen.

06.01. Felles formannskapsmøte i Orkdalsregionen.

19.01. Møte med Orkdal. Fra Snillfjord møtte forhandlingsutvalget og øk.sjefen. Fra Orkdal møtte

ordf. varaordf og opposisjonsleder.

27.01. Representanter fra fylkesmannen kommer til Snillfjord for å få avklart forskjellige spørsmål.

Hemne, Hitra og Orkdal er også invitert.

Styringsgruppa vil avholde folkemøter. Styringsgruppa må ha et møte før folkemøtene.

Behandling/vedtak i Styringsgruppe for kommunereformen den 08.03.2016 sak 2/16

Behandling:

Vedtak:

På folkemøtene vil det blir orientert om prosessen vedr. intensjonsavtaler så langt de er kommet. Klargjort innhold og spørsmålsrunde for gruppediskusjoner.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 30.06.2016 sak 53/16

Behandling:

Forslag fra John Lernes.

Tillegg til rådmannens innstilling:

Snillfjord kommune ber Fylkesmannen i sitt videre arbeid se på muligheten for en større kommune i sør-vestre del av Trøndelag. Denne kommunen må minimum inneholde Snillfjord sine nabokommuner, Orkdal, Hitra og Hemne.

SP v/Nina Astrid Mjør:

Kommunestyret kan ikke se at de foreliggende alternativene til ny kommuneinndeling i vår region medfører økt kvalitet og tilstrekkelig nærhet til kommunale tjenester. Derfor går kommunestyret for 0-alternativet.

VOTERING:

Forslag fra SP v/Nina Astrid Mjør.

Anders Krokstad, Nina Mjør, Henrik Snildal Nordsæther, Oddleif Bakås, Toril Snildal – 5 stemmer.

Innstillingen:

Hallgeir Mjnes, steinar Berdal, Geir Inge Fiske, Siri Selnes, Ellinor Lauvsnes, Lars Erik Strand Vitsø, Arild Monsen, Bente Mostue Berdal, Reidar Klungervik, Svein Johny Forren, John Lernes, Bernt Olaf Aune - 12 stemmer.

Innstillingen vedtatt med 12 mot 5 stemmer.

Forslag fra John Lernes - enstemmig.

Vedtak:

Snillfjord kommune ber Fylkesmannen i sitt videre arbeid se på muligheten for en større kommune i sør-vestre del av Trøndelag. Denne kommunen må minimum inneholde Snillfjord sine nabokommuner, Orkdal, Hitra og Hemne.

- 1 Snillfjord Kommunestyret ser det vanskelig å bestå som egen kommune ut fra det framtidige utfordringsbilde, og vedtar at Snillfjord kommune går inn for å slå seg sammen med andre kommuner.
- 2 Sammenslåingen av kommunen gjøres gjennom at Snillfjord kommune deles i 3 hvor en del av Snillfjord går mot kommunen(e) Hitra, Orkdal med evt. flere og Hemne med evt. flere.
Som grunnlag for delingen og sammenslåingene vedtas framforhandlede intensjonsavtaler datert: 13.05.16 (Agdenes, Meldal, Rindal, Skaun, Orkdal og Snillfjord), 30.05.16 (Hemne, Halså og Snillfjord) og 21.04.16 (Hitra og Snillfjord).
- 3 Delingen av Snillfjord kommune følger i hovedsak dagens skolekretser. Det vil bli tatt hensyn til initiativ gjort i prosessen om kommunereform (eks. Vuttudal grunnkrets). Endelig grensesetting forutsettes avklart i en dialog med berørte aktører.
- 4 Kommunestyret tar redegjørelsen for kommunens interkommunale avtaler og løsninger til orientering, og forutsette ny gjennomgang basert på reformens resultat når det er kjent.
- 5 Kommunestyret tar vedtakene fra fylkestingene i Sør- og Nord-Trøndelag om "ett Trøndelag" til orientering.

Utredning:

Saksdokumenter :

• Samlet saksframlegg – Valg av styringsgruppe	01
• Samlet saksframlegg – Kommunal saksbehandling 2014-2015	02
• Samlet saksframlegg – Intensjonsavtaler	03

Vedlegg:

• Samlet saksframlegg – Orientering om innbyggerundersøkelsen	04
• Samlet saksframlegg – Nullalternativet	05
• Referat fra temadag i Kst 30.10.2014	06
• Referat fra folkemøte 25.11.2014	07
• Referat fra folkemøter i valgkretsene, juni 2015	08
• Referat fra folkemøter – mars 2016:	
-Hemnskjela	09
-Vennastranda	10
-Krokstadøra	11
• Referat fra møte med ansatte 13.06.2016	12
Utredninger:	
• Nullalternativet	13
• Delingsalternativet.	14
• Delingsalternativet – Notat m/innspill samt faktagrunnlag	15
• Orkdalsalternativet	16
• Snillfjord, Hitra, Frøya	
--Del rapp I	17
--Del rapp II	18
--Del rapp III	19
--Del rapp IV	20
--Sluttrapport	21
• Snillfjord, Hemne, Nordmøre	22
Intensjonsavtaler:	
• Snillfjord, Agdenes, Orkdal, Skaun, Meldal, Rindal	23
• Snillfjord, Halså, Hemne	24
• Deler av Snillfjord og Hitra	25
Høringsinnspill på intensjonsavtalene:	
• Utdanningsforbundet	26
• Fagforbundet	27
• Krokstad / Hafsmo	28
Innbyggerundersøkelse:	
• Norfakta Markedsanalyse, ringerunde	29
• Norfakta Markedsanalyse, skriftlig	30
Innbyggerinitiativ:	
• «Gruppen se mot Hitra»	31
• «Vi vil til Orkdal» inkl. «Beboere i Vuttudal»	32
Diverse:	

- Brev fra tillitsvalgte datert 04.12.2016

Saksopplysninger:

Oppdraget fra Stortinget og regjeringa

Stortinget behandlet 18.06.2014 kommuneproposisjonen for 2015, og Stortingsflertallet stilte seg bak at det gjennomføres en kommunereform i Norge. I henhold til vedtaket har alle kommuner en utredningsplikt i saken, og det har vært et mål å sørge for gode og lokalt forankrede prosesser.

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å utvikle gode og attraktive lokalsamfunn.

Det er 50 år siden forrige kommunereform og kommunene har fått betydelig større ansvar for velferdsoppgaver siden den gang. Samtidig har den statlige detaljstyringen økt, og kommunene har de senere år flyttet flere oppgaver inn i interkommunale samarbeid. Regjeringen ønsker kommuner som er bedre rustet til å håndtere oppgavene de har, og som kan møte de utfordringer og nye oppgaver som kommer i årene fremover.

Regjeringen satte fire mål for kommunereformen:

- 1) Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- 2) Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- 3) Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- 4) Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver.

Regjeringen oppnevnte i januar 2014 et hurtigarbeidende ekspertutvalg som skulle foreslå kriterier som har betydning for kommunenes oppgaveløsning. Ekspertutvalget leverte sin sluttrapport i desember samme år.

Utvalgets mandat for delrapporten om kriterier for en god kommunestruktur var på faglig grunnlag å gjennomgå og foreslå prinsipper og kriterier for en ny kommuneinndeling. Med utgangspunkt i samfunnsmessige hensyn knyttet til tjenesteyting, myndighetsutøvelse, samfunnsutvikling og demokratisk arena formulerte utvalget følgende ti kriterier rettet mot kommunene og to mot staten:

Kriterier for kommunene:

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse

3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Kriterier for staten:

Basert på dette kriteriesettet og gitt dagens kommunale oppgaver, ga utvalget følgende anbefalinger for en god kommunestruktur:

1. Kommunene bør ha minst 15 000 – 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning.
11. Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder.
12. Staten bør redusere detaljstyringen og ordninger for politisk deltakelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske arenaer.

De to første anbefalingene innebærer betydelige endringer i kommunestrukturen gitt dagens kommunale oppgaver. Den første anbefalingen er rettet mot små kommuner som etter utvalgets vurdering bør bli større for å oppnå tilstrekkelig kvalitet i oppgaveløsningen, spesielt når det gjelder spesialiserte tjenester (barnevern, PPT og helse). Gevinster kan også oppnås innenfor de større tjenesteområdene grunnskole og pleie og omsorg. Den andre anbefalingen, bedre samsvar mellom kommunestruktur og funksjonelle samfunnsutviklingsområder, legger til rette for mer helhetlig areal- og transportplanlegging. Med en minstestørrelse på 15 000 – 20 000 innbyggere vil samsvaret i mange områder bli bedre. Anbefalingen gjelder imidlertid alle kommuner. Uavhengig av størrelsen bør kommunene gjøre en særskilt vurdering av om kommunegrensene utgjør et funksjonelt samfunnsutviklingsområde. Utvalget pekte i den forbindelse særlig på behovet for kommunesammenslåinger i flere kommunale byområder bestående av oppsplittede tettsteder og/eller bo- og arbeidsmarkedsregioner med stor grad av pendling mellom kommunene.

Den tredje anbefalingen er dels rettet mot staten og dels mot kommunene, og er en forutsetning for at lokaldemokratiet skal bli mer slagkraftig. Gjennom at staten reduserer detaljstyringen og øker kommunenes handlefrihet vil kommunesammenslåinger kunne gi større samfunnsmessige gevinster. I delrapporten har utvalget også pekt på forhold som kan påvirke relasjonen mellom representant og velger. Utvalget tilrår at det gjennomføres tiltak for å redusere noen av de effektene kommunesammenslåinger kan få for politisk deltakelse.

Retningslinjene for oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene, som ble lagt fram av oppgavefordelingsutvalget i NOU 2000: 22 *Om oppgavefordelingen mellom stat, region og kommune*, ligger til grunn for utvalgets valg av oppgaver.

Utvalget har i sluttrapporten vurdert ti eksempler på oppgaver det kan være aktuelt å overføre til kommunene:

- Psykisk helsevern
- Tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Habilitering og rehabilitering
- Hjelpemidler

Barnevern
 Arbeidsmarkedstiltak
 Videregående opplæring
 Kollektivtransport
 Fylkesveger
 Virkemidler for lokal nærings- og samfunnsutvikling

Kommuner med minst 15 000 – 20 000 innbyggere kan være i stand til å overta ansvaret for nye oppgaver innenfor flere av de ti områdene utvalget har vurdert. Dette er: habiliterings- og rehabiliteringstjenestene, statlige oppgaver tilknyttet fosterhjem og barneverninstitusjoner, hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne, arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor og virkemidler for lokal nærings- og samfunnsutvikling. Videre kan kommuner med minst 100 000 innbyggere isolert sett være i stand til å overta enkelte andre oppgaver, som videregående opplæring og kollektivtransport, forutsatt at de også utgjør funksjonelle samfunnsutviklingsområder. En overføring av oppgaver kun til storkommuner innebærer imidlertid oppgavedifferensiering, og reiser praktiske og prinsipielle spørsmål som diskuteres i det følgende.

Nasjonal tidsplan:

Startskuddet for kommunereformen gikk i juli 2014, og fylkesmennene fikk i oppdrag å legge til rette for lokale prosesser. Det ble utarbeidet en nasjonal framdriftsplan for kommunereformen, der kommunene kunne velge mellom to ulike tidsløp. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag vil i oktober 2016 presentere en samlet vurdering for hele fylket som oversendes Kommunal- og Moderniseringsdepartementet. Fremtidig kommunestruktur blir behandlet av Stortinget i kommuneproposisjonen vårsesjonen 2017, og endelig vedtak fattes da.

Fakta

Snillfjord kommune er en kommune med 975 innbyggere med et areal på 512 km². Jordbruksareal i drift utgjør 13,5 km² eller 2,8 % av totalt areal, mens det produktive skogarealet utgjør 90,5 km² som er 18,8 % av totalt areal. 16 km² av kommunens totalareal er ferskvann. Kommunen er delt opp av flere fjorder og fjell, som skaper store avstander mellom småstedene, men som også gir mange naturskjønne områder.

Snillfjord har en sterkt desentralisert struktur, hvor områdene Sunde, Krokstadøra og Ytre Snillfjord er noenlunde like store. Krokstadøra er definert som kommunens sentrum, med avstand på ca. 3,5 mil både til Ytre Snillfjord og til Sunde. Vedlegg nr 13 gir utfyllende informasjon om Snillfjord kommune med faktagrunnlag.

Prosessen i Snillfjord:

I januar 2014 forelå det et innbyggerinitiativ om en grensejustering for Sundan/Hemnskjela mot Hitra kommune. Dette ble av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag bedt om at Snillfjord kommune tok dette med i arbeidet om kommunereformen.

Kommunestyret i Snillfjord hadde i oktober 2014 et arbeidsmøte hvor det ble jobbet med oppgaver til «den» ny kommunen, samt drøftet mulighetene for hvem Snillfjord kunne

henvende seg til. Ut i fra dette ble det laget en arbeidsplan som beskrev framdriften for det videre arbeidet. Nabopraten kom i gang og det ble tidlig avklart at Snillfjord hadde behov for å prate med naboer i 3 retninger.

Snillfjord kommune har hatt flere arbeids- og informasjonsmøter til innbyggerne, både samlet og grendavis. Det er gjennomført 2 innbyggerundersøkelser, den ene på tlf og den andre gjennom et spørreskjema som innbyggerne kunne besvare elektronisk og per brev. Rådmannen har hatt infomøte til ansatte og 1 representant fra ansatte har sittet i styringsgruppa for kommunereformen.

De formelle vedtak i Kommunestyret er som følger:

2/14	Styringsgruppe for kommunereformen	16.10.2014
4/14	Styringsgruppe for kommunereformen	10.11.2014
5/14	Styringsgruppe for kommunereformen	16.12.2014
2/15	Formannskapet	27.01.2015
5/15	Kommunestyret	05.02.2015
2/15	Styringsgruppe for kommunereformen	01.06.2015
3/15	Styringsgruppe for kommunereformen	16.06.2015
88/15	Formannskapet	16.07.2015
31/15	Kommunestyret	04.09.2015
5/15	Styringsgruppe for kommunereformen	03.11.2015
86/15	Kommunestyret	17.12.2015

Informasjonsmøter:

Krokstadøra Oppvekstsenter	25.11.14
Krokstadøra Oppvekstsenter	01.06.15
Hemnskjela Oppvekstsenter	02.06.15
Ven Oppvekstsenter	03.06.15
Hemnskjela Oppvekstsenter	09.03.16
Ven Oppvekstsenter	10.03.16
Krokstadøra Oppvekstsenter	14.03.16

Utredninger:

Det er gjennomført ulike utredning. Det foreligger et null alternativ, notat for delingsalternativ samt utredning av alternativ:

1. Orkdal, Meldal, Agdenes, Rindal, Skaun og Snillfjord
2. Hemne, Halså, Aure og Snillfjord (Aure trakk seg senere fra denne prosessen)
3. Hitra, Frøya og Snillfjord (Frøya trakk seg senere fra denne prosessen)

Alle utredningene ligger vedlagt framlegget.

På bakgrunn av utredningene er det foretatt et arbeid for å framforhandle intensjonsavtaler. Her har arbeidet vært gjort av forhandlingsutvalget som har bestått av;

- John Lernes, ordfører
- Bernt Olaf Aune, varaordfører
- Nina Mjør, opposisjonsleder.

Rådmann Arild Risvik og økonomisjef Roar Arne Reinhaug har bistått gruppen i arbeidet med avtalene.

Under følger en kort oppsummering av alternativer og alle disse utredningene ligger vedlagt i sin helhet.

Null alternativet:

Som en del av utredningen om ny kommunestruktur, er det viktig å ha utredet et null-alternativ. Dette går ut på å drøfte hvordan kommunen vil stå seg alene – uten å slå seg sammen med noen.

Som utredningsmetode er valgt en såkalt SWOT-analyse (strengths, weaknesses, opportunitites, treaths) – eller på norsk – styrker, svakheter, muligheter, trusler.

Interne faktorer sees på som sterke sider eller svakheter avhengig av deres påvirkning på organisasjonens evne til å nå sine mål. De samme faktorene som i en sammenheng kan representere sterke sider, vil i en annen sammenheng kunne fremstå som svakheter.

- Potensielle interne sterke sider eller styrker er positive egenskaper, noe organisasjonen er god til og som kan gi trygghet internt i organisasjonen i forhold til måloppnåelse.
- Potensielle interne svakheter: Svakheter er det organisasjonen mangler eller utfører dårlig i forhold til måloppnåelsen.

Eksterne faktorer

- Potensielle eksterne muligheter som bør ivaretas i framtiden.
- Potensielle eksterne trusler eller hindringer som organisasjonen kan støte på hvis man søker å realisere foreliggende muligheter.

Rådmannens vurdering er:

Ut fra de analyser, vurderinger og drøftinger foretatt, vil rådmannen anbefale at Snillfjord kommune fortsetter arbeidet med å slå seg sammen med andre kommuner som skissert i de forslag som foreligger av utredninger og intensjonsavtaler.

Hovedbegrunnelsen er tjenesteleveranse, oppgaveløsning av dagens og nye oppgaver, samt kommuneøkonomien. På alle disse områdene vil Snillfjord kommune komme opp i dilemmaet knapphet på ressurser, kompetanse og kvalitet

Ut fra de sammenslåingsalternativene som foreligger, kan rådmannen ikke se at lokaldemokratiet vil bli svekket i særlig grad. De eventuelle ulemper som kan oppstå, kan med enkle virkemidler kompenseres. Samfunnsutviklingen med bedre kommunikasjoner både fysisk og digitalt, tilsier at innbyggerne tåler noe øket avstand til sentra uten at deres muligheter for deltakelse og behov for tjenester blir særlig svekket. Behov for samsvar mellom der folk bor og arbeider / har sine aktiviteter (hverdagskommunen) er også et poeng – selv om

det ikke er et veldig framtreddende problem i alle deler av en eventuelt ny kommune. Behov for samfunnsplanlegging og arealplanlegging innenfor større områder er til stede. Kommunene har verdifulle areal i fellesskap og folk reiser mye på tvers av dagens kommunegrenser

Utredning 1: Orkdal, Meldal, Agdenes, Rindal, Skaun og Snillfjord

Utredningen er laget i et samarbeid mellom rådmennene i de aktuelle kommunene, og ledere på kommunalsjefnivå har vært aktive og positive bidragsytere i felles samlinger.

Det har vært fokus på en kommunestruktur for framtida i forhold til de utfordringene kommunene står overfor. Det er vanskelig å spå inn i de kommende tiåra, men vi har tatt utgangspunkt i sterke utviklingstrender som med all sannsynlighet vil prege utviklinga framover. Viktige moment er sentralisering til byer og tettsteder, teknologiutvikling, sterkere mobilitet og internasjonalisering.

Framfor alt vil endringer i befolkningssammensetning med et stort antall eldre være en felles utfordring. Den store tilstrømmingen av flyktninger vil også utfordre kommunene.

Det ble valgt å vurdere hvordan en kan møte disse utfordringene på en bedre måte i en evt. sammenslått og større kommune. Likedan har vi sett på hvordan en kan redusere ulemper knyttet til størrelse og avstander.

Kommunene har et godt utgangspunkt i og med at det er et stort vekstpotensial i regionen. Det er viktig å gripe mulighetene til å skape varig vekst og verdiskaping ut fra denne situasjonen. Det er også gunstig at samtlige kommuner ser på Orkanger som et klart regionsenter og dermed et naturlig kommunesenter i en evt. ny og større kommune. Det er også en felles erkjennelse at det er et gjensidig vekstpotensial mellom regionen og regionsenteret. Det vil si at utvikling av flere tilbud og attraksjoner i Orkanger vil øke bolysten i omlandet samtidig som vekst og utvikling i omlandet vil øke muligheten for vekst i Orkanger som by.

Kommunene har også tradisjoner for samarbeid, og har i varierende grad etablert samarbeid om deler av tjenesteproduksjonen. Samtlige kommuner inngår i en større samarbeidskoalisjon gjennom Orkdalsregionen som først og fremst har vært et interessepolitisk fellesskap. Utredningen er ment å gi et kunnskapsgrunnlag og en bakgrunn for den politiske prosessen og for involvering av innbyggerne. I løpet av våren 2016 vil politiske beslutninger avgjøre om vi får en sammenslåing av samtlige eller noen av de kommunene som har valgt å gjennomføre en felles utredning.

Utredningen har en faktadel om de 6 kommunene hvor det er gått inn på alle de sentrale tjenesteområdene for å si noe om potensialet. Tjenesteområdene blir oppsummert i en egen vurdering. I tillegg har man valgt spesifikt å si noe om demokrati og kommuneøkonomi ut over det som går på tjenesteområdene.

Utredning 2: Hemne, Halså, Aure og Snillfjord

Telemarksforskning har fått i oppdrag fra Nordmøre næringsråd å utrede konsekvenser ved endret kommunestruktur i Nordmøre-regionen. Det ble levert 5 delrapporter med følgende tema:

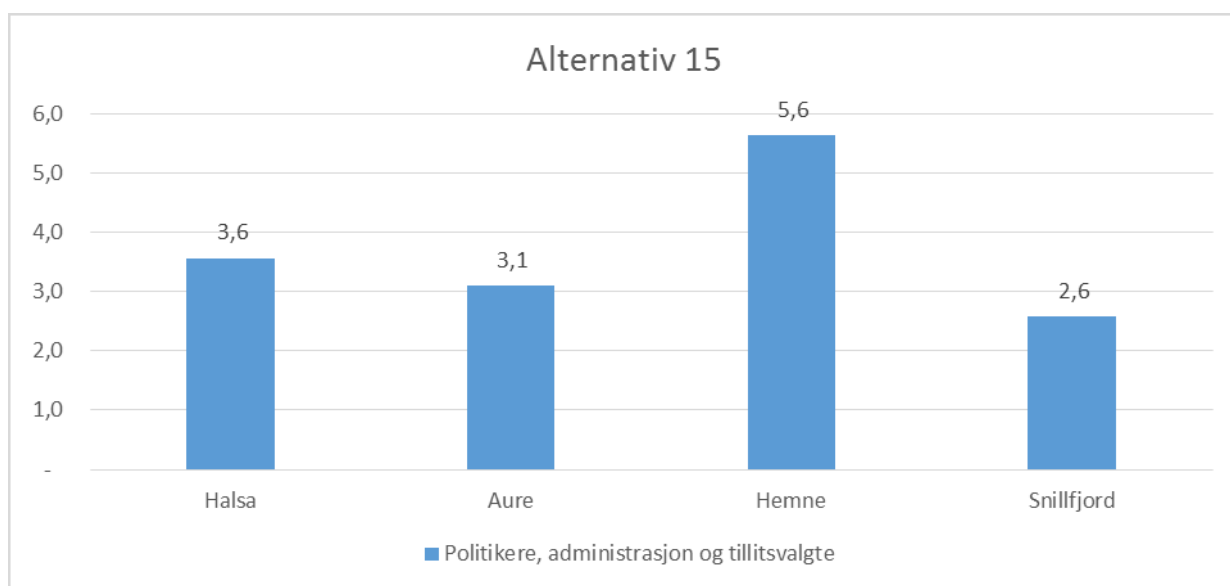
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Gode og likeverdige tjenester
- Styrket lokaldemokrati
- Samlet vurdering av fordeler og ulemper ved ulike strukturalternativer

Utredningsarbeidet av denne delrapporten er gjennomført i perioden juni-september 2015. Anja Hjelseth har vært prosjektleder, mens Audun Thorstensen og Per Kristian Roko Kallager har bidratt i arbeidet.

Alternativ 15 – Hemne + Aure + Halsa + Snillfjord

Figuren under viser hvilke oppfatninger som politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 15 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen.

I dette tilfellet har ingen av kommunene spurt innbyggerne om synspunkter på alternativ 15. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 1 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 15 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Hemne er svært positive til alternativet. Det samme er ikke tilfelle i de øvrige kommunene. Respondentene i Halsa er omtrent nøytrale med et snitt på 3,6, mens respondentene fra Aure er noe negative med et snitt på 3,1. Respondentene i Snillfjord er negative. Samlet får alternativet et snitt på 3,6, altså er det til sammen en nøytral holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte. Hemne bidrar til å trekke dette en positiv retning.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 15 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 1 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 15

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 45 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 19,2 mill. kroner høyere per år de første 15 årene. Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 62 mill. kroner. Dette utgjør 6,6 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,7 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får, trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 31,9 millioner.</p>	72,5/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>En sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver innad i egen organisasjon, og får redusert behovet for interkommunalt samarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	72,5/100

	økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.		
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Ut fra befolkningsstørrelse, og delvis geografi, så vil Kyrksæterøra være et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p>	<p>Avstandene innad i kommunen vil til dels være store, og fra Kyrksæterøra til flere av de tidligere kommunesentrene er det noe over 45 minutter reisevei. Det er kun Aure som er innenfor pendlingsavstand. Kommunen har lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen</p>	40/80
Lokaldemokrati	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å stemme på.</p> <p>Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunale tjenestesamarbeid. Dette er dårlig for lokaldemokratiet da det gir mindre direkte styring av egne folkevalgte.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet. En felles identitet og tilhørighet er ifølge ekspertutvalget sentrale aspekter for å få til en sammenslåing.</p> <p>Videre vil en sammenslåing i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid, noe som igjen er negativt for lokaldemokratiet.</p>	35/100

Utredning 3: Hitra, Frøya og Snillfjord

Telemarksforsking har bistått Hitra, Frøya og Snillfjord kommuner å utrede sammenslåing av de tre kommunene. Utredningsarbeidet knyttet til delrapportene og sluttrapporten er gjennomført i perioden august – oktober 2015.

Arbeidet har vært organisert med 5 delleveranser, hvor den siste er en sluttrapport. De fire første var delrapporter knyttet til helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, gode og likeverdige tjenester, bærekraftige og økonomisk robuste kommuner og styrket lokaldemokrati.

Ved Telemarksforsking har Anja Hjelseth vært prosjektleder, mens Per Kristian Roko Kallager, Sondre Groven, Audun Thorstensen og Marit O. Nygaard har bidratt i arbeidet.

Som bistand for utredningen har kommunene hatt følgende kontaktpersoner; I Hitra kommune har vært rådmann Laila Eide Hjertø, i Frøya virksomhetsleder Marit Wisløff Norborg og i Snillfjord rådmann Arild Risvik.

Utredningsalternativet med Hitra, Frøya og Snillfjord får en total score på 197,5 poeng, noe som er dårligere enn alternativet med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså (237,5 poeng) og Hemne, Aure, Halså og Snillfjord (220 poeng). Samlet er det mulig å oppnå 380 poeng, så differansen mellom de ulike alternativene er uansett ikke veldig stor.

Innenfor tjenesteområdet kommer det frem at alle kommunene er fornøyd med kvaliteten på egne tjenester, men at rekruttering og størrelsen på fagmiljøer er en utfordring. Videre er det også flere interkommunale samarbeid mellom kommunene, og med andre kommuner. En potensiell sammenslåing vil både kunne sørge for større fagmiljøer og et mindre behov for interkommunale samarbeid. Etter vår vurdering vil det allikevel fortsatt eksistere et behov for samarbeid på områder som har behov for et større befolkningsgrunnlag. Et eksempel på en slik tjeneste er legevakt.

På samfunnsutviklingsområdet vil en felles kommune enklere kunne samles rundt felles målsetninger og utfordringer for regionen. Med tanke på helhetlig og samordnet utvikling vil dermed en sammenslåing kunne ha visse fordeler. Allikevel vil en sammenslåingsprosess kunne møte på vanskeligheter angående kommunesenter. Hitra og Frøya kommune har to relativt jevnstore kommunesentre, noe som kan komplisere en diskusjon om sammenslåing. Videre tilhører Snillfjord til bo- og markedsregionen Orkdal, og har høyere pendling til både Orkdal og Hemne enn til Hitra. Hitra og Frøya utgjør til sammen en felles bo- og arbeidsmarkedsregion.

Når det gjelder det økonomiske aspektet, har alle tre kommunene et inntektsnivå over landsgjennomsnittet. Hitra og Frøya har også en befolkningsvekst som er forventet å fortsette. Samlet har de tre kommunene også vekst i aldersgruppene 0-5 år og 6-15 år. Dette medfører positive utsikter for kommunenes inntekter, og gir en bedre aldersfordeling enn mange andre norske distriktskommuner.

For lokaldemokratiet vil det på den positive siden være fordelaktig med færre interkommunale samarbeid, da det fører til en mer direkte politisk styring. Spesielt vil samarbeid som Hitra og Frøya har sammen i dag kunne avvikles. Det samme med én-til-én samarbeid som Snillfjord har

mot Hemne og noen mot Hitra og Frøya. Nye oppgaver til kommunene kan imidlertid føre til behov for noen nye interkommunale samarbeid. På den negative siden blir det færre folkevalgte og større avstander innad i kommunen.

Samlet vil vi anbefale kommunene å arbeide videre med sammenslåingsalternativet. Særlig en sammenslåing mellom Hitra og Frøya er fordelaktig med bakgrunn i allerede etablerte samarbeid, samt et felles bo- og arbeidsmarked. Snillfjord trekker på sin side mer mot Hemne og Orkdal på disse områdene, og er ikke en like naturlig del av et sammenslåingsalternativ med Hitra og Frøya. Det har ikke inngått i oppdraget å vurdere en deling av Snillfjord, men vi er kjent med at det er en diskusjon som foregår i kommunen siden den trekker i tre ulike retninger.

Intensjonsavtaler:

Med bakgrunn i utredningene som forelå ble det forhandlet i 3 retninger med sikte på å fremforhandle intensjonsavtaler som ivaretar Snillfjord kommune i alle de 3 retningene. På bakgrunn av disse intensjonsavtalene, utredningene og innbyggerundersøkelsene vil det være grunnlag for politisk nivå å fatte et vedtak for Snillfjord kommune.

Det som har skjedd gjennom prosessene med intensjonsavtaler er at Frøya trakk seg fra arbeidet i forhold til Hitra og Snillfjord, slik at den avtalen inneholder 2 kommuner.

Det samme har skjedd med Aure som trakk seg fra videre samarbeid med Hemne, Halså og Snillfjord.

I avtalen med «orkdalsalternativet» kom Skaun inn i siste liten i forhold til intensjonsavtalen.

Her kommer en kort redegjøring for innholdet i intensjonsavtalene som ligger vedlagt.

Avtale 1:

Det er framforhandlet en intensjonsavtale mellom kommunene Agdenes, Meldal, Orkdal, Rindal, Skaun og Snillfjord vedrørende en mulig sammenslåing og utvikling av en felles ny kommune. Dateret: 13.05.16

Begrepet intensjon betyr hensikt, og denne intensjonsavtalen skal uttrykke hva partene har til hensikt å gjennomføre i utviklingen av en felles ny kommune. Intensjonsavtalen skal legges til grunn for endelige vedtak om sammenslåing. Realisering av intensjonene skjer gjennom videre behandling i fellesnemnda og vedtak i eksisterende kommunestyre inntil det nye kommunestyret er konstituert. Fellesnemnda trer sammen etter Stortingets godkjenning av sammenslåing våren 2017, og det nye kommunestyret konstitueres i januar 2020 etter kommunevalg høsten 2019.

Dokumentet er et resultat av forhandlinger mellom kommunene og bygger på forutgående prosess administrativt og politisk. Ledergruppene i kommunene har sammen utarbeidet en utredning som synliggjør felles utfordringer og hvilke muligheter som ligger i å møte disse utfordringene sammen til beste for innbyggere og næringsliv. På politisk nivå har ordførerne vært styringsgruppe for prosessen og gitt innspill angående viktige forutsetninger for en evt. sammenslåing. Et felles formannskapsmøte har videre drøftet skisse til mål og intensjoner, og dette har vært grunnlaget for forhandlingsprosessen. I slutfasen har ordførerne vært redaksjonskomite for dokumentet.

De seks kommunene Agdenes, Meldal, Orkdal, Rindal, Skaun og Snillfjord legger følgende felles forutsetninger til grunn for etablering av en ny kommune:

- En ny kommune skal komme alle innbyggerne til gode og respektere de ulike lokalsamfunnenes særpreget og behov. Med lokalsamfunn menes her områder hvor folk føler en felles tilhørighet til, f.eks gjennom skole, foreningsliv, lokalbutikk osv.
- En ny kommune skal videreutvikle de nåværende kommunenes særlige fortrinn og fremme stedsutvikling i hele den nye kommunen.
- Innbyggerne skal få dekket sine behov for kommunale tjenester innenfor sine naturlige nærrområder.
- Kommunesammenslutning er en virksomhetsoverdragelse med tilhørende rettigheter for de ansatte, i henhold til lov- og avtaleverk. Bemanningsreduksjoner skal skje ved naturlig avgang.
- Etablering av en ny kommune skal ikke være til hinder for samarbeid med nabokommuner der det er hensiktsmessig.
- Prosessen fram mot etableringen av ny kommune skal være preget av positive holdninger, åpenhet og raushet. Det skal legges til rette for aktiv involvering av innbyggerne.

Vi skal sammen utvikle en aktiv, attraktiv og miljøvennlig kommune som et sterkt tyngdepunkt i sørvest-Trøndelag.

Dette skal realiseres gjennom:

- Vekst og utvikling i alle deler av kommunen.
- Et enda bedre tjenestetilbud enn enkeltkommunene kan tilby.
- En rasjonell og veldrevet organisasjon som sikrer best mulig ressursutnyttning.
- Et lokaldemokrati som er åpent og engasjerende og samspiller med næringsliv og frivillig sektor.

Avtale 2:

Halsa, Hemne og Snillfjord kommuner har gjennom denne intensjonsavtalen lagt føringer for hvordan de tre kommunene kan danne en ny og større kommune på Nordmøre- og Trøndelagskysten. En eventuell sammenslåing vil gjelde fra 01.01. 20 og vil omfatte hele eller deler av disse kommunene. Det er kommunestyrene i de tre kommunene som vedtar om kommunene skal slå seg sammen eller ikke. Intensjonsavtalen er datert: 30.05.16.

Avtalen er en revidert utgave av tidligere fremforhandlet avtale mellom Halsa, Aure, Hemne og Snillfjord kommuner.

Den nye kommunen vil bli en stor kystkommune med utpreget desentralisert profil, og vil kunne håndtere de fleste oppgaver uten behov for interkommunale samarbeid. Kommunen vil ha en strategisk posisjon i en viktig kystregion og skal ta en tydelig posisjon spesielt innenfor nye havnæring, samtidig som den bygger videre på etablerte bedrifter og kompetanse. Samferdsel og avstander er en viktig utfordring, men den nye kommunen gir samtidig en mulighet til å løfte fram nødvendige samferdselsinnsatsinger og skape grunnlag for videre vekst og utvikling.

Hovedmål er å etablere en livskraftig distriktskommune, bygge en kommuneorganisasjon med kompetanse og kapasitet til å ivareta samfunnsutvikling, tjenesteproduksjon og interessene til folk og næringsliv i kommunen.

Avtale 3:

Denne avtale bygger på de avklaringer som er kommet i forbindelse med utredninger og forhandlinger om kommunereformen, og den skal danne grunnlag for at Hitra kommune kan slå seg sammen med deler av Snillfjord kommune. Datert: 21.04.16

Den nye kommunen skal utvikles gjennom en innovativ prosess mellom politikere, administrasjon og tillitsvalgte. Målet er å utvikle en kommune med felles identitet og kultur, og som av innbyggere, næringsliv og omverden blir oppfattet å ha kvaliteter som livskraftig, attraktiv, rettferdig, likeverdig og inkluderende.

Hovedmål:

- Sikre og videreutvikle kvalitet i tjenestene til innbyggerne.
- Styrke politisk deltagelse med et aktivt lokaldemokrati.
- Være en utviklende og attraktiv arbeidsplass for de ansatte.
- Ivareta og videreutvikle samarbeidet med nåværende og fremtidige partnere, for blant annet å oppnå å bli del av en større, mer attraktiv og mindre sårbar bo- og arbeidsmarkedsregion. Herunder skal det aktivt arbeides for å styrke samarbeidet og daglige forbindelser internt i Orkdalsregion og med våre nabokommuner på kystaksen Ørland – Kristiansund/Averøy.

Innbyggerundersøkelsen:

Innbyggerundersøkelsen ble gjennomført av Norfakta markedsanalyse v/Jarl Gulbrandsen. Det var en undersøkelse som gav 82 % deltagelse av alle som deltok. De spurte var de som fylte 16 år og eldre. I undersøkelsen ble det spurt om følgende alternativer:

SVARFORDELING PÅ DE ULIKE ALTERNATIVENE:

- 1: Snillfjord kommune består slik den er i dag**
- 2: Sundlandet valgkrets og evt. Aa valgkrets slås sammen med Hitra kommune**
- 3: En sammenslåing av Halså, Aure, Hemne og Snillfjord kommuner**
- 4: En sammenslåing av Agdenes, Meldal, Orkdal, Rindal og Snillfjord kommuner**

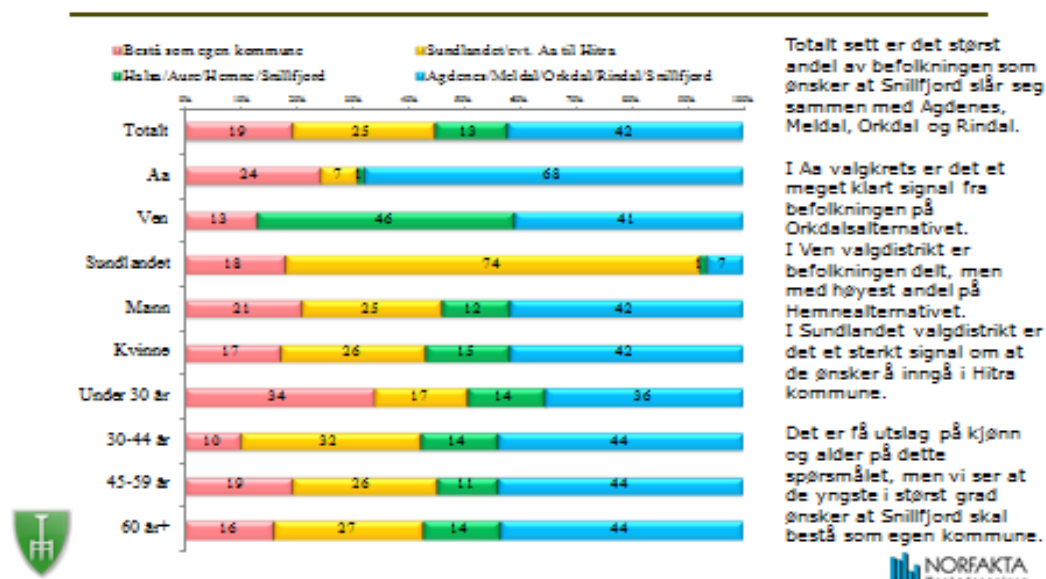
På bakgrunn av dette så er innbyggerne i Snillfjord delt. Følgende resultat framkom.

Svarfordeling på de ulike alternativene

Spørretekst: I forbindelse med pågående kommunereform har Snillfjord kommune følgende fire alternativer. Hvilket av disse fire alternativene foretrekker du?

Base: n=630, %

Dette resultatet viser at ingen av alternativene har flertall, derfor vil det være viktig å se på den enkelte skolekrets og grunnkrets ut i fra hva vil Snillfjordingen med kommunereformen.

Interkommunale samarbeid:

De siste femti årene har kommunene fått mange nye oppgaver. Samtidig har ansvaret for mange oppgaver blitt flyttet fra folkevalgte organer til interkommunale samarbeid. Det viktigste motivet fra kommunenes side for å inngå i interkommunale samarbeid er å utnytte det regionale kompetanse- og arbeidsmarkedet og utnytte eksisterende fagkompetanse i kommunene på en bedre måte. Først i annen rekke vektlegges rimeligere og mer varierte tjenester. Behovet for samarbeid varierer også mellom store og små kommuner. Små kommuner deltar i flere samarbeid innen helse- og omsorgssektoren enn større kommuner. De største kommunene deltar gjennomsnittlig i flere interkommunale samarbeid innen teknisk sektor enn mindre kommuner. På planområdet samarbeider for eksempel distriktskommuner først og fremst for å styrke kapasitet og kompetanse til planarbeid, mens kommuner i sentrale strøk i større grad samarbeider for å håndtere funksjonelle planutfordringer på tvers av kommunegrenser, som felles arbeids-, bolig- og servicemarked.

Kommunen er part i følgende interkommunale samarbeid. I opplistingen er det fokusert på samarbeid som er etablert for å løse kommunale oppgaver. Aksjeselskap og lignende eierskap som går ut over dette (interessepolitikk, næringspolitikk o.l.) er ikke tatt med:

HAMOS – IKS. Interkommunalt renovasjonsselskap

SIO – vertskommunesamarbeid med nemnd med Orkdal kommune som vert.

Samhandlingsreformen i Orkdalsregionen. Helsesamarbeid

Arbeidsgiverkontrollen – adm. vertskommunesamarbeid. Vert: Malvik kommune

Brann – Orkdal kommune (tjenesteavtale)
 Avtale med Hemne og Hitra om bistand brann (slukkehjelp)
 IUA – Sør-Trøndelag og Sør-Trøndelag 110 sentral
 Barnevern Snillfjord – Hemne. Adm. vertskommune. Hemne er vertskap.
 NAV / sosiale tjenester i NAV. Adm. vertskommune. Hemne er vertskap.
 IKA Trøndelag – IKS – interkommunalt arkiv
 KonSek – kontrollutvalgssekretariatet Midt-Norge IKS
 Revisjon Midt-Norge IKS – revisjonsselskap
 Skogforvaltning – Hemne adm. Vertskommune. Hemne er vertskap (ikke vedtatt enda)
 Helsesøster - Hemne adm. Vertskommune. Hemne er vertskap (for en periode)
 PPT, interkommunalt samarbeid med Hitra og Frøya
 Skatteoppreveren – plassert i Orkdal

Økonomi/nytt inntektssystem:

I avtalen som er inngått i Stortinget mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre om endringer i inntektssystemet for kommunene er det enighet om endringer i de regionalpolitiske tilskuddene og å innføre en modell for å differensiere kompensasjonen for smådriftsulemper mellom kommunene (gradert basistilskudd). Dette er elementer i inntektssystemet som påvirkes av kommunesammenslåinger. På grunn av endringer i blant annet innbyggertall og distriktsindeks vil ikke endelige tall være klare før i statsbudsjettet for 2017. Hvordan kommunene kommer ut alt i alt vil i tillegg avhenge av endringene i kostnadsnøkkelen, kriteriedata, utgiftsbehov, overgangsordningen og veksten i de frie inntektene for 2017.

Stortinget vedtar kommunenes økonomiske rammer i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017. Departementet vil på vanlig måte publisere endelige tall for rammetilskudd og anslag på vekst i frie inntekter for den enkelte kommune i forslag til statsbudsjett for 2017.

Ifølge nevnte avtale skal det innføres en modell for å differensiere kompensasjonen for smådriftsulemper på kommunenivå. I dag utgjør basistilskuddet et likt beløp per kommune til alle kommuner, men med denne endringen vil dette tilskuddet variere mellom kommunene. Med den modellen som er skissert i avtalen sikres alle kommuner minimum et halvt basistilskudd, mens tilskudd mellom 0,5 og 1 basistilskudd graderes ut fra kommunenes verdi på det nye strukturkriteriet. Alle kommuner med verdi på strukturkriteriet som er lengre enn den gjennomsnittlige reiseavstanden for å nå 5000 innbyggere for kommuner med færre enn 5000 innbyggere, 25,4 km målt med tall for 2015, får beholde fullt basistilskudd som i dag. På grunn av at basistilskuddet graderes vil det totale basistilskuddet utgjøre et lavere beløp enn i dag, og dette restbeløpet blir tilbakeført til alle kommuner gjennom øvrige kriterier i kostnadsnøkkelen. Alle dagens regionalpolitiske tilskudd skal ifølge avtalen videreføres, men det gjøres noen endringer i innretningen på tilskuddene. De tre tilskuddene Nord-Norge- og Namdalstilskuddet, Distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetilskuddet slås sammen til to nye tilskudd; ett for Nord-Norge og ett for Sør-Norge. Dagens småkommunetilskudd videreføres som et eget småkommunetillegg innenfor de nye tilskuddene, og størrelsen på dette tillegget differensieres ut fra kommunens verdi på distriktsindeksen. Distriktsindeksen

indikerer grad av distriktsmessige utfordringer, knyttet til demografi, næringsstruktur og bosettingsmønster. Det gjøres ingen endringer i satsene i dagens Nord-Norgetilskudd, mens satsene for øvrige kommuner i Sør-Norge vises i retning av at mer fordeles per innbygger og mindre per kommune. Det beløpet som frigjøres gjennom å målrette de regionalpolitiske tilskuddene mot kommuner med reelle utfordringer, fordeles tilbake til kommunene med et likt beløp pr innbygger.

Endelig innretning på storbytilskuddet og det nye tilskuddet til mellomstore kommuner som slår seg sammen og utgjør et sterkere tyngdepunkt i sin region skal vurderes fram mot Statsbudsjettet for 2017. Dette kan derfor ikke vises i disse beregningene av fordelingsvirkningene.

Foreløpige tall for Snillfjord kommune gjør at vi kommer ut med kr 45 000,- mer med det nye inntektssystemet enn dagens ordning.

Vurdering:

Rådmannen har gjennom denne prosessen lært at mye blir til mens man går. Snillfjord kommune har tatt det ansvaret som ble pålagt dem og deltatt i utredning av ny kommunestruktur. I denne prosessen har det som dette saksfremlegget viser vært nødvendig og være med i ulike retninger. Det har medført mye arbeid for en liten administrasjon, men i motsatt fall gitt mye kunnskap og forståelse for de valg som må gjøres.

Rådmannen har gjennom utredning av nullalternativ sagt at Snillfjord kommune i et perspektiv på 25-30 år vil ha alt for mange utfordringer og vansker med å klare de oppgaver som er skissert løst av en generalistkommune. Vi har allerede i dag mange interkommunale samarbeid og vi er avhengig av å kjøpe tjenester av andre. Rekruttering og beholde kompetent arbeidskraft er stadig vekk en utfordring. Rådmannen kan verken på kort sikt eller over tid se at dette vil «gå over».

En «robust» kommune som er kommet fram som begrep i denne prosessen er en kommune som kan ivareta sine valg selvstendig og innenfor de gitte rammer har handlingsrom til å gjøre justeringer og levere kvantitativt og kvalitativt gode tjenester til innbyggerne. Rådmannen mener at en slik kommune har nærmere 15 000 innbyggere enn 5000, men vil ikke utelukke at det finnes kompenserende virkemiddel som gjør at kommuner på 5000 innbyggere også vil klare seg bra i fremtiden.

Et annet viktig moment i denne prosessen har vært innbyggernes ønsker og ytringer. Alle har ulike forutsetninger og perspektiv på hva som en bør, må eller skal gjøres. Innbyggerne i Snillfjord kommune har gjennom innbyggerundersøkelsen bidratt til å få fram sitt synspunkt. Hele 82 % av de som var berettiget til å si noe gjorde det. Dette må vi ta hensyn til.

Det ble ikke noe klare flertall for at Snillfjord kommune skulle slå seg sammen med 1. alternativ eller kunne stå alene som egen kommune, men undersøkelsen gav et tydelig signal på at kommunen kunne deles med bakgrunn i tilhørighet i ulike retninger. Rådmannens tolkning og vurdering av dette materialet er at innbyggerne ønsker en 3- deling.

På bakgrunn av de intensjonsavtaler som foreligger og innbyggernes ønske om å tilhøre kommuner i ulike retninger vil rådmannen anbefale at Snillfjord kommune deles i 3 retninger.

Saksframlegg

Saksbehandler
Kari Mostad/Eva Sæther

Dato
28.11.2018

Arkivreferanse
2018/837-21

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
6/19	Arbeidsutvalg Orkland	31.01.2019
4/19	Fellesnemnd Orkland	07.02.2019

Vedtekter for skolefritidsordninger i Orkland kommune

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Fellesnemnda i Orkland vedtar nye vedtekter for skolefritidsordningene i nye Orkland kommune slik de er beskrevet i denne saken.

Nye vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.

Prosjektleders innstilling

Fellesnemnda i Orkland vedtar nye vedtekter for skolefritidsordningene i nye Orkland kommune slik de er beskrevet i denne saken.

Nye vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.

Bakgrunn for saken

I dag er det ulike vedtekter for SFO i de fire kommunene som skal bli Orkland. Derfor vedtok Fellesnemnda i Orkland følgende den 25.01.2018:

Fellesnemnda vedtar at det igangsettes et arbeid med vedtekter for skolefritidsordningene i nye Orkland kommune og at de nye vedtektene gjøres gjeldende fra og med skoleåret 01.01. 2020.

Fellesnemnda vedtok den 30. august 2018 å sende forslag til nye vedtekter ut på offentlig høring.

Vurdering

I opplæringsloven § 13-7 heter det at kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1. – 4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1. – 7. årstrinn. Skolefritidsordningen skal gi barna omsorg og tilsyn. Barn med nedsatt funksjonsevne skal gis gode utviklingsvilkår. Arealene, både ute og inne, skal være egnet for formålet.

Skolefritidsordningen skal ha vedtekter om

- a. Eierforhold
- b. Hvem som er opptaksmyndighet
- c. Opptakskriterier
- d. Opptaksperiode og oppsigelse av plass
- e. Foreldrebetaling
- f. Leke- og oppholdsareal
- g. Daglig oppholdstid og årlig åpningstid
- h. Bemanning og ledelse

Høringsuttalelser

Det har innkommet 9 høringsuttalelser:

1. Berit By
2. Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) for barnehagene i Meldal
3. Foreldrerådets arbeidsutvalg ved Lenvik skole
4. FAU ved Meldal barne- og ungdomsskole
5. FAU ved Årlivoll skole
6. FAU ved Orkanger barneskole
7. Samarbeidsutvalget skoler i Agdenes
8. Utdanningsforbundet ved Årlivoll skole
9. Fagforbundet i Meldal

Uttalelser til de enkelte paragrafene i forslaget

§ 1 Eierforhold

Orkland kommune er ansvarlig eier av skolefritidsordningene.

Uttalelser: *Ingen uttalelser*

§ 2 Opptaksmyndighet

Rektor er delegert myndighet til å foreta opptak av barn til skolefritidsordningen på den enkelte skole.

Uttalelser: *Ingen uttalelser.*

§ 3 Opptakskriterier

Alle barn som søker om skolefritidsplass skal få plass i skolefritidsordning i den skolen der barnet tilhører. Det er ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars. Barn som flytter til kommunen etter hovedopptaket får plass fortløpende etter søknad.

Uttalelser: *Ingen uttalelser.*

§ 4 Opptak og oppsigelse

4.1. Søknad

Det er ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars. Barnet beholder plassen til den sies opp eller til barnet går ut av 4. trinn. Barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak, får plass etter søknad.

Uttalelser: *Ingen uttalelser.*

4.2. Oppsigelse

Skolefritidsplassen kan sies opp med en måneds oppsigelse. Oppsigelse skal skje skriftlig. Oppsigelse av plass kan til vanlig ikke skje etter 1. april. Oppsigelse kan gis av kommunen ved manglende betaling.

Uttalelser: *Ingen uttalelser*

§ 5 Tilbud, daglig og årlig oppholdstid

5.1. Tilbudet

Alt. 1:

Det gis to plasstilbud:

Helklass: 12 timer i uka eller mer

Halvklass: Inntil 12 timer i uka

Alt. 2:

Det gis slikt tilbud:

Helklass: Fri bruk

Halvklass: 5 økter per uke i skoleåret.

5.2. Daglig åpningstid

Skolefritidsordningens åpningstid er 06.45 – 16.30.

Rektor kan fastsette annet oppstartstidspunkt og sluttidspunkt etter at det er drøftet i skolens samarbeidsorganer.

5.3 Årlig åpningstid

Skolefritidsåret varer fra 1. august til og med 31. juli. Personalet har avsatt 5 dager til felles planlegging og etterutdanning. Skolefritidsordningen er da stengt for barna.

Skolefritidsordningen er stengt jule- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag. Dersom forholdene tilsier det, kan rektor fatte avgjørelse om stengning av skolefritidsordningen i romjula, i påskeuka og i juli etter at det er drøftet i skolens rådsorganer. Ved en evt. stengning om sommeren, vil barn som har behov for skolefritidsplass om sommeren få det. Tilbudet vil da kunne bli gitt i en annen skolefritidsordning eller barnehage.

Barn må avvikle minst 3 uker sammenhengende ferie i skolens sommerferie.

Uttalelser:

Foreldrerådets arbeidsutvalg ved Årlivoll skole stiller spørsmål ved dette med økter, spesielt med tanke på f.eks. høstferie. FAU Årlivoll støtter forslaget om at rektor kan justere åpningstid slik at SFO f.eks. kan åpne 06.30. FAU ønsker at det tilføres at det skal være med minst en representant fra barnets faste SFO ved evt. stengning om sommeren.

Foreldrerådets arbeidsutvalg på Orkanger barneskole gir uttrykk for at de ønsker tilbudet i alternativ 1 i punkt 5.1. FAU ønsker en diskusjon om hvordan en forholder seg til halvklass når det er ferie/fridager.

Utdanningsforbundet ved Årlivoll skole mener at alternativet med økter er uklart. De stiller også spørsmål med skolefridager for elever som har halvklass. Videre mener Utdanningsforbundet at det bør være mulig å endre plassstørrelse i løpet av skoleåret og at det kunne være greit for foreldre som ikke har plass/ikke har helklass å kunne kjøpe timer eller dager når det er behov for det.

Foreldrerådets arbeidsutvalg ved Grefstad, Løkken, Storås og Å barnehager mener at begge alternativene er lite fleksible og foreslår et alternativ med 0 – 6 timer, 7 – 12 – timer og over 12 timer. FAU mener videre at det bør være muligheter for å kjøpe feriepakke selv om man ikke har plass ellers i året. FAU ved Lensvik skole mener at halvdagstilbud bør økes til 15 timer, men at det er greit med to tilbud. Videre støtter FAU forslaget om at rektor kan justere daglig åpningstid etter behov.

Berit By uttaler at det bør understrekes at kjente voksne må følge med barnet dersom barnet får tilbud i en annen skolefritidsordning ved stengning om sommeren.

FAU ved Meldal barne- og ungdomsskole mener at begge tilbudsalternativ er for lite fleksible og foreslår et alternativ med inntil 6 timer, inntil 12 timer og over 12 timer. 6 timer tilbud for dem som i utgangspunktet ikke har behov for skolefritidsordning men som bruker SFO som sosial arena på fritiden.

Videre mener FAU at det bør være muligheter for å kjøpe feriepakke med hjelplass i ferieuker. FAU støtter også forslaget om at rektor kan tilpasse åpningstiden etter behov.

Samarbeidsutvalget ved Lensvik og Lysheim skoler mener at 12 timer er for lite til at det kan kalles et halvdagstilbud og at det bør økes til 15 timer. Ellers støttes det at det er to tilbud, et heldags og et halvdagstilbud. SU støtter forslaget om at rektor kan endre åpningstider etter å ha drøftet i skolens samarbeidsorganer.

Fagforbundet i Meldal mener at alternativ 2 kan være vanskelig for foreldre å benytte. Fagforbundet foreslår et alternativ med inntil 6 timer i uka, 7 – 12. timer i uka og 13 timer eller mer i uka. Videre mener fagforbundet at det må være minst tre barn påmeldt for at det skal være åpent. I tillegg bør det tilbys kjøp av SFO i ferier.

§ 6 Foreldrebetaling

Det betales for opphold i henhold til de betalingssetser og retningslinjer som til enhver til er vedtatt av kommunestyret. Betaling for kost kommer i tillegg. Rektor kan utvide kosttilbudet etter drøftinger i skolens rådsorganer.

Betalingen skjer hver måned med betaling for 5 måneder i høsthalvåret og 6 måneder i vårhalvåret. Ved oppsigelse skal det betales for hele oppsigelsestiden.

Uttalelser:

FAU ved Lensvik skole og SU ved Lensvik og Lysheim skoler ønsker at det innføres søskenmoderasjon sett i sammenheng med barnehage. Videre at det innføres en mulighet for reduksjon av foreldrebetaling slik forskrift om foreldrebetaling i barnehage har.

§ 7 Leke- og oppholdsareal

Skolefritidsordningen benytter skolens lokaler og uteområde.

Uttalelser: *Ingen uttalelser.*

§ 8 Bemanning og ledelse

8.1. Styring

Orkland kommunestyre er skolefritidsordningens øverste styringsorgan.

8.2. Ledelse

Rektor har det overordnede pedagogiske og administrative ansvaret for skolefritidsordningen. Skolefritidsordningen skal ha en daglig leder med barnefaglig utdanning på høyskolenivå.

8.3 Bemanning

Skolefritidsordningen skal ha en grunnbemanning på minimum en ansatt per 15 barn. For barn med særskilte behov på 1. – 7. trinn kan det vurderes ekstra bemanning.

Uttalelser: *Ingen uttalelser*

Prosjektleders vurderinger og forslag til ordlyd

I det følgende vil høringsuttalelser drøftes og vurderes om de anbefales tatt inn i vedtektene. Høringsuttalelser som er ment å støtte og forsterke opprinnelig ordlyd, drøftes ikke. Ei heller uttalelser som ivaretas av nasjonalt lovverk.

§ 1 Eierforhold

Orkland kommune er ansvarlig eier av skolefritidsordningene.

§ 2 Opptaksmyndighet

Rektor er delegert myndighet til å foreta opptak av barn til skolefritidsordningen på den enkelte skole.

§ 3 Opptakskriterier

Alle barn som søker om skolefritidsplass skal få plass i skolefritidsordning i den skolen der barnet tilhører. Det er ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars. Barn som flytter til kommunen etter hovedopptaket får plass fortløpende etter søknad.

§ 4 Opptak og oppsigelse

4.1. Søknad

Det er ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars. Barnet beholder plassen til den sies opp eller til barnet går ut av 4. trinn. Barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak, får plass etter søknad.

4.2. Oppsigelse

Skolefritidsplassen kan sies opp med en måneds oppsigelse. Oppsigelse skal skje skriftlig. Oppsigelse av plass kan til vanlig ikke skje etter 1. april. Oppsigelse kan gis av kommunen ved manglende betaling.

§ 5 Tilbud, daglig og årlig oppholdstid

Innkomne innspill, støtter det første og todelte alternativet, til organisering av SFO-tilbudet. Administrasjonen anbefaler at dette tas til følge.

Innspill om heller å tilby en tredeling av tilbudet, eller en rausere ordning med hensyn til antall timer, anbefales ikke tatt til følge. Slike tilbud vil gjøre driften uforutsigbar og gi økonomiske konsekvenser som det ikke er tatt høyde for.

Ordlyd:

Det gis to plasstilbud:

- Helklass: 12 timer i uka eller mer
- Halvplass: Inntil 12 timer i uka

5.2. Daglig åpningstid

De innspillene som er kommet inn er allerede ivaretatt ved følgende ordlyd: *Rektor kan fastsette annet oppstartstidspunkt og sluttidspunkt etter at det er drøftet i skolens samarbeidsorganer.*

Ordlyd:

Skolefritidsordningens åpningstid er 06.45 – 16.30.

Rektor kan fastsette annet oppstartstidspunkt og sluttidspunkt etter at det er drøftet i skolens samarbeidsorganer.

5.3. Årlig åpningstid

Innspill som taler for ulike løsninger for feriepakker anbefales ikke, da dette gir økonomiske konsekvenser og lite forutsigbarhet i driften. Færre foreldre vil da velge helplass gjennom året, men vil øke tilbud i ferier og høytider. Dette kan medføre at en må ha økt bemanning, i en tid hvor det er ferieavvikling for personalet.

Ordlyd:

Skolefritidsåret varer fra 1. august til og med 31. juli. Personalet har avsatt 5 dager til felles planlegging og etterutdanning. Skolefritidsordningen er da stengt for barna. Skolefritidsordningen er stengt jule- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag. Dersom forholdene tilsier det, kan rektor fatte avgjørelse om stengning av skolefritidsordningen i romjula, i påskeuka og i juli etter at det er drøftet i skolens rådsorganer. Ved stengning om sommeren, vil barn som har behov for skolefritidsplass om sommeren få det. Tilbudet vil da kunne bli gitt i en annen skolefritidsordning eller barnehage.

Barn må avvikle minst 3 uker sammenhengende ferie i skolens sommerferie.

§ 6 Foreldrebetaling

Det er kommet ett innspill som foreslår lik og felles moderasjonsordning som i barnehagene. Utdanningsdirektoratet legger føringer for makspris i foreldrebetalingen, søskenmoderasjoner og moderasjon for familier med lav inntekt i barnehagene, noe kommunene til dels kompenseres for i rammetilskudd via statsbudsjettet. En liknende overføring finnes ikke for drift av SFO. Budsjettprosessen 2018 for Orkland, har ikke tatt høyde for en slik ordning for SFO. Det anbefales ikke at dette tas inn i vedtektene da det vil medføre økte kostnader det ikke er tatt høyde for.

Ordlyd:

Det betales for opphold i henhold til de betalingssatser og retningslinjer som til enhver tid er vedtatt av kommunestyret. Betaling for kost kommer i tillegg. Rektor kan utvide kosttilbudet etter drøftinger i skolens rådsorganer.

Betalingen skjer hver måned med betaling for 5 måneder i høsthalvåret og 6 måneder i vårhalvåret.

Ved oppsigelse skal det betales for hele oppsigelsestiden.

§ 7 Leke- og oppholdsareal

Skolefritidsordningen benytter skolens lokaler og uteområde.

§ 8 Bemanning og ledelse

8.1. Styring

Orkland kommunestyre er skolefritidsordningens øverste styringsorgan.

8.2. Ledelse

Rektor har det overordnede pedagogiske og administrative ansvaret for skolefritidsordningen. Skolefritidsordningen skal ha en daglig leder med barnefaglig utdanning på høyskolenivå.

8.3 Bemanning

Skolefritidsordningen skal ha en grunnbemanning på minimum en ansatt per 15 barn. For barn med særskilte behov på 1. – 7. trinn kan det vurderes ekstra bemanning.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

De innspillene som er kommet gjennom høringen har økonomiske konsekvenser det ikke er tatt høyde for i prosessen med Handlingsprogram og budsjett, og er av den grunn ikke anbefalt tatt til følge.

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Opplæringsloven pålegger kommunene å tilby SFO før og etter skoletid, men ikke i ferier og høytider.

Det legges ingen nasjonale føringer for pris, og få føringer for innholdet i SFO. Det finnes ingen form for moderasjonsordninger, som i barnehagetilbudet.

Det innebærer at SFO helst bør driftes til selvkost. Orkdal, som har majoriteten av SFO-brukerne, har tidligere prøvd mer fleksible tilbud i SFO, men gikk da med stort underskudd. Konsekvensen ble at overforbruket måtte dekkes innenfor skolebudsjettet, ergo et dårligere skoletilbud.

Opplæringsloven § 13-7:

Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn(...)

Kommunen kan krevje utgiftene til skolefritidsordninga dekte gjennom eigenbetaling frå foreldra.(...)

Saksframlegg

Saksbehandler
Kari Mostad/Eva Sæther

Dato
27.11.2018

Arkivreferanse
2018/646-21

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
5/19	Arbeidsutvalg Orkland	31.01.2019
5/19	Fellesnemnd Orkland	07.02.2019

Vedtekter for barnehagene i Orkland kommune

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Oddvar Indergård fremmet følgende endringsforslag:
Fra og med barn nummer 2 gis det 50% søskenmoderasjon.

Avstemming

Oddvar Indergårds endringsforslag – enstemmig vedtatt.

Prosjektleders innstilling med vedtatte endring – enstemmig vedtatt

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 31.01.2019

Fellesnemnda vedtar nye vedtekter for barnehagene slik de er beskrevet i denne saken, med følgende endring: Fra og med barn nummer 2 gis det 50% søskenmoderasjon. Nye vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.

Prosjektleders innstilling

Kommunestyret vedtar nye vedtekter for barnehagene slik de er beskrevet i denne saken. Nye vedtekter gjelder fra 1. januar 2020.

Bakgrunn for saken

I dag er det ulike vedtekter for barnehagene i de fire kommunene som skal bli Orkland. Derfor vedtok Fellesnemnda i Orkland følgende den 25.01.2018:

Fellesnemnda vedtar at det igangsettes et arbeid med vedtekter for barnehagene i nye Orkland kommune og at de nye vedtektene gjøres gjeldende fra og med 01.01.2020.

Vurdering

Vedtekter for barnehager reguleres av Lov om barnehager. Lovteksten regulerer hva som skal være med i vedtektene, de dette anses for å være opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen.

§ 7 Barnehageeierens ansvar

(...) Barnehageeieren skal fastsette barnehagens vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes/de foresattes forhold til barnehagen, herunder

- a) eierforhold,
- b) formål, jf. §§ 1 og 1a
- c) opptakskriterier,
- d) antall medlemmer i samarbeidsutvalget,
- e) barnehagens åpningstid

Fellesnemnda vedtok videre i sak 21/18 den 30. august 2018:

Fellesnemnda i Orkland vedtar å sende ut forslag til nye vedtekter for barnehagene i Orkland kommune ut på offentlig høring. Høringsfrist 1. november 2018. Med følgende endringer:

Endring av 3. avsnitt i § 4:

I Orkland kommune er det ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars.

Orkland kommune har rullerende opptak for barn som fyller ett år i løpet av barnehageåret.

Søknadsfristen for rullerende opptak er 1. oktober. Disse barna tilbys plass innen fylte 13 måneder.

Siste setning i § 4 endres til:

Barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak får etter søknad plass innen 1 måned.

§ 5 om opptakskriterier strykes.

Redaksjonell endring § 13 til §9. Blir §8 etter at §5 strykes.

Ny § 8 Veiledende innendørs leke- og oppholdsareal pr barn:

For barn over 3 år: 4 m².

For barn under 3 år: 5,33 m².

Høringsuttalelser

Det har innkommet 11 høringsuttalelser:

1. Samarbeidsutvalget ved Orkanger barnehage
2. Samarbeidsutvalget ved Evjen barnehage
3. Samarbeidsutvalget ved Gjølme barnehage
4. Samarbeidsutvalget ved Grøtte barnehage
5. Samarbeidsutvalget ved Årlivoll barnehage
6. Foreldrerådets arbeidsutvalg for barnehagene i Meldal
7. Samarbeidsutvalget for barnehagene i Agdenes
8. Utdanningsforbundet ved Storås, Grefstad, Å, Løkken, Gjølme, Grøtte, Orkanger og Årlivoll barnehager
9. Fagforbundet i Meldal
10. Berit By
11. Innhentet kommentar fra Fylkesmannen

Uttalelser til de enkelte paragrafene i forslaget

§ 1 Eierforhold og virkeområde

Vedtektene gjelder for barnehager som eies og drives av Orkland kommune.

Barnehagene drives etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser i Lov om barnehager og gjeldende forskrifter med hjemmel i barnehageloven.

Uttalelser: *Ingen uttalelser.*

§ 2 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Uttalelser: *Ingen uttalelser.*

§ 3 Samarbeidsutvalg og foreldreråd

Hver barnehage skal ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (Lov om barnehage § 4), som skal være rådgivende, kontaktskapende og samordnende organer. På små enheter kan barnehage og skole velge et felles samarbeidsutvalg, om det anses som hensiktsmessig. (Lov om barnehage § 5).

Samarbeidsutvalget består av 6 medlemmer, hvorav 2 representanter for foreldrene, 2 representanter for ansatte, en representant for barnehageeier og styrer. Representantene for foreldre og de ansatte velges for ett år av gangen. Funksjonstiden for eventuelle eierrepresentanter fastsettes av eier.

Ved felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole, vises det til bestemmelsene i Opplæringsloven. Samarbeidsutvalgsmøter holdes i henhold til fastsatt plan og for øvrig når samarbeidsutvalgets leder finner det nødvendig.

Uttalelser:

Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) i Meldal mener det bør være likevekt i samarbeidsutvalget i antall stemmer mellom foreldre og representanter fra kommunen.

§ 4 Opptak og oppsigelse

Orkland er ett – 1 – opptaksområde. Rådmannen foretar opptak av barn til barnehagene i en samordnet opptaksprosess. Barnehagene tar imot barn som er bosatt i Orkland kommune. Bestemmelsen kan fravikes ved spesielle omstendigheter. Barnehageåret er fra 1.august til 31.juli. Søknad om opptak ved barnehagene skal skje på fastsatt skjema.

Barn som får plass i barnehage får beholde plassen inntil den sies opp eller til det året barnet begynner på skolen. Plassen kan sies opp av begge parter – foreldre og kommunen, med 1 måneds oppsigelse. Kontingenten betales ut oppsigelsestiden. Oppsigelse av plassen kan vanligvis ikke skje etter 1.april. Ved vesentlig betalingsmislighold kan Orkland kommune si opp plassen.

I Orkland kommune er det ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars.

Orkland kommune har rullerende opptak for barn som fyller ett år i løpet av barnehageåret. Søknadsfristen for rullerende opptak er 1. oktober. Disse barna tilbys plass innen fylte 13 måneder.

Barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak får etter søknad plass innen 1 måned.

Uttalelser:

Samarbeidsutvalget for barnehagene i Agdenes mener at opptak av barn må følge skolekretsen der de bor.

FAU for barnehagene i Meldal mener at opptaksområdet bør følge eksisterende skolekretser og at hvis noen ønsker tilbud om barnehageplass utenfor sin skolekrets, kan det søkes spesifikt om det. FAU ønsker de samme opptakskriteriene som Meldal har i dag og at det er hensiktsmessig med to opptak i året, ikke rullerende opptak fordi det vil skape støy i gruppen.

Samarbeidsutvalget ved Orkanger barnehage uttaler at barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak får plass innen tre måneder og at det ikke foretas opptak etter utgangen av mai. Både pedagognorm og bemanningsnorm stiller krav til gode løsninger når det gjelder bemanning og rekruttering og opptak fortsetter ledig kapasitet i barnehagen.

Samarbeidsutvalgene ved Evjen barnehage, Grøtte barnehage og Gjølme barnehage uttaler at barn som flytter til kommunen etter frist for hovedopptak får plass innen tre måneder og at det ikke tilbys nye plasser i juni og juli siden det er feriemåneder for personalet.

Utdanningsforbundet ved åtte barnehager i Meldal og Orkdal støtter at Orkland skal være ett opptaksområde. Ser utfordringer mht. til avstander innad i kommunen og ønsker at det skal diskuteres.

Utdanningsforbundet er enige i hovedopptak 1. mars. Utdanningsforbundet er ikke enig i rullerende opptak, men at barn kan tas inn når det er ledig plass.

Utdanningsforbundet ønsker at barn ikke får starte i barnehagen før den måneden de fyller ett år, men at dette kan skje i spesielle tilfeller.

Utdanningsforbundet ønsker at barnehage skal gå fra 15.august til 14.august. Dette gjør det enklere å organisere ferieavvikling i barnehagene, og alle faste ansatte er tilbake på jobb til oppstart av nye barn.

Fagforbundets uttalelse er identisk med uttalelsen fra Utdanningsforbundet.

§ 5 Foreldrebetaling

Foreldrebetaling skjer etter de til enhver tid gjeldende satser vedtatt av kommunestyret. Det betales for 11 måneder per år.

Betaling for kost kommer i tillegg. Kostpenger fastsettes i forhold til oppholdstid. Styrer kan utvide kosttilbudet etter drøftinger i barnehagens samarbeidsorganer.

Det betales for hele oppsigelsestida.

Uttalelser:

Samarbeidsutvalget for barnehagene i Agdenes uttaler at foreldrebetaling for barnehageplass bør være lavere enn makspris. Dette for å jevne ut sosiale ulikheter og gi alle et reelt tilbud om barnehageplass. Ved lavere betalingssetter bidrar kommunen med at flere kan utnytte tilbudet bedre.

FAU for barnehagene i Meldal ønsker at kostpenger og mattilbud skal være likt i hele kommunen.

§ 6 Moderasjonsordninger og friplass

Søskenmoderasjon

For familier med 2 barn i barnehagen gis det 30 % søskenmoderasjon på den rimeligste plassen. Fra og med barn nummer 3 gis det 50 % søskenmoderasjon.

Reduksjon i foreldrebetalingen i familier med lav inntekt

Reduksjon i foreldrebetalingen i familier med lav inntekt følges nasjonale bestemmelser:

Det søkes om reduksjon i foreldrebetalingen for ett barnehageår av gangen. Søknad skal skje på fastsatt skjema.

Fritak for betaling ved barns sykdom

Barn som er borte fra barnehagen i lengre tid på grunn av sykdom, eller annet nødvendig fravær som følge av sykdom hos foreldre, der sammenhengende fravær utgjør mer enn en måned. Fritak innvilges kun månedsvis, og styrer behandler søknaden. Legeattest kreves ved en slik søknad.

Uttalelser:

Samarbeidsutvalget for barnehagene i Agdenes mener at moderasjonsordningen som gjelder for Agdenes, må videreføres i Orkland. Dette er god distriktpolitikk, om Orkland ønsker bosetting også i distriktet. Det utjevner også sosiale ulikheter!

FAU for barnehagene i Meldal ønsker at det presiseres at søskenmoderasjon gjelder selv om man barn i forskjellige barnehager.

§ 7 Åpningstider

Barnehagens åpningstid er fra 06.45 – 16.30.

Styrer kan fastsette annet oppstartstidspunkt og sluttidspunkt etter drøftinger i barnehagens samarbeidsorganer.

Personalet har avsatt 5 dager til felles planlegging og etterutdanning. Barnehagene har da stengt for barna. Barnehagen har stengt jule- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

Barna skal avvikle 5 uker ferie i løpet av året. Planleggingsdager utgjør den femte ferieuka.

Dersom forholdene tilsier det, kan styrer fatte avgjørelse om stengning av barnehagen eller avdelinger i barnehagen i juli, jul og påske, etter at det er drøftet i barnehagens samarbeidsorganer. Barn som fortsatt har behov for barnehageplass kan få tilbud om plass på annen avdeling eller annen barnehage.

Alle barn skal ha minst 3 uker sammenhengende ferie. Barn som slutter 1.august eller starter på skolen, skal avvikle minst 3 uker ferie før 1.august.

Uttalelser:

Samarbeidsutvalget for barnehagene i Agdenes uttaler følgende: Agdenes kommune er en pendlerkommune, som må sikres i begge ender i forhold til åpningstid. Barnehagetilbudet blir også utnyttet maksimalt, slik at barnehagen har full gruppe fra tidlig morgen og til sen ettermiddag. Dette gir utslag i bemanning, denne må sikres i forhold til at barnehagene må ha lengre oppholdstid på grunn av at foresatte pendler.

FAU for barnehagene i Meldal mener at barnehagetilbudet ved stengning i forbindelse med ferie også bør følge eksisterende skolekretser og at barn skal avvikle fire uker ferie i løpet av året, tre uker i sommerferien og at planleggingsdagene utgjør den fjerde uka.

Samarbeidsutvalget ved Orkanger barnehage foreslår følgende endring: Barna skal ha tre uker sammenhengende fri fortrinnsvis om sommeren. Det sammen uttaler samarbeidsutvalget ved Gjølme barnehage.

Samarbeidsutvalget ved Evjen barnehage foreslår et tillegg om at barn som slutter 1. august eller starter på skolen skal avvikle minst tre uker ferie før 1. august.

Utdanningsforbundet er enig i forslaget om daglig åpningstid, men at ingen barn skal være i barnehagen mer enn 9 timer om dagen uten i helt spesielle tilfeller.

Utdanningsforbundet mener at det ikke skal tilbys annet enn fire- og femdagers oppholdstid. Mange barn strever med tilknytning og trygghet og det blir lenge mellom dagene at barnet er i barnehagen.

Utdanningsforbundet er enig i at barna skal avvikle 5 ukers ferie. De mener at tre av disse ukene må tas i skolens sommerferie av hensyn til ferieavvikling.

Fagforbundets uttalelse er identisk med uttalelsen fra Utdanningsforbundet.

Berit By uttaler at det bør understrekes at kjente voksne må følge med barnet dersom barnet får tilbud i en annen barnehage eller avdeling ved stengning om sommeren.

§ 8 Leke- og oppholdsareal

Veiledende innendørs leke- og oppholdsareal pr barn:

For barn over 3 år: 4 m²

For barn under 3 år: 5,33 m²

Uttalelser:

FAU for barnehagene i Meldal ønsker at denne paragrafen utvides til å kalles «Kvalitet i barnehagen» med leke- og oppholdsareal, bemanningsnormer, foreldreundersøkelsen, tilbudsstruktur, m.m.

Utdanningsforbundet mener at veiledende norm for leke- og oppholdsareal må følges.

Fagforbundets uttalelse er identisk med uttalelsen fra Utdanningsforbundet.

Prosjektleders vurderinger og forslag til ordlyd

I det følgende vil høringsuttalelser drøftes og vurderes om de anbefales tatt inn i vedtektene. Høringsuttalelser som er ment å støtte og forsterke opprinnelig ordlyd, drøftes ikke. Ei heller uttalelser som ivaretas av nasjonalt lovverk.

§ 3 Samarbeidsutvalg og foreldreråd

Vurderinger:

Innspillet om at det bør være likevekt mellom antall foreldre og representanter fra barnehageeier (politisk og administrativ), anbefales å tas til følge ved å si *minimum to foreldre*. Erfaringsmessig vet man at det kan være vanskelig å rekruttere nok foreldre i råd og utvalg, spesielt ved små enheter.

Ordlyd:

Hver barnehage skal ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (Lov om barnehage § 4), som skal være rådgivende, kontaktskapende og samordnende organer. På små enheter kan barnehage og skole velge et felles samarbeidsutvalg, om det anses som hensiktsmessig. (Lov om barnehage § 5).

Samarbeidsutvalget består av minimum 6 medlemmer, hvorav **NYTT: minimum 2** representanter for foreldrene, 2 representanter for ansatte, en representant for barnehageeier og styrer. Representantene for foreldre og de ansatte velges for ett år av gangen. Funksjonstiden for eventuelle eierrepresentanter fastsettes av eier.

Ved felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole, vises det til bestemmelsene i Opplæringsloven.

Samarbeidsutvalgsmøter holdes i henhold til fastsatt plan og for øvrig når samarbeidsutvalgets leder finner det nødvendig.

§ 4 Opptak og oppsigelse

Vurderinger:

Innspill mot rullerende opptak, strider mot tidligere vedtak i Fellesnemda og i Intensjonsavtalen. Det bør uansett gjøres en politisk vurdering, da dette blir svært ressurskrevende på grunn av nye og skjerpede lovkrav om å overholde pedagog- og bemanningsnormene, innført 1.august 2018.

Innspill om å sette en aldersgrense på ett år, med mulighet for unntak i spesielle situasjoner, anbefales ikke tatt inn i vedtektene. Dette gjelder et veldig beskjedent antall barn.

Innspill om ikke å ta inn nye barn i sommermånedene juni og juli, anbefales tatt inn i vedtektene, i motsatt fall kan det gi ressursmessige utfordringer (stabilt, og nok personalressurs/økte kostnader, med innleie i ansattes ferieavvikling).

Innspill til bestemmelsen om at barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak skal få plass innen 3 måneder, i motsetning til 1 måned, anbefales endret. Det skyldes at vi kan komme til jevnlig å bryte loven, inntak av nye barn kan medføre krav til økt bemanning, jf. bemannings- og pedagognormen. Det å skaffe tilstrekkelig og kompetent bemanning i tråd med lovverket kan være krevende, spesielt i ytre og mer gravgrendte strøk av kommunen, og ansettelsesprosesser tar lang tid.

Ordlyd:

Orkland er ett – 1 – opptaksområde. Rådmannen foretar opptak av barn til barnehagene i en samordnet opptaksprosess. Barnehagene tar imot barn som er bosatt i Orkland kommune. Bestemmelsen kan fravikes ved spesielle omstendigheter. Barnehageåret er fra 1.august til 31.juli. Søknad om opptak ved barnehagene skal skje på fastsatt skjema.

Barn som får plass i barnehage får beholde plassen inntil den sies opp eller til det året barnet begynner på skolen. Plassen kan sies opp av begge parter – foreldre og kommunen, med 1 måneds oppsigelse. Kontingenten betales ut oppsigelsestiden. Oppsigelse av plassen kan vanligvis ikke skje etter 1.april.

Ved vesentlig betalingsmislighold kan Orkland kommune si opp plassen.

I Orkland kommune er det ett hovedopptak med søknadsfrist 1. mars.

Orkland kommune har rullerende opptak for barn som fyller ett år i løpet av barnehageåret. Søknadsfristen for rullerende opptak er 1. oktober. Disse barna tilbys plass innen fylte 13 måneder.

Barn som flytter til kommunen etter fristen for hovedopptak får etter søknad plass innen 3 måneder.

Nytt punkt - § 5 Opptakskriterier

I høringsrunden har flere høringsinstanser uttalt seg om kravet til bestemmelse om opptakskriterier i vedtektene:

Samarbeidsutvalgene ved Evjen barnehage, Grøtte barnehage og Gjølme barnehage mener at det må være med et punkt om opptakskriterier og viser til Lov om barnehager.

Samarbeidsutvalgene ved Evjen og Årlivoll barnehager mener at opptakskriterier også skal legge grunnlaget for å prioritere barn der det er ventelister.

Utdanningsforbundet ved åtte barnehager i Meldal og Orkdal mener at opptakskriterier tas inn i vedtektene. Det vises til Lov om barnehager.

Fagforbundet mener det er viktig med opptakskriterier i vedtektene.

Vurderinger

Fellesnemda vedtok 30.august 2018 å utelate opptakskriterier fra vedtektene. I barnehageloven § 7-c sies det derimot at vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foresattes forhold til barnehagen, herunder opptakskriterier. Det er av den grunn rettet en forespørsel til Fylkesmannen i Trøndelag vedrørende vedtekter og kravet om opptakskriterier.

Fylkesmannen i Trøndelag er tydelig på at opptakskriterier må være med i vedtektene. Det skyldes først og fremst de tilfellene der søker ikke får oppfylt sitt ønske om plass. Det er primært hensynet til foreldrene og deres behov for informasjon, samt behovet for å etterprøve en tildeling av plass, som er bakgrunnen for at vedtektene skal inneholde opplysninger om opptakskriterier og opptakskrets.

Svaret fra Fylkesmannen:

Fylkesmannen svarer at dette er regulert i lov og forskrift. Problemstillingen kommer først og fremst på spissen i de tilfellene der søker ikke får oppfylt sitt ønske om plass. Det er primært hensynet til foresatte og deres behov for informasjon samt behovet for å etterprøve en tildeling av plass, som er bakgrunnen for at vedtektene skal inneholde opplysninger om opptakskriterier og opptakskrets.

Barnehageloven § 12 a regulerer den lovpålagte retten til plass. Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om plass har, etter søknad, rett til å få plass i barnehage fra august. Barn som fyller ett år i september, oktober og november det året det søkes om plass har, etter søknad, rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år.

Når foreldre skal vurdere hvilken barnehage de vil søke plass i for sine barn, vil vedtektene kunne gi relevant informasjon for valget.

Det fremgår av barnehageloven § 7 fjerde ledd bokstav c at barnehageeier fastsetter barnehagens vedtekter og at vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen, herunder opptakskriterier.

Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage regulerer opptaksprosessen. Formålet med denne forskriften er blant annet å bidra til å sikre en forsvarlig opptaksprosess som ivaretar søkerens rettssikkerhet.

Forskriften § 2 krever at barnehagens vedtekter skal definere barnehagens opptakskrets og opptakskriterier. Videre følger det av § 3 at tildeling av plass skal skje i samsvar med de fastsatte opptakskriteriene.

Av departementets merknader til § 2 fremgår det at hensynet til foreldrenes behov for informasjon i forbindelse med søknadsprosessen og klageinstansens behov for å kunne etterprøve en tildeling av plass, tilsier at alle barnehager må vedtektsfeste opptakskrets og opptakskriterier. Opptakskriteriene må være objektive og etterprøvbare.

Kommunen plikter, i egenskap av barnehageeier, å fastsette vedtektene for de kommunale barnehagene. Kommunens fastsettelse av vedtekter er underlagt generelle krav til forvaltningens saksbehandling og må bygge på hensyn som er saklige og relevante.

Barn innenfor opptakskretsen med lovfestet rett til prioritet etter § 13, skal alltid prioriteres først. Den øvrige prioriteringen kan variere fra barnehage til barnehage, loven gir ingen føringer når det gjelder denne prioriteringen utover at den skal være objektiv og etterprøvbare. I departementets merknader til forskriften § 2 heter det at det ofte gis prioritet til minoritetsspråklige barn, barn av eneforsørgere og barn der det er ekstraordinære belastninger. Det er også vanlig å gi prioritet til søsken og til ansattes barn.

Det er viktig at tildelingen av plass skjer i samsvar med reglene for opptak, herunder de fastsatte opptakskriteriene, slik at søkerens rettssikkerhet og behov for informasjon blir ivaretatt. Det er videre av betydning for avgjørelsens legitimitet at tildelingen ikke skjer vilkårlig eller etter påvirkning fra den enkelte søker, men på en objektiv, etterprøvbare og likeverdig måte. Det er blant annet disse hensynene reglene for opptak, herunder opptakskriteriene, skal bidra til å sikre.

Innkommert høringsuttalelse som omhandler begrensninger av opptaksområdet som skolekrets eller maksimum kjøre lengde, ivaretas som punkt 5 i opptakskriteriene, om disse tas inn igjen.

Innspill om å presisere ordlyd til *minoritetsspråklige*, foreslås tatt til følge i punkt 2, i opptakskriteriene, da dette er mer dekkende for behovet som skal beskrives.

Ordlyd:

Ved hovedopptak følges nasjonale bestemmelser, bl.a. *Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage*. Retten til barnehageplass følger av Barnehageloven, og den legges til grunn for opptak av barn i barnehagene i Orkland kommune.

I utgangspunktet skal alle barn i Orkland kommune få barnehageplass. I noen tilfeller må det gjøres prioriteringer:

1. Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til prioritet ved opptak i barnehage. Det samme gjelder barn som det er fattet vedtak om etter lov om barnevernstjenester.
2. Minoritetsspråklige barn
3. Barn som har redusert plass og søker om økt plass
4. Søskenprioritet; gjelder søknad til samme barnehage som søsken har plass i
5. Barn som skal begynne på skolen og som ønsker overflytting til barnehage som sokner til den skolen som barnet skal gå på
6. Under ellers like vilkår prioriteres eldre barn foran yngre barn

Nytt punkt - § 6 Foreldrebetaling

Vurderinger:

Innspillet som foreslår like kostpengesatser i hele Orkland, anbefales ikke tatt inn i vedtektene. Det skyldes selvkostprinsippet som skal legges til grunn. De minste barnehagene, i ytre strøk av kommunen har høyere utgifter ved innkjøp av matvarer, enn mer sentralt beliggende barnehagene. I tillegg er det lagt til rette for at barnehagene skal kunne ha sitt eget særpreg, noe som kan komme til uttrykk i maten som tilbys.

Innspillet som ber om at satsene for barnehage legges lavere enn nasjonal maksimumspris, tas ikke inn da det er i strid med vedtatt budsjett for 2019.

Ordlyd:

Foreldrebetaling skjer etter de til enhver tid gjeldende satser vedtatt av kommunestyret. Det betales for 11 måneder per år.

Betaling for kost kommer i tillegg. Kostpenger fastsettes i forhold til oppholdstid. Styrer kan utvide kosttilbudet etter drøftinger i barnehagens samarbeidsorganer.

Det betales for hele oppsigelsestida.

Nytt punkt - § 7 Moderasjonsordninger og friplass

Vurderinger:

Innspillet om at søskenmoderasjon også gjelder om en har barn i forskjellige barnehager, anbefales tatt inn som en presisering for foreldrene, til tross for at det står i Forskrift om foreldrebetaling § 3 første ledd.

Forslag om en rausere søskenmoderasjon enn nasjonal maksimumspris, tas ikke inn da det er i strid med vedtatt budsjett for 2019.

Ordlyd:

Søskenmoderasjon

For familier med 2 barn i barnehagen gis det 30 % søskenmoderasjon på den rimeligste plassen. Fra og med barn nummer 3 gis det 50 % søskenmoderasjon. **Tillegg: Søskenmoderasjon gjelder også når familien har barn i forskjellige barnehager internt i Orkland.**

Reduksjon i foreldrebetalingen i familier med lav inntekt

Reduksjon i foreldrebetalingen i familier med lav inntekt følges nasjonale bestemmelser: Det søkes om reduksjon i foreldrebetalingen for ett barnehageår av gangen. Søknad skal skje på fastsatt skjema.

Fritak for betaling ved barns sykdom

Barn som er borte fra barnehagen i lengre tid på grunn av sykdom, eller annet nødvendig fravær som følge av sykdom hos foreldre, der sammenhengende fravær utgjør mer enn en måned kan søke om fritak. Fritak innvilges kun månedsvis, og styrer behandler søknaden. Legeattest kreves ved en slik søknad.

Nytt punkt 8 Åpningstider

Vurderinger:

Innspill om en makstid på 9 timer, med mulighet for unntak ved spesielle behov, anbefales ikke tatt inn i vedtektene. Det skyldes at foreldrenes og barnehagens vurderinger av hva som er til barnets beste, alltid må legges til grunn. Foreldrenes mulighet til fleksibilitet må også veie tungt.

Innspill om kun å tilby 4- eller 5 dagers plasser anbefales ikke tatt inn. Som i begrunnelsen ovenfor, vil dette også være relativt inngripende i foreldrenes mulighet til fleksibilitet, og prinsippet om barnets beste skal uansett legges til grunn.

Innspillet om muligheten til å utvide åpningstiden, og få økte ressurser til dette, anbefales ikke tatt inn. Muligheten til å utvide åpningstiden ligger allerede i forslag til vedtekter, men muligheten for økte ressurser er ikke til stede i vedtatt budsjett for 2019.

Innspillene om at de tre sammenhengende ferieukene må tas i skole/sommerferien, anbefales ikke å tas til følge. Det skyldes at dette angår et beskjedent antall barn, og at foreldrenes mulighet til fleksibilitet vil veie tungt.

Innspillet om at barna pålegges fire uker ferie, mot fem i forslag til vedtekter, anbefales ikke tatt inn. Det skyldes at barn ikke bør ha dårligere rettigheter enn voksne. Jf. ferielovens bestemmelser om 25 virkedager hvert ferieår og FN's Barnekonvensjon artikkel 3; prinsippet til-barnets-beste skal alltid legges til grunn.

Innspillet om at kjente voksne følger med ved sammenslåing av barnehager/SFO i ferier, anbefales ikke tatt inn da dette ivaretas av barnehagelovens formålsparagraf, om ivaretagelse av barnets behov for omsorg.

Ordlyd:

Barnehagens åpningstid er fra 06.45 – 16.30. Styrer kan fastsette annet oppstartstidspunkt og sluttidspunkt etter drøftinger i barnehagens samarbeidsorganer.

Personalet har avsatt 5 dager til felles planlegging og etterutdanning. Barnehagene har da stengt for barna. Barnehagen har stengt jule- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

Barna skal avvikle 5 uker ferie i løpet av året. Planleggingsdager utgjør den femte ferieuka.

Dersom forholdene tilsier det, kan styrer fatte avgjørelse om stengning av barnehagen eller avdelinger i barnehagen i juli, jul og påske, etter at det er drøftet i barnehagens samarbeidsorganer. Barn som fortsatt har behov for barnehageplass kan få tilbud om plass på annen avdeling eller annen barnehage.

Alle barn skal ha minst 3 uker sammenhengende ferie. Barn som slutter 1.august eller starter på skolen, skal avvikle minst 3 uker ferie før 1.august.

Nytt punkt § 9 Leke- og oppholdsareal

Vurderinger:

Innspill som sier at leke- og oppholdsareal, samt personal- og bemanningsnorm må følges, anbefales ikke tatt inn. Forholdene skal være ivarettatt av lovverket.

Innspillet om å endre navn på punktet om leke- og oppholdsareal til «Kvalitet i barnehagen,» anbefales ikke tatt inn med samme begrunnelse som avsnittet ovenfor.

Ordlyd:

Veiledende innendørs leke- og oppholdsareal pr barn:

- For barn over 3 år: 4 m²
- For barn under 3 år: 5,33 m²

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Budsjett for 2019 ble vedtatt i Fellesnemda 20. desember 2018. For barnehagene, i likhet med andre sektorer, er det lagt opp til nøktern drift. Intensjonsavtalen legger føringer for at Orkland skal ha rullerende opptak. Rullerende opptak er ressurskrevende og lite forutsigbart. Orkdal er den største kommunen. De trendene vi ser for Orkdal vil være overførbare for Orkland. I 2019 har Orkdal styrket barnehagebudsjettet i et forsøk på å imøtekomme bemannings- og pedagognormene som trådte i kraft 1.august 2018. I løpet av året vil vi kunne se effekten av dette, og innrette oss deretter for neste års budsjett. Etterlevelse av de nye bemanningsnormene vil sannsynlig være noe også våre interessenter vil være opptatt av (som f.eks. Fylkesmannen).

Statistisk Sentralbyrås prognoser varsler om stabile barnetall for Orkland i årene som kommer. Slår disse til vil det ikke være behov for nybygging av barnehager. Mindre økinger vil evt. kunne kreve økt bemanning.

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Intensjonsavtalen og tidligere vedtak i Fellesnemda har ambisjoner om rullerende opptak i barnehagene i Orkland, samt at barn som flytter til kommunen skal få plass innen en måned. Fagmiljøet og administrasjonen anbefaler derimot at det tilbys plass innen 3 måneder. Det skyldes at det er krevende å oppfylle bemannings- og pedagognormene, spesielt i små barnehager vil dette være sårbart.